

OPENBARE VERGADERING

D.D. 16 – 05 - 2013

WET KAPITAALMARKT EN WET INTERNATIONALE SANCTIES

Deel 1 – 9

Voorzitter: mevrouw Simons

Tegenwoordig met de voorzitter: M. Abdoel, W. Ajaiso, L. Artist, R. Asabina, M. Bee, W. Bonjaski, M. Bouva, C. Breeveld, R. Brunswijk, G. Castelen, N. Cheung, D. Chitan, J. Dogojo, M. Djojoseparto, M. Doekhie, F. Finisie, S. Girjasing, S. Jabini, W. Jessurun, M. Jogi, R. Kajoeramari, G. Kandhai, P. Kensenhuis, P. Lachman, S. Marsidih, A. Misiekaba, N. Moesafirhoesein, H. Monorath, A. Paal, H. Pigot, Ch. Pahlad, R. Panka, D. Pokie, H. Ramnandanlal, R. Randjietsingh, M. Rathipal, H. Sakimi, L. Soerdjan, S. Somohardjo, R. Tamsiran, R. Tarnadi, A. Tjin A Tsoi, Th. Vishnudatt, O. Wangsabesari, J. Warsodikromo, R. Wongsoredjo en R. Zeeman.

Afwezig: De heren Gajadien (uitlandig) en Santokhi (uitlandig) en mevrouw Wijdenbosch (ziek).

De **Voorzitter:** Ik open de openbare vergadering van vandaag vrijdag 16 mei 2014, uitgeschreven voor 11.00 uur. Wij hebben een presentatie gehad hiervoor over het nationaal zorgstelsel. Wij waren in feite 11.45 uur *ready* om te beginnen. Wij hebben een klein oponthoud gehad. Ik weet dat er nog commissieleden bezig zijn met de Bond van Leraren. Niet iedereen zal hier in de zaal zijn. De vice-president is ook in het gebouw. Vandaag hebben wij op de agenda de behandeling van twee ontwerp-wetten die in samenhang met elkaar zullen worden gedaan. Ik kom daar zo op terug. Dan had ik een verzoek van lid Tjin om heel kort, een minuut of anderhalf, iets te zeggen over een issue waar hij de aandacht voor wilt vragen en die actueel is.

De heer **Tjin – A – Tsoi (NF):** Mevrouw de voorzitter! Zoals wij hier allen weten heeft de minister van NH in zijn spreekbeurt tijdens de begrotingen te kennen gegeven dat hij DNA zou consulteren over hoe verder met de bauxietindustrie. Hij heeft daarmee een signaal gegeven en het is ernstig.

De **Voorzitter:** U moet iets aanhalen wat nu gebeurt want wij gaan niet de begroting hier bediscussiëren.

De heer **Tjin – A – Tsoi (NF),** vervolgende: Mevrouw de voorzitter! Wij gaan niet over de begroting discussiëren. Ik heb begrepen dat er een delegatie van Pittsburg op dit ogenblik in Suriname is om te onderhandelen om Suralco te ontmantelen. Ik wil hier de minister toch wat zaken meegeven omdat het belangrijk is om te weten en er zijn mensen die daar werken hoe en

wat voor afvloeiingsregelingen zullen komen. Voor de minister van Financiën, wat dat zal betekenen voor de begroting van 2014 als Suralco sluit en op welk moment? Is er een team dat in de onderhandelingen zitten? Wie zijn de leden? Het is belangrijk dat de gemeenschap goed wordt geïnformeerd over wat ons boven het hoofd hangt. Ik dank u voor het woord.

De Voorzitter: U heeft bekendgemaakt althans u heeft aangegeven dat u denkt dat er een afvaardiging is van de Suralco. U heeft informatie dat het is voor een bepaald doel. Wij zullen het van de regering horen en alle andere opmerkingen rondom deze zaak zullen we in de begroting weer bespreken.

De heer **Asabina (BEP)**, vraagt het woord voor een punt van orde: Mevrouw de voorzitter! Wij zijn geconvoceerd om deze vergadering bij te wonen en ook actief te participeren. Ik ben zelf lid van de commissie betrekking hebbende op beide wetten kapitaalmarkt en sanctiemarkt. Voor hetzelfde tijdstip zijn wij ook geconvoceerd om een *meeting* bij te wonen als vaste commissie Onderwijs met een afvaardiging van BvL. Wij hebben net begrepen dat die vergadering moet worden geschorst omdat wij hier moeten komen om mogelijk te maken dat die vergadering wordt geopend om vervolgens weer naar die vergadering met BvL te gaan. Het punt dat ik wil maken. Ik ben lid van de vaste commissie Onderwijs tevens commissie die deze beide wetten moet voorbereiden en moet behandelen in het parlement. Ik sta wel voor een dilemma. Ik weet niet welke van die twee vergaderingen ik moet bijwonen.

De Voorzitter: Laat mij het volgende zeggen. Het is niet ongebruikelijk dat wij tijdens de openbare vergadering commissievergaderingen hebben als het dringend nodig is. Wat mij wel een beetje verwondert, is dezelfde aanvangstijd. Omdat wij over het algemeen dat half uurtje bijberekenen zou deze vergadering rond 11.30 uur moeten opstarten. Uw aanwezigheid persoonlijk in de zaal zou wel nodig kunnen zijn, omdat u wel de vijfde spreker bent. Niet altijd is het nodig dat leden in de zaal zitten. U weet dat leden ook rondlopen, eten, andere dingen doen. Vandaar dat wij soms indien het niet echt nodig is een commissievergadering hebben tijdens de openbare vergadering. Wat ons betreft was er niet direct de noodzaak voor u om onmiddellijk uit uw bespreking te lopen. Ik neem aan dat u dat zo heeft geregeld daar. Er is niet echt een groot probleem. U kunt kiezen als een van de leden van de commissie Onderwijs omdat u toevallig in deze commissie zit om dan verder uw commissie voor u te laten verzamelen of te zeggen dat u op dit moment niet verder kan participeren. Ik weet niet waarom het zo is uitgeschreven. Ik ga niet zo zeer over de commissievergaderingen. De voorzitters en u zelf. Wij hebben hier een presentatie gehad vanaf 10.00 uur. Wij hebben er notitie van genomen. Ik denk dat u in die commissie ook zelf moet vragen dat er rekening gehouden wordt met dat soort dingen. Ik hoop dat wij nu kunnen beginnen. Wij hebben wat afspraken gemaakt over de behandeling van deze wetten die grote haast hebben. Daarom stel ik aan de orde agendapunt 3 en 4 met het verzoek deze tegelijk te behandelen. Dat wil zeggen leden die aan het woord komen mogen beide bespreken. Alleen vraag ik dan dat het lid aangeeft met welke wet hij of zij bezig is. Gaan wij dat doen? In behandeling hebben wij de ontwerp-wet houdende regels betreffende ordening van de kapitaalmarkt, wet kapitaalmarkt 2014. CvR, de leden: Abdoel, Castelen, Wangsabesari, Tjin – A – Tsoi, Dogojo, Asabina en Ramnandanlal. Agendapunt 4, behandeling

van de ontwerpwet houdende regels i.v.m. de uitvoering van internationale sancties, wet internationale sancties. CvR, de leden: Abdoel, Castelen, Wangsabesari, Tjin – A – Tsoi, Dogojo, Asabina en Ramnandanlal. Wij hebben in huishoudelijk verband gezien het karakter en het spoedeisende karakter ook nog van de wet afgesproken dat wij zo efficiënt mogelijk zouden werken. De besprekingen zijn snel gebeurd, maar met voldoende actoren. Wij hebben dan afgesproken in principe twee uren voor de CvR en dan nog een half uur aan elke kant van het College voor de mensen die buiten de commissie opmerkingen willen maken. Het is een richtlijn. Wij gaan niet op de minuut zitten, maar dat is het ongeveer dat wij met elkaar in principe overeen zijn gekomen. Mag ik de voorzitter van de commissie het woord geven?

De heer **Abdoel (MC)**: Mevrouw de voorzitter! Onder uw hamer liggen twee ontwerpwetten genaamd wet van houdende regels betreffende ordening van de kapitaalmarkt, wet kapitaalmarkt 2014 en wet van houdende regels i.v.m. de uitvoering van internationale sancties, wet internationale sancties. Alvorens wij beginnen willen wij de verschillende actoren waarmee wij gesproken hebben van harte bedanken. Wij willen de voorzitter van de Vereniging voor de Effectenhandel bedanken. Wij willen de Vereniging van Bankiers bedanken en ook de deskundigen van het ministerie van Financiën, Justitie en van de Centrale Bank. Wij zullen eerst ingaan op de ontwerpwet wet internationale sancties, omdat deze ontwerpwet een kaderwet is en ik denk dat er geen wijzigingsvoorstellen zijn t.a.v. deze ontwerpwet. Wij zullen informatie t.a.v. deze ontwerpwet presenteren om de gemeenschap in te lichten. De wet internationale sancties. Deze ontwerpwet heeft als doel te voldoen aan verdragen of bindende besluiten van volkenrechtelijke organisaties m.b.t. de handhaving of herstel van de internationale vrede en veiligheid van de internationale rechtsorde. De Veiligheidsraad van de VN is op grond van artikel 24 van het VN-handvest verantwoordelijk voor de handhaving van de internationale vrede en veiligheid. In dit kader wordt er decennialang gebruik gemaakt van de mogelijkheid om sancties toe te passen. Bij het besluit om tot het voorschrijven van verplichte sancties over te gaan beslist de Veiligheidsraad of de te nemen maatregelen ter uitvoering daarvan door alle of door sommige lidstaten zullen worden uitgevoerd, artikel 48 lid 1. Op grond van dit artikel zijn de lidlanden verplicht tot uitvoering van de genomen resoluties. Resolutie 1373 scheidt voor VN lidstaten een internationale bindende verplichting om het financieren van terrorisme te bestrijden en de tegoeden, andere financiële activa of andere economische middelen van personen en organisaties die zich bezighouden met terroristische activiteiten te bevriezen. De resolutie richt zich op personen en organisaties in het bijzonder. De financiële actiegroep van het Caraïbisch gebied, CFATF, is een organisatie van 29 staten uit het Caraïbisch gebied die met elkaar zijn overeengekomen gezamenlijk maatregelen te treffen voor het aanpakken van het witwassen van geld verkregen uit criminele activiteiten. Ze is opgericht als uitvloeisel van vergaderingen gehouden op Aruba in mei 1990 en Jamaica in november 1992. Suriname is als lidstaat van de CFATF ook in dit verband gehouden uitvoering te geven aan de verplichting om conform resolutie 1373 van de Veiligheidsraad in concrete gevallen onverwijld tot het bevriezen van tegoeden behorende aan terrorisme, verdachte personen of organisaties te kunnen overgaan. Zoals bekend hebben wij een deel van de door de resolutie 1373 voorgeschreven maatregelen al verwerkt in onze nationale wetgeving. Wij hebben wijzigingen aangebracht in het Wetboek van Strafrecht, in de Vuurwapenwet, in de wet van Melding Ongebruikelijke Transacties. Ik denk wet toezicht op geldwisselkantoren hebben wij ook hier goedgekeurd en afgekondigd en ook de wet Identificatieplicht hebben wij hier goedgekeurd en het is al afgekondigd. Toch in dit kader

wil ik aan de regering vragen welk ministerie, instantie of wie belast is met de rapportage naar het CFATF toe en of die rapportage al heeft plaatsgevonden. Mogen wij ook het officiële schrijven dat CFATF heeft gericht naar Suriname onder ogen krijgen dat wij *geblacklist* zullen worden en wanneer dat precies zal gebeuren? Omdat het nog een beetje onduidelijk is voor ons. Als wij de laatste rapportage van CFATF lezen en ik citeer: ‘*A part from the positive action brought by August 15, 2013 in amendment of the State, indicators of unusual transactions no other positive translated action has been reported by Suriname. The plenary is being ask to refer the finalization of Suriname fifth follow up report to post the plenary to Robin Poor by May 2014*’ kom ik tot een andere conclusie. Vandaar dat ik om opheldering vraag. Wij hebben tot nu toe wel positief ernaar toegewerkt om al de wetten die wij *in place* moesten brengen om dat in orde te maken. Hoe kunnen wij dan in zo een korte termijn *geblacklist* worden? Ik zou aan de regering willen vragen om dat voor ons voor te lichten of hebben wij met deze 2 wetten niet alleen invloed op het vijfde rapport dat over Suriname uitgebracht moet worden?

De heer **Misiekaba (MC)**, interrumperende: Mevrouw de voorzitter! Ik begrijp uit het citaat dat het lid ons heeft voorgehouden dat Suriname geen rapportage heeft gedaan over de vorderingen die gemaakt zijn met name op het stuk van de wetgeving. De vraag is waarom dat niet is gedaan, omdat je uiteraard moet rapporteren wat je doet en op basis daarvan komt er ook uiteindelijk een positief rapport danwel een negatief. Ik vraag aan de regering waarom Suriname niet verder heeft gerapporteerd wat zij in de afgelopen jaren heeft gedaan. Wanneer dat dan zal gebeuren, de rapportage van de stand van zaken van Suriname?

De heer **Abdoel (MC)**, vervolgende: Mevrouw de voorzitter! Ik bedank ook lid Misiekaba voor zijn ondersteuning. Wij hebben ook vernomen dat andere landen *geblacklist* zijn omdat ze nog niet eens een wet MOT hebben. Dat heeft ook een rol gespeeld bij het *blacklisten* van andere landen. Wij horen dat graag van de regering. Een nog niet geïmplementeerde stap gericht op preventie en bestrijding van terrorisme die resolutie 1373 voorschrijft is de sanctiemaatregel *freezing*. Het tijdelijk verbieden van overdracht, omzetting, vervreemding of verplaatsing van fondsen of het tijdelijk aanvaarden van het beheer van of de zeggenschap over deze fondsen op basis van een door de rechter of andere bevoegde autoriteit afgegeven bevel. De werking van de wet is gericht op: staten, gebieden, organisaties en individuen die door of vanwege terroristische activiteiten de internationale rechtsorde aantasten of bedreigen. De wet is toepasbaar op grond van een internationale titel die gebaseerd is op een resolutie van de VN m.b.t. bedreiging of verstoring van de internationale vrede en veiligheid. Zij vormt geen instrument voor de nationale criminaliteitsbestrijding. De conceptwet internationale sancties is bedoeld om procedures aan te geven voor de totstandkoming en de eindiging van bevrozingsmaatregelen ter zake de financiering van terrorisme en daarom gericht op de bestrijding van terrorisme. Het bevrozen van tegoeden is een preventieve maatregel op het niveau van het Staatsbestuur die genomen kan worden om terroristische activiteiten te voorkomen en aan te pakken. Bevrozingsmaatregelen kunnen op internationaal niveau geïnitieerd worden door de Veiligheidsraad van de VN of door een Staat. Het concept beschrijft de procedures die betrekking hebben op bevrozingsmaatregelen die door ons land kunnen worden getroffen. Het wettelijke kader van de bevrozingsmaatregelen i.v.m. terrorismebestrijding vloeit voort uit de internationale verplichtingen die door de Veiligheidsraad van de VN zijn genomen. Aan deze verplichting wordt op VN-niveau uitvoering

gegeven aan de VN-resolutie 1373 zoals eerder aangehaald van 2001 welke voor VN- lidstaten een internationaal bindende verplichting schept om het financieren van terrorisme te bestrijden en de tegoeden en andere financiële activa of andere economische middelen van personen en organisaties die zich bezighouden met terroristische activiteiten te bevriezen. VN Veiligheidsraad resolutie 1267 van 1999 legt Staten daarnaast de verplichting op de tegoeden en andere financiële activa van personen en organisaties te bevriezen die door het bij resolutie 1267 ingestelde comité van de Veiligheidsraad worden aangewezen als zijnde verbonden aan terroristische organisaties. De mate waarin lidstaten de verplichtingen horende bij resolutie 1267 uitvoeren, wordt getoetst door het 1267 sanctie comité van de VN Veiligheidsraad. Voor ons land geeft deze wet aan de minister van Buza de bevoegdheid om bij ministeriële regeling uitvoeringsbepalingen op te nemen voor deze internationale verplichtingen. Deze sanctiewet is derhalve de wettelijke basis waarop ons land de verplichting die voortvloeit uit VN Veiligheidsraad resolutie 1373 uitvoert. Hiermee wordt de bevrozingsmaatregel een preventieve bestuurlijke maatregel. Voor de effectiviteit van de inzet van het bevrozingsinstrument is het belang dat de bevrozingsmaatregel getroffen wordt nog voordat tegen personen en instellingen maatregelen van strafvordering worden toegepast uit hoofde van een strafrechtelijke verdenking. Mocht er sprake zijn van een strafrechtelijke verdenking dan zal deze wet derhalve geen soelaas bieden doch zal middels rechtshulp, verzoek vanuit het buitenland de justitiële autoriteiten van ons land geïnformeerd dienen te worden teneinde na toetsing de gevraagde rechtshulpverlening in orde te brengen overeenkomstig onze nationale wettelijke bepalingen. Kortom voor het uitvoeren van nationale bevrozingsmaatregelen zal de minister derhalve moeten nagaan of de verkregen informatie voldoende aanwijzingen bevat dat de betrokken persoon of organisatie gerekend kan worden tot de kring van personen en organisaties vallende onder de werking van VN Veiligheidsraad resolutie 1373. Gekozen is voor de mogelijkheid dat betrokkene zich tegen de bevrozingsmaatregel kan beklagen door beroep aan te tekenen bij de minister. Ontegenzeggelijk behoudt betrokkene bij afwijzende beslissing van de minister om in civilibus een zaak aanhangig te maken bij de rechter. Artikel 6 van de ontwerpwet geeft dat aan. Uiteraard kan de minister bij verkrijging van aanvullende informatie ertoe overgaan om een bevrozingsmaatregel ongedaan te maken. Om het heel makkelijk uit te leggen. Ik heb het zo ook uitgelegd aan de deskundige en gevraagd of ik het goed begrepen heb. Het gaat erom dat wanneer een land Suriname of een ander land bij de VN Veiligheidsraad aangeeft dat zo een persoon zich bezighoudt met financiering van terrorisme of witwaspraktijken en dergelijke dat die persoon dan op een lijst wordt geplaatst. Vanuit de Veiligheidsraad wordt dan een verzoek gedaan aan het ministerie van Buza om de tegoeden van zo een persoon of organisatie te bevriezen. Afhankelijk van wat er plaatsvindt, artikel 3 van dat ontwerpwet, gaat het ministerie van Buza bijvoorbeeld wanneer er sprake is van witwassen aan het ministerie van Justitie vragen om dat zaakje te onderzoeken. Blijkt dat het werkelijk zo is of dat er redenen zijn om aan te nemen dat het zo is dan volgt een ministeriële beschikking of een Staatsbesluit om de tegoeden van zo een persoon of organisatie te bevriezen. De persoon kan dan in beroep gaan, in bezwaar gaan. Een bezwaar richten naar de minister toe om af te komen daarvan met redenen omkleed. Indien de minister dat goed vindt dan kan zo een maatregel ongedaan gemaakt worden en als dat niet zo is, kan de persoon verder stappen naar de rechter. Het gevaar ligt erin wanneer mijn naam bijvoorbeeld doorgegeven wordt bij de VN en ik weet dat ik hier onschuldig ben hoe zal het proces dan eruit zien om mijn naam van de lijst af te krijgen. Wanneer ik op de lijst daar geplaatst wordt dan wordt eigenlijk een verzoek naar alle lidstaten gestuurd om mijn tegoeden te bevriezen als ik tegoeden in Suriname alleen heb en ik hier kan aangeven dat ik onschuldig ben

geen vuiltje aan de lucht. Als ik ook tegoeden in een ander land heb en mijn tegoeden worden daar bevroren dan heb ik wel een probleem. Ik zou aan de minister willen vragen om ons dat duidelijk uit te leggen.

De **Voorzitter**: Lid Abdoel, welkom in de nieuwe wereld. Ik ga lid Brunswijk vragen om mij op dit moment te vervangen.

De Voorzitter draagt de hamer over aan de heer Brunswijk.

Einde deel 1
(vervolg op deel 2)

Deel 2

De heer **Abdoel (MC)**, vervolgende: Mijnheer de voorzitter! Dan wil ik vervolgen met de ontwerpwet wet kapitaalmarkt 2014. Bij de voorbereiding van de ontwerpwet kapitaalmarkt 2014 hebben wij eerst een bespreking gehad met de voorzitter van de Vereniging voor de Effectenhandel en daarna weer met de Vereniging van Bankiers. De bevindingen, op- en aanmerkingen van deze verenigingen en de leden van de CvR hebben wij vervolgens besproken met de deskundigen van het ministerie van Financiën en de Centrale Bank van Suriname. Ik denk dat het in de bedoeling ligt dat wij kamerbreed beide wetten gaan goedkeuren. Ik kan u vooral meegeven dat de Vereniging van Bankwezen haar bezorgdheid heel sterk geformuleerd heeft geuit. Het als land *geblacklist* worden, betekent dat het internationale betalingsverkeer ophoudt omdat simpelweg de correspondentie wordt afgesloten, dat directe investeringen uit het buitenland in gevaar komen, omdat investeerders sowieso niet willen investeren in een land dat *geblacklist* is en dit alles heeft andere ernstige economische consequenties voor het land. Zowel de Vereniging van Bankiers als de Vereniging voor de Effectenhandel staan achter de ontwerpwet wet kapitaalmarkt 2014. De Vereniging van Bankiers deed zelfs de oproep om indien mogelijk de begrotingsbehandeling te stoppen om deze ontwerpwet te behandelen. Ik ben blij dat wij het vandaag behandelen en hoogstwaarschijnlijk ook goedkeuren. Beide verenigingen hadden echter ook voorstellen die wij zoals eerder aangegeven hebben besproken met de deskundigen van het ministerie van Financiën en met de deskundigen van de Centrale Bank van Suriname. Zeker ook wij kunnen ons stellen achter het doel van de ontwerpwet kapitaalmarkt 2014. Deze wordt in de memorie van toelichting als volgt omschreven. De wet kapitaalmarkt 2014 heeft als doel de regulering en onder toezichtstelling van de kapitaalmarkt waarmee wordt beoogd een adequate functionering van de effectenbeurzen en bescherming van de positie van de beleggers. De bescherming van de beleggers past in het beleid van de bank dat erop gericht is het vertrouwen van de beleggers en spaarders in de Surinaamse financiële sector te bevorderen en zal mede bijdragen aan een efficiënte prijsvorming en middelenallocatie. Het winnen van het vertrouwen van het publiek is cruciaal bij marktontwikkeling. Verder wordt nog aangegeven dat adequaat functionerende kapitaalmarkten bijdragen aan economische groei en ontwikkeling. Om nu artikelsgewijs in te gaan op de ontwerpwet kapitaalmarkt 2014. Ik wil u meegeven dat de

voorstellen of vragen die gesteld zullen worden afkomstig zijn van de verschillende leden van de commissie en ook aan de leden van de commissie vragen daar waarnodig in te springen.

Wij zouden willen beginnen met de overweging de considerans, omdat de ontwerpwet veelal handelt over het oprichten van effectenbedrijven, het functioneren van de effectenbeurzen en de bescherming van de positie van beleggers zouden wij graag willen dat de overweging nader uitgewerkt wordt. Dat is een voorstel naar de minister, regering, toe.

Artikel 1. De eerste vraag die wij hebben gesteld is waarom de verhandeling van kortlopende effecten niet is opgenomen bij deze ontwerpwet. Later is gebleken dat werd verwezen naar de memorie van toelichting, bladzijde 24 de laatste zin van het eerste deel van de tweede alinea en ik citeer: 'Indien marktparticipanten handelen in kortlopende effecten met een looptijd van minder dan een jaar zullen deze ook onder de reikwijdte van onderhavige wet vallen met uitzondering van schatkistpapier'. Wij willen van de minister weten of het niet beter zou zijn om dit ook in het artikel op te nemen.

Bij artikel 1 sub g wordt er gesproken over een voor de bank aanvaardbare rechtsvorm. Graag zouden wij willen weten wat wij hieronder kunnen verstaan.

Dan gaan wij naar hoofdstuk 2: vergunning en verklaring van geen bezwaar. Hier constateren wij dat er een scheiding van functie tussen de Centrale Bank van Suriname en het ministerie wordt gemaakt. Wij constateren dat de bank toezichthouder is en de minister de verlener van de vergunning.

Artikel 2. Een vergunning voor een effectenbedrijf kan verkregen worden na het verkrijgen van een verklaring van geen bezwaar van de bank. Bij lid 2 van artikel 2 lezen wij het verboden is om een effectenbedrijf uit te oefenen of een effectenbeurs te houden zonder een voorafgaande vergunning verleend door de minister en de verklaring van geen bezwaar afgegeven door de bank. Het laatste deel nl. de verklaring van geen bezwaar afgegeven door de bank kan naar m.i. weggelaten worden omdat zonder die verklaring men geen vergunning kan verkrijgen. Anders wordt de indruk gewekt alsof men alleen met een verklaring van geen bezwaar een effectenbedrijf kan uitoefenen of alleen gewoon met een vergunning die wij niet kunnen verkrijgen zonder een verklaring van geen bezwaar.

Lid 3 zouden wij ook enigszins anders geformuleerd willen zien. Ons voorstel is in geval hetzij de verklaring van geen bezwaar hetzij de vergunning bevoegdlijk is ingetrokken, is het onmiddellijk intreden rechtsgevolg daarvan het verbod tot uitoefening van een effectenbedrijf of het houden van een effectenbeurs. Wij doen dit voorstel omdat wij denken dat wanneer de bank als toezichthouder enige onrechtmatigheid of onrechtmatigheden ontdekt dat zij dan eerst ertoe zal overgaan om de verklaring van geen bezwaar in te trekken. Aan de andere kant denk ik niet dat de minister de vergunning zal intrekken totdat de verklaring van geen bezwaar is ingetrokken hoewel dat wel mogelijk is.

De heer **Castelen (NF)**, interrumperende: Mijnheer de voorzitter! Het is misschien erg technisch. De spreker geeft aan dat hij eigenlijk de nadruk legt op een verklaring van geen bezwaar welke de Centrale Bank zou moeten verstrekken en hij zegt de minister zou geen vergunning hoeven in te trekken of hij zal pas overgaan tot intrekken van een vergunning indien er een verklaring van geen bezwaar is. Ik ben het daarmee niet helemaal eens, omdat een van de voorwaarden en eigenlijk een voorwaarde zonder welke de mogelijkheid niet bestaat om een effectenbeurs of

effectenbedrijf te hebben, is een verklaring van geen bezwaar. Ik ga ervan uit dat de minister van Financiën ook andere voorwaarden heeft om over te gaan tot het verstrekken van een vergunning naast de banktechnische zaken. Het kan zijn dat de persoon voldoet aan de vereiste van de Centrale Bank, maar dat er een andere voorwaarde is waar de overheid ook naar kijkt welke niet is *gcovered* in een verklaring van geen bezwaar en op grond daarvan de minister van Financiën voldoende reden aanwezig acht om de vergunning in te trekken. Dat is ook niet voldoen aan de andere voorwaarde. Ik zou de vergunning niet alleen van een verklaring van geen bezwaar laten afhangen, omdat wij het tot nu toe niet weten. Wij hebben de Staatsbesluiten niet gezien en wij weten niet welke mogelijke andere voorwaarden er zijn die niet worden *gcovered* door een verklaring.

De heer **Abdoel (MC)**, vervolgende: Mijnheer de voorzitter! Wij kunnen volledig meegaan met de inzichten van het geachte lid Castelen.

Wij stellen bij artikel 2 ook voor om lid 5 sub b te vernummeren tot lid 5 sub a. Eerst 5b te maken tot 5a en 5a te maken tot 5b. Wij doen dit voorstel om dit te synchroniseren met het proces van het verkrijgen van de vergunning.

Dan gaan wij naar artikel 3. Bij dit artikel was er gevraagd om de banken uit te zonderen van vrijstelling of vrijstelling te verlenen voor het oprichten van een naamloze vennootschap. Dit zou bij de memorie van toelichting kunnen gebeuren. Wij vernemen graag van de minister hoe hij hierover denkt. De banken zijn immers al lang bezig in deze branche en het oprichten van een nieuwe nv zou dan dubbelzinnig zijn. Ook vanwege het feit dat de banken reeds onder toezicht vallen van de Centrale Bank welke even streng is geregeld conform wet toezicht op bank- en kredietwezen. Wij stellen voor om in de memorie van toelichting op bladzijde 25 onder de kop de vergunning en verklaring van geen bezwaar op te nemen de bankkredietinstellingen die van oudsher conform hun vergunningsvoorwaarden bevoegd zijn tot het bedrijfsmatig bemiddelen of handelen van effecten danwel in het kader van vermogensbeheer voor rekening van derden. Transacties en effecten verrichten vallen niet onder dit wetsproduct, op te nemen. Indien de minister een andere formulering of een ander voorstel heeft dan horen wij dat ook graag van de regering.

De heer **Tjin – A – Tsoi (NF)**, interrumperende: Mijnheer de voorzitter! De wet die wij behandelen gaat nl. over het toezicht op de kapitaalmarkt waar transparantie en aandelen op naam moeten zijn. Veel aandelen in Suriname zijn op toonder. Ik wil aan de minister vragen hoe dat geregeld zou moeten worden. Met betrekking tot het voorstel wat het lid Abdoel net heeft gedaan, stel ik toch voor een termijn vast te leggen voor een overgang. Uiteindelijk is het doel van die wet dat de transparantie en die zaken goed geregeld worden. Ik weet niet hoe het lid Abdoel daarover denkt. Als dienstverlener moeten ze toch diezelfde registratieplicht hebben voor de transparantie en die registratie moet duidelijk zijn. Hoe zal dat dan worden geregeld?

De heer **Abdoel (MC)**, vervolgende: Mijnheer de voorzitter! Dit zijn precies de punten die wij in commissieverband met elkaar hebben besproken en wij geleiden deze vragen door naar de minister. Het zijn heel belangrijke vragen en wij zouden graag de antwoorden van de minister hierop willen.

Bij lid 1 wordt door ons gevraagd om te verduidelijken dat eerst de verklaring van geen bezwaar wordt aangevraagd daarna de vergunning. Als wij lid 1 lezen van artikel 3 dan weten wij niet of eerst per aangetekende brief naar de minister van Financiën de vergunning moet worden aangevraagd daarna de verklaring van geen bezwaar of eerst de verklaring van geen bezwaar moet worden aangevraagd daarna de vergunning. Wij vragen aan de minister om lid 1 te verduidelijken of aan te vullen met nog een regel waarbij duidelijk wordt vastgesteld wat het precieze proces is. Wij stellen ook voor dat van dit artikel lid 2 en lid 3 van plaats wordt veranderd en bij de voorwaarden van lid 2 ook wordt opgenomen dat een verklaring van geen bezwaar van de bank nodig is. Het proces is nl. dat eigenlijk eerst een verklaring van geen bezwaar moet worden verkregen van de Centrale Bank en daarna de vergunning moet worden aangevraagd. In dit artikel worden eerst de voorwaarden aangegeven voor de aanvraag van een vergunning en daarna weer voor de verklaring van geen bezwaar. Wij zouden graag willen dat dat van plaats wordt verwisseld, zodat dat synchroniseert met het proces om een vergunning te kunnen krijgen.

Ook bij lid 2 sub a nationaliteitsverklaring van de aanvrager; kan de minister dat voor ons verduidelijken? Het gaat om effectenbedrijven en effectenbeurzen die een nv zijn. Hoe kan dan hier een nationaliteitsverklaring worden aangeboden? Graag vernemen wij dat van de minister.

De heer **Tjin – A – Tsoi (NF)**, interrumperende: Mijnheer de voorzitter! Ik weet niet als het lid Abdoel al klaar is of als ik voorbarig ben. Behalve de aanvulling van dat er een verklaring van geen bezwaar van de Centrale Bank bij de aanvraag naar het ministerie toegaat, hadden wij ook gevraagd om naar een tijdsvak te kijken van ook 3 maanden. Ik weet niet wat de voorzitter daarvan zegt.

De heer **Abdoel (MC)**, vervolgende: Mijnheer de voorzitter! Dat was het volgende deel van mijn betoog. Bij dit artikel vragen wij ook aan de minister om een termijn op te nemen waar binnen de minister een besluit neemt. Dat is wel geregeld voor het verkrijgen van een verklaring van geen bezwaar, maar niet voor de vergunning. Wij zijn tot nu toe op een lijn. Ik ben heel blij wat dat betreft.

De heer **Castelen (NF)**, interrumperende: Mijnheer de voorzitter! Gelet op de wijze waarop wij de 2 wetten hebben voorbereid en eigenlijk het technische karakter van de wet kunnen we misschien het voorstel doen dat wij wachten totdat de spreker klaar is met 1 artikel, zodat wij direct aanvullen, omdat het soms heel kleine aanvullingen. Hij heeft gevraagd waar hij iets over het hoofd zou hebben gezien dat wij aanvullen. Misschien kunnen wij wachten tot de spreker klaar is met 1 artikel en als wij merken dat iets niet is opgenomen dat wij direct inschuiven. Anders kunnen wij dingen over het hoofd zien.

De **Voorzitter**: Dat is correct dat wij artikelsgewijs de spreker laat praten. Uiteindelijk wanneer hij klaar is met dat artikel en er is aanvulling, op- en aanmerking dan kunnen wij dat doen.

De heer **Abdoel (MC)**, vervolgende: Mijnheer de voorzitter! Wij zijn het helemaal eens met de werkwijze van u.

Bij artikel 4 lid 2 sub b wordt aangegeven dat de bank een verklaring van geen bezwaar weigert indien de bank van oordeel is dat de deskundigheid van 1 of meer personen die het dagelijks beleid van rechtspersonen bepalen onvoldoende is om het effectenbedrijf `uit te kunnen oefenen. De vraag is: wat zijn de criteria van deskundigheid? Hoe bepalen wij wie deskundig is? Hoe ze zullen worden vastgelegd? Dat was t.a.v. artikel 4.

Ten aanzien van artikel 5 heb ik geen op – en aanmerkingen.

Artikel 6 lid 1, daar wordt aangegeven dat de bank het minimumbedrag aan maatschappelijk kapitaal bij richtlijnen vaststelt. Kunnen wij meer duidelijkheid hieromtrent krijgen? Wij hadden vernomen dat bij bepaalde branches dat bedrag wel is vastgesteld. Hoe zal dat hier geschieden? Zal dat in samenspraak met de sector geschieden, met stakeholders? Graag vernemen wij dat van de minister.

Bij lid 3 van dit artikel lezen wij een houder van een effectenbeurs. Wat wordt hiermee bedoeld? Wie wordt hiermee bedoeld?

Dan gaan wij naar hoofdstuk 3. Ten aanzien van hoofdstuk 3 toezicht hebben wij geen op – en aanmerkingen. Te meer omdat de voorzitter voor effectenhandel heeft aangegeven dat hij de strenge regels zeer op prijs stelt. Ik vind dat heel fijn van die kerel, dat hij zo breed denkt van het is goed voor de ontwikkeling van de kapitaalmarkt. Wij hebben er geen moeite mee. Ook de Vereniging van Bankiers had geen op – en aanmerkingen hieromtrent. Wij ook niet omdat deze regels in grote lijnen overeenkomen met de wet toezicht op bank- en kredietwezen. Wij kunnen volledig meegaan met al de artikelen van hoofdstuk 3 toezicht.

Dan gaan wij helemaal naar hoofdstuk 6, bijzondere bepalingen. Dan ga ik naar artikel 22. Wij willen artikel 22 hier ter sprake brengen. Dit artikel is identiek aan artikel 48 van de wet toezicht op bank- en kredietwezen. Bij deze ontwerpwet wordt de vergunning verleend door de minister. Wij stellen voor om de minister ook uit te sluiten van aansprakelijkheid tenzij kwadertrouw is bewezen. Wij kunnen niet alleen de president van de Centrale Bank, de commissarissen en zijn medewerkers vrijstellen van aansprakelijkheid tenzij kwadertrouw bewezen en de minister die de vergunning verleent *libi a man ini a faya*. Ik denk niet dat wij dat kunnen doen. Dat stellen wij voor.

Er was ook een algemene vraag van hoe het staat met digitalisering van verhandeling van de effecten; hoe het hiermee zit. Graag vernemen wij dat ook van de minister.

Hoofdstuk 7, beroepsprocedures. Dan gaan wij naar artikel 31 lid 2. Indien de Raad van Beroep bestaat uit 3 externe deskundigen aangewezen door de minister en de bank zoals aangegeven in lid 2 van dit artikel komt dan de objectiviteit van de Raad in geding. Wanneer een verklaring van geen bezwaar wordt afgewezen door bank of de vergunningsaanvraag wordt afgewezen door de minister kan de aanvrager eerst in beroep bij de bank of bij de minister. Als het niet uitwerkt dan wordt een Raad van Beroep samengesteld. De bank en de minister stellen de Raad van Beroep in en dan kan de persoon, de aanvrager, daar zijn beklag doen. Dan wordt het daar bekeken. Wanneer de minister dat al heeft afgewezen of de bank het al heeft afgewezen en daarna stel je een Raad van Beroep in, hoe objectief is dan de Raad van Beroep? Hoe objectief zal de Raad van

Beroep zijn? Wij stellen voor dat de Raad van Beroep vanaf het begin al wordt geïnstalleerd, zodat wanneer het afgewezen wordt men weet wie in de Raad van Beroep zit.

Dan gaan wij naar hoofdstuk 9, overgangs- en slotbepalingen. Bij artikel 35 waren er voorstellen om de overgangsperiode te regelen voor de Vereniging voor de Effectenhandel en ook hun vrij te stellen van de strafbepalingen totdat de nieuwe beurs inwerking treedt. Wij kijken uit naar de reactie van de minister. Er is ook een voorstel bij artikel 35 lid 2 om de eerste 3 woorden ‘de beurs van’ weg te halen. De Vereniging voor de Effectenhandel in Suriname blijft na inwerkingtreding van deze wet voortbestaan totdat een nieuwe beurs ingevolge deze wet is opgericht. Hier wordt niet aangegeven dat wanneer de wet intreedt dat de vereniging vrijgesteld is van de strafbepaling bij overtreding van deze wet. Wij vragen aan de minister om ook daarin te voorzien dat ze worden vrijgesteld.

Dan hebben wij een paar algemene opmerkingen. Dat er een *public private partnership* tussen het ministerie en de Vereniging voor de Effectenhandel komt om een nieuwe beurs op te richten. Kan de minister ons hieromtrent wat meer informatie geven?

Hoewel de Vereniging van Bankiers als de Vereniging voor de Effectenhandel de wet kapitaalmarkt 2014 toejuichen, plaatst men wel de kanttekening dat deze wet alleen niet voldoende zal zijn om de kapitaalmarkt optimaal te kunnen ontwikkelen. Er zijn nog een paar andere randvoorwaarden nodig zoals de wet op jaarrekening *incentives* voor beursgenoteerde bedrijven, enz. Kan de minister ons ook aangeven in welke mate hieraan wordt gewerkt? Ik dank u!

De **Voorzitter**: Lid Castelen moet volgen.

Einde deel 2
(vervolg op deel 3)

Deel 3

De heer Castelen (NF): Mijnheer de voorzitter! De voorzitter van de CvR is vrij uitgebreid ingegaan op de beide wetten en heeft vele zaken die wij hebben besproken in de commissie reeds naar voren gebracht. Wij zullen proberen om zo min mogelijk te dupliceren om redenen van efficiëntie. Toch zijn er wat zaken die wij in zijn algemeenheid zouden willen delen met het parlement, de samenleving en de regering. Ik zal dezelfde volgorde proberen te hanteren als de voorzitter van de CvR van de beide wetten. Dat is eerst de sanctiewet te belichten en daarna te gaan naar de kapitaalmarkt. Wij hebben de wetten besproken en er is inderdaad aangegeven dat er een urgentie is dat wij gevaar lopen *geblacklist* te worden. Er is aangegeven dat wij risico lopen dat als wij *geblacklist* worden dat inderdaad zaken doen met Suriname wat moeilijk zou gaan. Als wij goed geluisterd hebben naar de voorzitter van de CvR in het begin toen wij die wetten kregen, dachten wij van de sanctie heeft direct betrekking op die kapitaalwet en tijdens de voorbereiding bleek dat er geen verband is tussen deze wetten. Misschien staan ze beide op een

lijst van aanbevelingen, maar de ene wet heeft te maken met onze kapitaalmarkt, effectenbeurs om daar meer ordening in te brengen en meer rechtsbescherming in te bouwen om te voorkomen dat mensen die hun gelden zouden willen stoppen in beleggingen dat ze risico lopen dat door misbruik van de marktwerking dat ze benadeeld worden voor miljoenen, duizenden dollars. Terwijl een andere wet meer in de zin is van de VN en de *security consult* waarbij er in feite een paar punten zijn waarbij je merkt de verschuiving in de wereld en wij horen graag van de minister, de minister van Buza of Justitie die ons wat dat betreft toch wat licht doet schijnen over de beweging waarbij wij merken dat in de wereldgemeenschap het eigenlijk gaat om Staten tegenover Staten. Eigenlijk als wij kijken naar hoe die sanctiesystemen vroeger waren dan was de nadruk op sancties tegen landen, Staten. Wij merken dat steeds meer die verschuiving gaat naar *smart sanctions* waarbij men probeert ook de mens, personen achter de Staten te straffen. Personen achter organisaties te straffen, omdat Staten niet op zichzelf zijn en niet zelf handelen. Wij merken dat men vaak ook als je die wereldvrede en die wereldveiligheid in gevaar zou willen brengen door welke handeling dan ook dat men probeert te komen rechtstreeks bij de personen en probeert rekeningen te blokkeren, bewegingsvrijheid te beperken door mensen geen toegang te geven tot andere landen. Dat is een nieuw fenomeen dat zich al geruime tijd aan ons opdringt vanuit de internationale gemeenschap. Ik hoor graag van de minister, omdat binnen de internationale gemeenschap er nog onduidelijkheid is of in ieder geval er was onduidelijkheid m.b.t. het begrip terrorisme. Wie bepaalt wat terrorisme is? Er zijn vele conferenties geweest waar er hierover gediscussieerd is en wij weten allen dat de hele wereld was opgeschrikt door het opblazen van o.a. de Twin Towers in New York en dat de hele wereld scherpere maatregelen is gaan treffen en toch is het goed om ons af te vragen of er nu duidelijkheid is op het stuk wat valt onder terrorisme. Dat het geen subjectief gegeven is van zij die de macht hebben hetzij in landen of hetzij in de wereld dat zij eenzijdig vaststellen wat terrorisme is en als er duidelijkheid is internationaal hierover dan horen wij dat graag. Als die discussie nog gaande is, horen wij dat ook graag.

Het lid Abdoel heeft zichzelf ook als voorbeeld gebruikt en het is niet zo een gek voorbeeld. Dan bedoel ik niet dat hij dat risico loopt als persoon, maar je zou door het hebben van een bepaalde naam als je kijkt naar de lijst die men hier heeft aangegeven welke nu reeds zitten op de *blacklist*. Men haalt Al Qaida aan, allerlei andere organisaties, zou je al gauw bij het hebben van een bepaalde naam hebben dat men je kan plaatsen op de lijst. Inderdaad die vraag is erg van belang hoe kom je van die lijst als men gewoon vindt dat je op de lijst moet vanwege je naam, hoe je eruit ziet of vanwege een of ander telefoon die gepleegd is per ongeluk naar jou toe. U weet tegenwoordig krijg je allerlei sms'jes uit het buitenland waar men probeert te vissen. Zo zou je gelist kunnen worden. Ik begrijp wel het dat het niet zo simpel is en niet zo makkelijk gaat. Stel dat het gebeurt en dat het ten onrechte gebeurt, wat is dan het proces? Als persoon, individu kan je niet komen bij de VN. Het is de Staat Suriname die dan in feite je *claim* daar zou moeten deponeren en voor je zou moeten opkomen. Wij horen graag van de regering hoe dit vraagstuk welke aan de orde is gesteld wordt opgelost, maar waarvan ik wil aangeven dat wij het extra ondersteunen, omdat dat voor mij wel een fundamentele zaak is. Wij komen op de lijst. Gaat het niet zo makkelijk? Hoe kom je ervan af als je ten onrechte op de lijst terecht bent gekomen?

Als wij hier kijken naar de vorm, structuur van de wet is er ook iets waarvoor ik aandacht vraag van de regering. Het gaat om de sanctiewet. Er is gekozen voor een kaderwet met Staatsbesluiten en wij merken dat er delegatie op delegatie plaatsvindt. Er wordt in artikel 2 gezegd ter voldoening aan verdragen of bindende besluiten van volkenrechtelijke organisaties m.b.t. de

handhaving op het herstel van de internationale vrede en veiligheid. De bevordering van de internationale rechtsorde kan t.a.v. de in de artikelen 3 en 4 bedoelde onderwerpen bij Staatsbesluit nadere regels worden vastgesteld. Wij geven aan de regering, de minister de ruimte om nadere regels vast te stellen bij Staatsbesluit. Dan wordt er in de memorie van toelichting gezegd - en ik kom straks op lid 2 - het is evenwel steeds de minister die aan de hand van de omstandigheden van het geval bepaalt wanneer het nodig is om vaststelling bij Staatsbesluit danwel beschikking te doen. Waarschijnlijk slaat dit op het maken van een Staatsbesluit of een ministeriële beschikking wanneer van buiten uit een verzoek wordt gedaan om te *freeze* een bepaald bedrijf of een bepaalde persoon in de wereld. Dan gaat de minister bepalen wanneer hij dat bij Staatsbesluit doet of bij beschikking. Ik weet niet als dat handig is. Ik denk niet dat het handig is om dat over te laten aan de minister. Welke omstandigheden zullen bepalen of het een Staatsbesluit wordt of een beschikking? Is het de haast, de grootte van de persoon, organisatie, de invloed, macht van de organisatie die op de *blacklist* geplaatst zal worden? Ik denk dat wij in de wet expliciet moeten aangeven of het een beschikking wordt of een Staatsbesluit. Als er argumenten zijn die gaan spelen tussen een Staatsbesluit en een beschikking dan horen wij dat graag van de regering. Wat zijn de argumenten om die vrijheid te laten om te bepalen als die delegatie vanuit deze wet gaat naar een Staatsbesluit of naar een ministeriële beschikking? De vrijheid van kiezen is een beetje te ruim als wij daar geen argumenten voor krijgen.

Dan hebben wij ook nog op het punt, artikel 2 lid 2 indien de voldoening aan binnen de besluiten van volkenrechtelijke organisaties als bedoeld in lid 1 geen nadere uitwerking bij Staatsbesluit behoeft, kan de minister nadere regels vaststellen. Waarschijnlijk wordt hier verwezen naar nadere regels bij beschikking, maar dan is weer de vraag wanneer weet je dat er geen nadere uitwerking bij Staatsbesluit nodig is? Hoe wordt dat bepaald? Is dat vanuit het buitenland ingegeven? Graag horen wij van de regering waarom dit lid zo is geformuleerd.

De heer **Abdoel (MC)**, interrumperende: Mijnheer de voorzitter! Ik wil het geachte lid Castelen wel meenemen naar bladzijde 9 van de ontwerpwet, bij sanctiebesluit de laatste zin. Bij de keuze voor het Staatsbesluit of de beschikking zal het belang van de promptheid bij de uitvoering ook in overweging genomen moeten worden. Dat komen wij weer op de vraag die door lid Castelen is gesteld van wat bedoelt men met het belang van de promptheid. Dat moet goed vastgesteld worden. Pagina 9, derde alinea sanctiebesluit laatste zin.

De heer **Castelen (NF)**, vervolgende: Mijnheer de voorzitter! Ik wil het geachte lid Abdoel bedanken. Dat heb ik ook aangegeven. In principe geeft men met promptheid als argument alleen aan van de haast die mogelijk nodig zou zijn bij een dergelijk besluit. Dan vraag ik mij af als wij dat vinden, laten wij vaststellen dat het een beschikking is. Promptheid zou kunnen zijn dat je direct moet doen. Ik ga ervan uit dat men niet zoveel haast wilt hebben met het voldoen aan de vereisten zoals de internationale gemeenschap dat oplegt en dat men gaat voor een langere procedure. Het moet niet zoveel ruimte zijn. Vinden wij dat vanwege promptheid dat het bij ministeriële beschikking kan, laten wij daar geen onduidelijkheid over laten bestaan. Dan is het een ministeriële beschikking. Als wij vinden dat er ondanks promptheid of wat er ook speelt dat de zaak goed door de regering als geheel en niet van 1 minister afhankelijk moet zijn en wij kiezen voor Staatsbesluit dan stel ik voor dat wij dat ook gewoon bij Staatsbesluit vaststellen en

niet de grote ruimte van spelen waardoor zelf een mogelijk conflict kan ontstaan binnen de regering tussen president en minister van hoe komt het dat je dat zo snel hebt gehandeld en je hebt mij niet verwittigd. Ik vraag dat de regering zelf ook aangeeft naast promptheid welke andere mogelijke situaties kunnen nopen dat wij in plaats van een Staatsbesluit een beschikking kiezen. Zelfs stel ik voor dat los van de beschikking die gemaakt moet worden of een Staatsbesluit afhankelijk waarvoor wij kiezen om precies aan te geven van het gaat om organisatie x of persoon y van wie de bankrekeningen, zaken moeten worden bevroren, dat dat in een Staatsbesluit moet worden opgenomen. Ik vraag mij af welke andere regels er nog nader gemaakt moet worden. Ik stel mij zo voor dat er een internationaal verdrag is waar wij ons aan moeten houden. Dat is vastgesteld waar dat speelt. Hoe je zou moeten optreden? Ik stel voor dat wij die zaken gewoon hard in de wet zetten en de flexibiliteit welke nodig is voor de regering om te kunnen uitvoeren deze wet dat die flexibiliteit moet liggen in het maken van Staatsbesluiten wanneer het gaat om een specifiek verzoek, maar geen regels hoe zo een verzoek aan te pakken. Ik hoor graag waarom gekozen is voor deze methode om toch nadere regels - ik bedoel niet het aanwijzen van de personen en de instanties voor *freezing*, ik bedoel de regels om *freezing* toe te passen. Waarom moet dat bij Staatsbesluit en kan dat niet bij wet? Ik hoor graag van de regering waarom daarvoor gekozen is. In het ander geval omdat het zo zwaarwichtig is, ben ik voorstander van bepalingen.

Ik heb al gevraagd naar de definitie van terroristen. Er is door de voorzitter reeds gevraagd wat onze stand van zaken precies is bij het CFATF. Wij ondersteunen die vraag ook. Wij horen graag wat onze positie is. In de memorie van toelichting zegt men dat er door die internationale organisaties in feite aanbevelingen worden gedaan. Als je die aanbevelingen niet uitvoert dat men sancties kan treffen. Nu vraag ik mij af: kan men sancties treffen n.a.v. aanbevelingen? In die internationale gemeenschap weten wij dat je 2 methodes hebt. Soms heb je richtlijnen welke men geeft en als je je niet houdt aan de verplichte richtlijnen dan kan ik mij voorstellen dat men je sanctie daarop legt. Aanbevelingen zijn in feite: luister Staten, jullie zouden dit kunnen doen. Het is handig, omdat wat nu een aanbeveling is bij de verdere voortschrijding van die internationale gemeenschap kan later blijken te zijn een verplichting. Het is soms handig om mee te gaan met aanbevelingen, maar je bent niet verplicht. In onze memorie van toelichting zeggen wij hier dat als wij niet voldoen aan de aanbevelingen zoals gedaan en als dat niet zo bedoeld is dan vraag ik om die formulering in de memorie van toelichting te wijzigen. Het staat op pagina 7, tweede alinea, tweede regel van onder uit. Ik kan mij niet voorstellen dat wij op basis van een aanbeveling *geblacklist* worden, omdat het maar een aanbeveling is.

Dan gaan wij naar de wet kapitaalmarkt. Ook vrij uitgebreid behandeld door de voorzitter van de CvR. Er is ook in de vergadering gevraagd en ik denk dat het goed is voor de openbare behandeling dat het ook wordt uitgelegd door de minister. De vraag was gesteld: wat is de positie van effectenbrokers als wij kijken naar internationale ontwikkelingen? Als je berichten volgt van effectenbeurzen dan hoor je dat er *brokers* zijn. Wij horen graag als *brokers* in deze wet zijn opgenomen, misschien dat er een andere term ervoor is gebruikt. Als ze een plaats hebben op onze effectenbeurs wat die plaats is en hoe dat in elkaar zit. Wij merken in deze wet dat er een vrij goede vervlechting is met die wet toezicht bank- en kredietwezen. Wij vinden bepaalde van de artikelen bijna zelfs letterlijk erin terug. Ook artikelen waar wij niet helemaal gelukkig mee waren. Enigszins zijn ze veredeld en dat artikel is hier behandeld. Ik dacht artikel 22. Ik ben nog steeds ongelukkig met dat artikel dat wij mensen die werken binnen een sector - en in dit geval

de Centrale Bank heeft de kunst om haar medewerkers en de bank te beschermen tegen mogelijke aansprakelijkheid voor hun handelen. Die wet is veredeld. Men heeft hier aangegeven als kwader trouw. Hoewel kwader trouw heel moeilijk te bewijzen is. Als kwader trouw is vastgesteld en dat zou de rechter moeten doen dan zou je de mensen die in de fout gaan wel aansprakelijk kunnen stellen en eventueel strafrechtelijk of civielrechtelijk achter ze aan kunnen zitten. Wij gaan ermee omdat het in een andere wet al is goedgekeurd. Al waren wij toentertijd uitlandig en wij als leden van de commissie toen niet de gelegenheid hadden om er hard tegen aan te gaan, omdat de commissie toen kamerbreed van oordeel was dat je bepaalde medewerkers niet in een sector kan beschermen. Als wij het toch besluiten te doen dan vind ik dat deze uitsluiting van aansprakelijkheid bij normaal handelen niet alleen voor de Centrale Bank kan gelden, maar dat het dan ook moet gelden voor de minister van Financiën en dat is al gezegd.

Hoofdstuk 5 van de wet. Ik pak de zaken die ik eerst van belang acht en dan ga ik naar de andere zaken. De kern van deze wet zit vooral in hoofdstuk 5 waarbij marktmisbruik eigenlijk wordt omschreven en wordt aangegeven dat wij de burgerij moeten beschermen. Wil je dat die effectenmarkt werkelijk gaat leven dan moeten de bedrijven die nu een nv hebben of een andere rechtsvorm hun rechtsvorm zodanig gaan inrichten dat ze kunnen werken op die markt, dat ze weten dat er geen misbruik zal worden gemaakt. Ook de mensen die aandelen willen kopen. Wij zijn voorstander van de wet en wij zien het nut in van deze wet, omdat het gaat betekenen als het werkelijk lukt de huidige effectenbeurs wordt gedraaid door een aantal bedrijven. Het is een beperkt aantal bedrijven. Die markt is klein. Is echt geen *money making business* nog als je daar naar zou kijken waar de vereniging bezig is en iets wil ontwikkelen. Het is een kleine markt. Willen wij die markt stimuleren dan zullen er inderdaad andere maatregelen zijn en moet er bescherming zijn voor mensen die hun kapitaal ter beschikking willen stellen om zo bedrijven in de gelegenheid te stellen om naast gelden die ze lenen kapitaal van buiten uit dat er meer risico dragend kapitaal binnen de bedrijven ter beschikking worden gesteld om te investeren en om ontwikkeling te brengen. Wij kunnen er niet tegen zijn.

Dan komen wij bij het punt van de rechtsbescherming waarin wordt aangegeven dat bepaalde belanghebbenden in actie kunnen komen als ze van oordeel zijn dat iets niet goed is. Bij het vaststellen van die belanghebbenden zien wij dat in feite een bepaalde groep van belanghebbenden genoemd is en ik mis andere belanghebbenden. Ik zoek naar het artikel zodat ik u precies daar naar toe kan brengen. Dat is artikel 33 bij de strafbepalingen. Dan wordt in sub 4 aangegeven een vervolging krachtens dit artikel wordt ingesteld op klacht van de bank voor zover het betreft een overtreding van artikel 23 lid 2 op klacht van het effectenbedrijf of de effectenbeurs welk belang is geschaad. Ik zou toch wat meer ruimte willen hebben daarin en ook zeggen en ook overige belanghebbenden. Dan is het aan de belanghebbende wanneer hij zijn klacht indient om aan te geven hoe zijn belang in die zaak is geschaad. Ik stel voor aan te geven naast deze limitatief opgesomde belanghebbende om te zeggen - en pagina 20 onder artikel 33 sub 4 - en eventueel andere belanghebbenden. Bij beroep in artikel 31 is reeds aangegeven de verhouding tussen de Raad en de minister. Daar ga ik niet op in. Ik hoor graag van de regering waarom men op pagina 19 artikel 31 lid 7 ervoor kiest om de president ook te betrekken in de beroepsprocedure. Ik hoor graag van de regering als dat ze zo wil vasthouden of dat men expliciet aangeeft dat je kan komen tot de minister en dat je daarna de mogelijkheid tot de rechter kan kiezen.

Er is bij artikel 25 een termijn van 10 jaren genoemd en wij hebben dit besproken met de deskundigen. Ik dacht dat de deskundigen toen hebben aangegeven en ook hebben aangetoond dat er een wettelijk termijn is van 10 jaren. Archiefwet, andere wetten die het bewaren van documenten voor een bepaalde termijn vaststellen. In het gesprek met andere actoren in het veld kan ook een vergissing zijn geweest van die actoren. Wij willen gewoon duidelijkheid hebben van de regering. In ieder geval vanuit de bankiersvereniging is aandacht gevraagd ervoor dat er ook voor wat betreft bankzaken wettelijke termijnen zijn van 30 jaar. Nu weet ik het niet, ik ben geen deskundige op dat vlak. Wij vragen aan de regering om dat uit te zoeken en ons te informeren als wij niet moeten gaan van 10 naar 30 jaren. Het gaat om het bewaren van boeken en bescheiden en andere gegevensdragers gedurende een termijn van 10 jaar. Moet daar niet staan 30 jaar, 25 jaar afhankelijk van als er wat andere wettelijke regelingen zijn speciaal voor dit soort economische documenten? Als dat het geval is dan vragen wij wel te kijken om parallel te blijven om die 10 jaren te vervangen door 30 jaren. Indien dat niet het geval is dan kunnen wij wel meegaan met die 10 jaar.

Er is nog een aspect. De voorzitter heeft reeds aangegeven en ik had de indruk dat de commissie voor een groot deel daarvoor gaat en ook met de deskundigen om die 2 zaken te scheiden. Die verklaring van geen bezwaar van de Centrale Bank en de vergunning en de volgorde enigszins te wijzigen. De logische volgorde aan te houden. Wij kunnen daarmee accoord gaan. Ik zou mij ongemakkelijk voelen als ik toch niet deponeer in het parlement om ernaar te kijken. Wanneer wij prediken, ondersteunen, willen wij goede ontwikkeling hebben. Wij willen *red tapes* weghalen. Wij vinden dat dingen sneller moeten gaan. Aanvragen moeten niet te lang duren. Mensen moeten niet 1 keer een document afhalen om daarmee te gaan naar een ander loket. Wij hebben vaker hier bepleit en mensen horen bepleiten. Niet altijd is het praktisch uitvoerbaar. Ik vraag mij af of het in deze toch niet mogelijk is dat men gewoon die aanvraag indient bij de minister van Financiën. De wet bepaalt de documenten die daarvoor nodig zijn. Ook de documenten voor je verklaring van geen bezwaar en dat van daaruit de financiën aan de Centrale Bank vraagt van dit zijn de documenten, dit is de aanvrager, checkt u met uw procedures, wettelijke regelingen en andere richtlijnen als er verklaring van geen bezwaar kan zijn dan krijgen wij dat en dan kunnen wij de verdere aanvraagprocessen plegen. Wij horen graag van de regering als ze muziek horen in zo een voorstel, procedure. Indien er geen muziek is, horen wij dan de verklaring wat maakt dat er geen muziek is. Misschien dat er praktische redenen zijn om het niet te doen. Organisatorische redenen of technische redenen dan horen wij dat. Als die redenen er niet zijn dan gaan wij wel voor een *one stop window* dat mensen niet hier gaan en dat men zegt ja maar zo lang je geen vergunning hebt kan je geen verklaring van geen bezwaar hebben en de vergunning zegt zo lang je geen verklaring van geen bezwaar hebt, kan ik je geen vergunning verstrekken. Duidelijkheid! Als die duidelijkheid er al is, oké, maar als wij toch een *one stop window* kunnen hebben dan ondersteun ik dat en ga ik ook daarvoor. Ik denk dat ik in grote lijnen de punten die ik wilde maken m.b.t. de beide wetten in eerste ronde heb gehad. Wij zullen afhankelijk van de antwoorden van de regering kijken wat wij in tweede ronde eventueel nog toe te voegen hebben. Ik dank u!

Einde deel 3
(vervolg op deel 4)

Deel 4

De heer **Wangsabesari (MC)**: Mijnheer de voorzitter! Ook van mijn kant uit bij de behandeling van dit ontwerp van de wet internationale sancties en de wet houdende regels betreffende ordening van de kapitaalmarkt, wet kapitaalmarkt 2014 een paar op- en aanmerkingen. Inderdaad is het zo dat de 2 vorige sprekers toch wel de meest belangrijke zaken reeds hebben aangehaald t.a.v. deze 2 wetten. Toch van mijn kant een paar vragen, op- en aanmerkingen. Als wij kijken naar de eerste wet, wet internationale sancties dan is er aangegeven dat het een kaderwet is. Feitelijk is het zo dat vanuit deze wet er een aantal andere maatregelen danwel regels en beschikkingen moeten worden gemaakt om bedragen die zijn gesloten op internationale fora om die verdragen in Suriname te laten werken. Als wij kijken naar de essentie van deze wet in deze fase is dat wij kijken en wij lezen dat er in de resolutie 1373 een aantal zaken is aangegeven die in Suriname ook zou moeten worden toegepast en vooral de maatregelen t.a.v. bevrozing. Dat het feitelijk heel belangrijk is om dat ook in Suriname nu plaats te laten vinden. Toch nog moeten wij ervoor waken vanwege de aard en het karakter van deze wet dat het een kaderwet is en dat het feitelijk ook is aangegeven in dit ontwerp dat er toch wel een aantal zaken nog moet worden besloten. Een aantal regels moet worden vastgesteld. Wij moeten ervoor waken dat wij toch de bescherming moeten kunnen blijven geven aan met name de personen die in Suriname wonen, leven en werken en ook de bedrijven die in Suriname werken. Dat feitelijk deze wetten en de besluiten die worden genomen om het in werking te laten zijn dat ze allemaal moeten worden genomen naar alle redelijkheid en billijkheid. Kijken wij ook bijvoorbeeld naar wat staat in de memorie van toelichting dan zien wij ook dat het is aangegeven dat de werkingssfeer van deze wet moet passen in het internationale rechtssysteem. Het is aangegeven dat er een risico bestaat dat de maatregelen die worden getroffen vanwege deze wet ook schade kunnen berokkenen aan personen, maar ook aan bedrijven, lichamen die allemaal werkzaam zijn in Suriname. Het is ook aangegeven dat de lidlanden zelf voorzieningen moeten treffen om deze risico's te kunnen dekken. Aan de regering om even toch wel aan te geven hoe de regering dat ziet om deze voorzieningen te treffen om de risico's die daaraan verbonden zijn, mocht het zo zijn dat wanneer de regels worden getroffen tegen mensen, natuurlijke personen danwel rechtspersonen, dat als dat niet op een gegeven ogenblik op waarheid mocht berusten wat zou inderdaad zoals eerder is aangegeven en gevraagd door de vorige spreker, hoe zouden de voorzieningen moeten worden getroffen om deze mensen danwel personen te kunnen dekken? Voor de rest van deze wet denk ik dat het duidelijk is wat er moet gebeuren. Dat wij dan toezien en verwachten dat deze wet dan verder gaat worden goedgekeurd in het parlement.

Kijken wij naar de wet kapitaalmarkt 2014 dan is het natuurlijk iets dat heel belangrijk is voor Suriname. Kijken wij naar wat de actuele situatie nu in Suriname is voor wat betreft de kapitaalmarkt en voor wat betreft de effectenhandel dan weten wij dat de effectenhandel in Suriname nu gebeurt en meestal gebeurt dat onder auspiciën van de Vereniging voor de Effectenhandel in Suriname, die elke maand althans geregeld bij elkaar komt waarvan de handel in effecten toch wel een kleine omvang is. Wij hebben ook een omzet die wordt gehaald bij deze handel. Als je kijkt naar de hoogte van de omzet is het ook een dat niet echt significant is. Terwijl wanneer wij kijken naar wat er zich feitelijk speelt in de actuele economie in Suriname, als wij kijken naar de bedrijven die wij hebben in Suriname, als wij kijken naar ons bruto

binnenlands product dan is er wel ergens een scheefgroei althans een verhouding die niet helemaal klopt. Het betekent nl. dat inderdaad in Suriname die effectenhandel echt wel dusdanig moet worden gestimuleerd dat de investeerders, dat de participanten binnen de economie veel meer gebruik kunnen maken van dit instrument, nl. effecten. Ook in dit verband is het interessant om te weten als wij kijken naar de Surinaamse omstandigheden wat de totale balanswaarde is van de bedrijven in Suriname. Ik ben niet zo zeker dat dit ergens te lezen is danwel de informatie voor wat betreft dit specifiek geval ergens op te slaan is. Aan de regering of er misschien ergens wel informatie bestaat als wij kijken naar de totale balanswaarde van alle bedrijven in Suriname. Wat is de waarde van dit specifiek aspect?

De heer **Castelen (NF)**, interrumperende: Mijnheer de voorzitter! Wij ondersteunen de vraag van de spreker en wij vragen hem als hij naast de balanswaarde informatie heeft over het aantal bedrijven dat op de huidige effectenbeurs actief is, welke die zijn en als de namen misschien een probleem zijn minstens hoeveel dat zijn, zodat wij ook die informatie bij kunnen krijgen naast de balanswaarde. Als hij dat niet heeft dan vragen wij of de regering ons informatie kan verschaffen.

De heer **Wangsabesari (MC)**, vervolgende: Mijnheer de voorzitter! Ook als wij kijken naar het effect dat de effectenhandel in Suriname zou kunnen veroorzaken in de totale *performance* van de productie in Suriname dan zullen wij ook kunnen stellen dat indien er meer eigen vermogen beschikbaar zou zijn via de effectenhandel dat het zou kunnen maken dat de totale productie *performance* van Suriname zou kunnen verbeteren. Wij weten dat hoe meer bedrijven werken met eigen vermogen dat het toch wel effecten zou kunnen sorteren in de uiteindelijke kostprijzen van het product. Aan de regering om er alles aan te doen, om deze handel dusdanig te stimuleren en te ondersteunen dat het tot grotere hoogten kan komen. Ook als wij kijken naar wat feitelijk ook de intentie is van de regering met deze wet nl. het privatiseringsbeleid van de regering, maar ook de ordening van de kapitaalmarkt is het allemaal goed dat dit verder wordt uitgelegd vooral het aspect van privatisering, dan is het nu van belang dat de regering er heel serieus naar kijkt. Wij weten dat het overgrote deel van de economie van Suriname - als je kijkt naar de bedrijven die actief zijn - dat toch wel een heel groot deel van de bedrijven allemaal nog valt onder de categorie van staatsbedrijven althans dat vele van de bedrijven ook significante delen zijn, aandelen, porties die feitelijk allemaal vallen onder de Staat. Ik denk dat onder deze kapitaalmarktwet en vooral als het inderdaad zoals dat in de wet is aangegeven - uit te kunnen voeren dat wij dit beleid van de regering en de uitvoering daarvan en het succes daarvan tegemoet kunnen zien. Ik denk dat als wij de effectenhandel in Suriname kunnen uitbreiden dat het uiteindelijk wel straks in het voordeel zal zijn van de totale productie output van Suriname en daardoor ook de concurrentiekracht van het Surinaams product daardoor zouden kunnen bevorderen in positieve zin.

Kijken wij naar de artikelen die zijn opgenomen in de wet en kijken wij naar artikel 1 dan heb ik een paar vragen en met name als wij kijken naar de verschillende definities die worden gebruikt. Als wij kijken naar lid k van artikel 1 dan praten ze daar over financiële diensten en er is een hele opsomming gegeven. Kijken wij naar bijvoorbeeld de definitie van effecten in artikel 1 lid e dan heb je daar ook die definitie van effecten. Als wij kijken naar wat verstaan wordt onder financiële markt, het zijn allemaal definities die hier worden aangegeven, maar eigenlijk m.i. niet

echt in een bepaalde integrale verhouding met elkaar staan. De vraag is nl. kunnen wij aan de hand van de definitie van effectenbedrijf, dat is lid f van artikel 1, ook verstaan dat effectenbedrijven ook zou mogen meedoen althans ook financiële diensten mogen aanbieden of is het zo dat een effectenbedrijf slechts zoals het daar staat bedrijfsmatig mag en kan bemiddelen in handel en effecten, dus geen financiële diensten mag aanbieden? Voor mij een beetje onduidelijk. Aan de regering om toch even te kijken naar de definitie en naar het verband en het samengaan van de verschillende onderwerpen die hier zijn aangegeven althans zijn aangehaald in artikel 1.

Een andere vraag is of het de bedoeling is van de regering om de effectenhandel via de effectenbedrijven alleen te kunnen doen plaatsvinden in een effectenbeurs, met andere woorden kan een effectenbedrijf straks wanneer deze wet tot uitvoering is gebracht, ook buiten de effectenbeurs handelen? Dat is de vraag aan de regering. Of is het inderdaad de bedoeling van de regering om slechts de handel te kunnen laten plaatsvinden in een effectenbeurs? Zoals het is in het buitenland weten wij dat het ook toegestaan is om onderhands effecten te verhandelen. Ik denk dat wij misschien toch wel de regering moeten vragen of zij daartoe en vooral in dit verband enige ideeën heeft die dit verder zou kunnen *streamlinen* op een goede manier.

De heer **Castelen (NF)**, interrupterende: Mijnheer de voorzitter! Een zeer belangwekkende vraag waar wij aan willen toevoegen de vraag van is het mogelijk volgens deze wet of zal het zijn uitgesloten om digitaal de effectenhandel te plegen middels gebruikmaking van de technische mogelijkheden en waarvan wij horen van deskundigen dat dat in het buitenland reeds geschiedt? Zal deze wet die ontwikkeling faciliteren of zal de wet dat tegenhouden? Een andere vraag ook n.a.v. de eerste vraag. U heeft aandelen in een bepaald bedrijf, Staatsolie, en u zou die aandelen willen verkopen aan het lid Ramnandanlal, maar u bent niet op de beurs. Kunt u even buiten de beurs om met meneer Ramnandanlal regelen dat hij die aandelen overkoopt? Zou dat binnen het kader van deze wet kunnen of zou je dan in een positie kunnen komen van strafbaarheid? Wij horen graag van de regering als dat zo kan.

De heer **Tjin – A – Tsoi (NF)**, interrupterende: Mijnheer de voorzitter! Ik denk dat juist de bedoeling van deze wet is, de wet praat over registers, aandelen op naam. Ik weet niet als ik verkeerd ben. Ik hoor het graag van de minister. Waar ik wel een vraag over heb is waar het lid Wangsabesari nu mee bezig is. In artikel 1 lid f praat men over een aanvaardbare rechtsvorm. In lid g praat men over het recht van een in een lidstaat van de Caraïbische gemeenschap opgerichte vennootschappelijke rechtspersoon met een op de nv gelijkende structuur met een uitsluitende aansprakelijkheid die een voor de bank aanvaardbare rechtsvorm heeft. Wij kennen het Romaans Germaans recht in Suriname. Zij zitten met het Andosaxiesrecht. Zijn er bezwaren, verschillen? Kan de minister daarop ingaan?

De heer **Wangsabesari (MC)**, vervolgende: Mijnheer de voorzitter! Deze vraag geleid ik door naar de regering. Ook t.a.v. de procedure, hoofdstuk 2 vergunning en verklaring van geen bezwaar. Ik denk dat de vorige sprekers dit ook genoegzaam hebben aangehaald. Dan nog is bij mij de vraag hoe de procedure precies in elkaar zit omdat op een gegeven ogenblik ergens een

begin moet zijn bij het aanvragen van een vergunning. Wij nemen aan dat de vergunning die uiteindelijk wordt verstrekt door de minister van Financiën vooraf moet worden gegaan aan de verklaring van geen bezwaar. Nu is de vraag n.a.v. wat hier staat nl. dat wat als eerst zou moeten worden gedaan. Is het zo dat de aanvrager eerst bij de minister van Financiën terecht moet en vervolgens daar neem ik een aanvraagnummer zou moeten krijgen en daarna dat de persoon deze aanvraag moet gaan naar de Centrale Bank om vervolgens de verklaring van geen bezwaar aan te vragen? Aan de regering om wat duidelijkheid hierin te brengen t.a.v. de procedure en vooral met name over de volgorde van de procedure.

Ook t.a.v. artikel 2 lid 5b is daar een term gebruikt voor een adequaat functionerende kapitaalmarkt. Vervolgens is deze terminologie ook aangehaald in artikel 4 lid 1, artikel 9 lid c. Op een aantal plaatsen wordt aangegeven dat er sprake moet zijn van een adequaat functionerende kapitaalmarkt. Graag aan de regering heel duidelijk wat hieronder wordt verstaan, zodat er t.a.v. hiervan geen misverstanden zouden kunnen bestaan.

Artikel 3 lid 9. Daar praat de wet over en dan lees ik de tweede zin: met betrekking tot de voorwaarden voor het verkrijgen van de verklaring. De voorwaarden zoals het hier staat in dit lid lees ik nergens anders in de wet of bedoelt de wetgever bij deze zoals dat staat in artikel 4 lid 1 vastgestelde vereisten? Kunnen wij stellen dat voorwaarden hetzelfde is als vast te stellen vereisten zoals dat staat in artikel 4 lid 1? Kunnen we toch wel praten over een eenduidigheid van terminologieën die worden gebruikt in deze ontwerpwet?

Ook t.a.v. artikel 4 lid g en h. in lid g wordt gesproken over onverenigbaar. In lid h wordt gesproken over ongewenste. Het zijn allemaal strafbare woorden die hier en daar wat meer verduidelijking vereisten om te kunnen voorkomen dat straks bij de interpretatie hiervan er meerdere interpretaties mogelijkheden zijn. Graag aan de regering wat meer duidelijkheid daarover.

Dan kijken wij naar artikel 6. Dat zijn de voorwaarden. Zoals ik eerder heb gezegd waarschijnlijk de vast te stellen vereisten. Wat dat betreft is dat duidelijk. Ik refereer naar de eerdere vragen van vorige sprekers.

Artikel 7 tot 16 is ook duidelijk. Dat is het toezicht door de bank in controle door het ministerie.

Artikel 17 heel belangrijk. De registratie van de participanten bij de bank dat ook heel erg belangrijk is.

Artikel 18 – 20 praten wij over marktmisbruik met voorkennis. Dat is ook heel duidelijk aangegeven bij de bank of bij deze wet. Ik denk dat de sancties daartoe ook ergens zijn vastgelegd en dat het feitelijk dat ook heel belangrijk is bij de uitvoering van deze wet.

Dan komen wij bij artikel 21 – 30 en met name als wij kijken naar de bijzondere bepalingen. Artikel 28 geeft aan dat ieder effectenbedrijf of strikte naleving van de wet op melding van de ongebruikelijke transacties. Natuurlijk de wet identificatie dienstverleners. Aan de regering: wat is tot nu toe de ervaring van de regering met de uitvoering van deze wet, omdat we toch wel soms hier en daar het gevoel krijgen zoals het hier staat in artikel 27 dat het een dode letter is in de wet. Wij willen hebben dat dit vooral gezien de sanctiewet die hierop ook ergens een aansluiting vindt dat dit artikel goed wordt nageleefd. Aan de regering: wat de stand van zaken is t.a.v. meldingsplicht en de uitvoering van deze wet zoals dat in de afgelopen tijd heeft plaatsgevonden. Ik denk dat ik met de laatste op- en aanmerking t.a.v. artikel 28 het daarbij wil laten voor wat betreft de eerste ronde van deze behandeling. Wij kijken uit naar de antwoorden van de minister en de regering. Ik dank u!

Einde deel 4 (vervolg op deel 5)

Deel 5

De heer **Tjin – A – Tsoi (NF)**: Mijnheer de voorzitter! *Yu sabi tak ifi nyan man g'a yu fesi dan yu kon lek' laatste bijna ala nyan k'ba. Yu ben 'abi bun takiman na mi fesi* dus er valt nog heel weinig aan te vullen, omdat ze zo stippelijk en zo punctueel erop zijn ingegaan.

Wet internationale sancties. Ons lidmaatschap van de VN vergt van ons land strikte uitvoering van de VN-sancties die afkomstig zijn van de VN-organen: de algemene vergadering en de Veiligheidsraad, tenzij er zwaarwichtige politieke bezwaren bestaan om de afgekondigde sancties in ons land tot uitvoering te willen brengen. Deze wet zal een leemte opvullen vanwege een case die er ooit was in 2011 waar de bankrekening was bevroren van een cliënt en de bank heeft uiteindelijk de rekening moeten vrijgeven, omdat er geen wetgeving hiervoor was. Voor de rest wil ik de regering vragen om te kijken naar ons administratief recht. Onze administratief tariefrecht is slecht ontwikkeld en behoeft aandacht. Het administratieve recht kun je via de minister bezwaar maken en eventueel in beroep gaan bij president van de Republiek zoals het hier geregeld is, maar je kan ook bij het Hof van Justitie in beroep gaan. Het is een van beide. Verder heb ik een voorstel om bij artikel 2 van de sanctiewet een lid bij te voegen en dat luidt: 'Aan de op grond van dit artikel te treffen regels kunnen geldigheidstermijnen gesteld worden, die bij nadere regels gewijzigd kunnen worden'. Dit voorstel doe ik omdat het nl. niet ongebruikelijk is om sancties gedurende een bepaalde termijn bijvoorbeeld 2 of 3 jaren van kracht te laten zijn, binnen welke termijn de minister de mogelijkheid heeft om op basis van actuele informatie de regels al dan niet te handhaven of af te schaffen. Dit biedt meer flexibiliteit en mogelijkheid. Ik vraag als de regering, de minister hiermee accoord kan gaan en het eventueel wilt overnemen.

Over de wet toezicht kapitaalmarkt is overal en heel strikt op alle artikelen ingegaan. Waar ik over val is artikel 12 en niet zo zeer over het artikel, maar over de uitvoering van dat artikel. Over een persoon kan geen bestuurder, commissaris of houder van een gekwalificeerde deelneming van een effectenbedrijf of effectenbeurs zijn indien en dan wordt er een aantal voorwaarden genoemd. Bij lid 2 ook. Aan de regering of de minister van Financiën: zijn wij in staat dit artikel te *enforcen*? Zouden wij hieraan kunnen voldoen om dit na te trekken? Het kan ook zo zijn dat een persoon op dat moment *clean* is, maar daarna een feit begaat. Wat gebeurt er dan?

Waar ik ook op- en aanmerkingen over heb, is het vergunningsrecht. Kennelijk wordt bedoeld een bedrag dat betaald moet worden. Ik praat dan nu over wet kapitaalmarkt, het vergunningsrecht. Men bedoelt waarschijnlijk een bedrag dat betaald moet worden om de vergunning te krijgen van de minister. Verder is het niet wettelijk geregeld of er een uitvoeringsbesluit aan is gekoppeld. Ook leges en zegelkosten zijn niet geregeld. De Zegelwet van 1872 en de Legeswet van 1923 zijn heel oud en zijn van toepassing op deze wet. Er moet een uittreksel van KKF worden overlegd. Bedoelen ze een uittreksel uit het Handelsregister? Dit houdt in dat de aanvrager eerst een rechtspersoon zou moeten oprichten, terwijl hij niet weet of

hij de vergunning zal krijgen omdat dat gebonden is aan voorwaarden. Eerst de Centrale Bank en dan de minister. Een buitenlandse aanvrager, moet hij zich eerst lokaal inschrijven en als wat? Ook die aanvrager moet een uittreksel uit het lokale Handelsregister overleggen. Vandaar de vraag.

In een ander ontwerp was er sprake van de mogelijkheid van toepassing van de noodregeling. Dit in overeenstemming met de noodregel van de bestaande wet toezicht bank- en kredietwezen. Deze noodregeling ontbreekt nu hoewel stille curatele wel wordt genoemd in de memorie van toelichting waardoor de faillissementswet van toepassing is op effectenbeurs en effectenbedrijven. Het is algemeen bekend dat faillissementswet in Suriname nauwelijks of niet wordt toegepast. De noodregeling is speciaal toegespitst op de verhoudingen in de financiële sector en markt ter bescherming van publiek en crediteuren en kan hier niet gemist worden. Het is daarom niet begrijpelijk dat alleen de minister en niet de Centrale Bank van Suriname een verzoek kan indienen bij de Kantonrechter tot ontbinding van een niet operabele vennootschap ter uitoefening van een effectenbeurs of effectenbedrijf.

Voor de rest heb ik nog een paar kanttekeningen. De beroepsregels zijn talrijk en daardoor een beetje verwarringwekkend. Bij afwijzing van een aanvraag komt als eerste de verwarring. De verwarring als de aanvraag bij de minister of de Centrale Bank moet of bij beide. De wet geeft de aanvrager de mogelijkheid om heroverweging bij de minister of bij de Centrale Bank van Suriname te plegen. Het is niet duidelijk of bij de afwijzing van de aanvraag van de vergunning ook een verzoek om heroverweging gedaan kan worden bij de Centrale Bank van Suriname en of bij afwijzing van de verklaring van geen bezwaar ook een verzoek om heroverweging kan worden gevraagd bij de minister. Vervolgens is er een Raad van Beroep waar met betrekking tot de afwijzing van een vergunning of verklaring van geen bezwaar een beroepschrift kan worden ingediend. De benoeming van de Raad is gebrekkig geregeld. De minister en de Centrale Bank van Suriname wijzen de leden aan. Wat gebeurt er daar wanneer daar geen overeenstemming bestaat? Deze Raad beslist na het horen van de minister en van de Centrale Bank, maar heeft kennelijk geen wettelijke taak of bevoegdheid om de aanvrager in feite de belangrijkste actor op dat moment te horen. Kan de minister hierop ingaan? Hoger beroep van de uitspraak van de Raad is slechts mogelijk voor de minister en voor de Centrale Bank van Suriname, maar niet voor de aanvrager die het mogelijk oneens is met de uitspraak van de Raad van Beroep. Tenslotte is voor een ieder die rechtstreeks in zijn belang is getroffen waaronder weer de aanvrager mogelijk om de Kantonrechter te benaderen. Integenstelling tot gebruikelijke procedures bij de Kantonrechter is van diens uitspraak geen hoger beroep toegestaan bij het Hof van Justitie. Kan de minister hierop ingaan? Deze merkwaardige beroepsgang heeft deels kenmerken van administratief beroep waarover ik al eerder heb gesproken en deels kenmerken van civiel beroep, maar dan zonder instantie rechtspraak. De beslissingen van de Centrale Bank van Suriname zijn niet administratief rechterlijk van aard en horen derhalve bij de civiele rechtspraak thuis. Beter was het te kiezen voor een beroepsgang waarbij eerst een administratief rechterlijke weg wordt gevolgd van een verzoek om herziening bij het orgaan waar de eerste beslissing is gegeven waarna een beroepsmogelijkheid openstaat bij de Kantonrechter met appel bij het Hof van Justitie. Het instellen van aparte beroepsorganen blijkt in de praktijk tot onbevredigende situaties aanleiding te geven. Zie constitutioneel hof en Raad voor de Belastingen die nog steeds niet ingesteld zijn en de rechter de scaliens heeft moeten vrijgeven, terwijl de president ook niet zelf de beslissingen zal nemen, maar die zal laten voorbereiden door

zijn medewerkers die aan geen enkele richtlijn gebonden zijn om die beslissing gemotiveerd op wettelijke regelingen voor te bereiden. Gaarne de visie van de minister hierover. Ik wil eindigen met rechtspraak hoort thuis bij de bij wet aangegeven rechters en niet bij instanties. Ik dank u!

Einde deel 5 (vervolg op deel 6)

Deel 6

Mevrouw **Dogojo (MC)**: Mijnheer de voorzitter! Thans zijn in behandeling de ontwerpen van de wet houdende regels betreffende ordening van de kapitaalmarkt, wet kapitaalmarkt 2014 en de wet houdende regels in verband met de uitvoering van internationale sancties, wet internationale sanctie. Ten aanzien van het ontwerp van de wet internationale sancties kan ik gezien het karakter van de wet aangeven dat ik mij terug kan vinden in de strekking van de wet en sta achter de inzichten van de commissie zoals verwoord door de voorzitter van de commissie.

Ontwerpwet kapitaalmarkt. De wetenschap die zich bezighoudt met ontwikkelingen binnen de economie van een land heeft veel te maken met het gevoel sentiment, het vertrouwen hebben in. Alhoewel, er wordt ook rationeel gehandeld zeker wanneer de vooruitzichten positief te noemen zijn zoals het geval is met dit huidige ontwerp. Terecht wordt gesteld in de algemene beschouwingen van de memorie van toelichting dat de wet kapitaalmarkt 2014 tot doel heeft de regulering en de ondertoezichtstelling van de kapitaalmarkt waarmede wordt beoogd een adequate functionering van de effectenbeurzen en bescherming van de positie van beleggers. Er is verder gesteld dat de bescherming van beleggers past binnen het beleid dat erop gericht is het vertrouwen van beleggers en spaarders in de Surinaamse financiële sector te bevorderen en zal mede bijdragen aan een efficiënt prijsvorming en middelenallocatie. Het winnen van het vertrouwen van het publiek, de mensen, is cruciaal bij marktontwikkeling. De ontwerpwet die thans onder uw hamer ligt, de ontwerpwet kapitaalmarkt biedt een wettelijke basis voor het uitoefenen van toezicht op de kapitaalmarkt. Er kan niet gesproken worden van een kapitaalmarkt zonder het te hebben over financiële markten. Volgens Mounder en anderen zijn financiële markten vitaal voor de ontwikkeling van markteconomieën. Mensen willen geld wegzetten voor mogelijke harde tijden of voor het aanschaffen van grote zaken zoals bijvoorbeeld een woning. Zeker ondernemingen hebben geld nodig. Als iedereen geld onder zijn matras zou houden zou er geen geld zijn voor ondernemingen om te investeren. Dit zou remmend werken op het systeem en de economische groei eigenlijk dwarsbomen. Al jaar en dag is de kapitaalmarkt de plaats waar ondernemingen in hun financieringsbehoefte kunnen voorzien. De kapitaalmarkt in theorie omvat het geheel van relaties, transacties, regels en gebruiken tussen banken, pensioenfondsen, verzekeraars, Centrale Bank, Beleggingsfondsen en andere financiële partijen die de prijsvorming in handel in onder meer obligaties, effecten, bepaalt. Volgens het ontwerp is de kapitaalmarkt de vermogensmarkt waarop effecten met hun oorspronkelijke looptijd van meer dan 1 jaar worden verhandeld. Vanwege de recente kredietcrisis op wereldniveau heeft de markt niet een al te positieve connotatie ontwikkeld. De markt is synoniem geworden voor het geloof in de werking van de vrije markt waar vraag en aanbod

elkaar treffen. Er kan geargumenteed worden dat de zogenaamde onzichtbare hand van de markt op cruciale momenten gefaald heeft hetgeen aangeeft dat ordening en het bevorderen van transparantie gerechtvaardigd is. De ontwerpwet richt zich voornamelijk op de ordening en ontwikkeling van de kapitaalmarkt in het kader van het privatiseringsbeleid van de regering. Verder kan genoemd worden het stimuleren van een adequate functionering van de effectenbeurzen. Het initiatief om de bescherming van beleggers ter hand te nemen is daarom ook toe te juichen aangezien het bijdraagt aan het versterken van het vertrouwen in deze sector. Een effectenbeurs is een organisatie die het mogelijk maakt om effecten, aandelen, obligaties en andere waardepapieren te verhandelen. Volgens de ontwerpwet artikel 1 lid g zijn het naamloze vennootschappen die opgericht zijn naar het Surinaams recht of naar het recht van een lidstaat van de Caraïbische gemeenschap die aan de regels van de markt onderworpen zijn die vraag en aanbod van effecten bij elkaar mogen brengen.

Artikel 1 lid n van het ontwerp definieert marktparticipanten als partijen die participeren binnen de kapitaalmarkt. Aan de regering: kunnen de partijen genoemd worden die participeren binnen de kapitaalmarkt? Kan de definitie in de wet genoemd worden ook al is het in beperkte mate? Verder vraag ik mij af wie allemaal vraag mogen uitoefenen naar effecten op de Surinaamse Effectenbeurs. Kunnen dat zowel individuele personen zijn als grote organisaties? Kan het benoemd worden?

Aan de regering: welke munteenheid of munteenheden zullen actief zijn op de Surinaamse Effectenbeurs? Is het de Surinaamse dollar, US dollar, Euro of wie weet ook goud? Het is van belang dat het kader van de ontwikkelingsfunctie scherp wordt gedefinieerd.

In het OP 2012 – 2016 pagina 83 is opgenomen dat er voor deze planperiode voor kleine en middengrote ondernemingen, de zogeheten KMO's, voorwaarden ontwikkeld zullen worden ter stimulering van de productie. De KMO's in Suriname zijn actief in o.a.: de industrie, landbouw, de visserij, veeteelt, de esthetische industrie, de mijnbouw, woningbouw en de duurzame houtwinning, toerisme, horeca en het transportwezen om enkele te noemen. In mijn beleving zal de regering er naartoe moeten werken dat de kleine mens, in het bijzonder vrouwen en jongeren, toegang kunnen hebben tot middelen in het kader van deze ontwerpwet. Tijdens de begrotingsbehandeling hier is het door het geachte lid Misiekaba een lans gebroken voor ondernemers in de agrarische sector van het binnenland van Suriname die nog niet in voldoende mate de ondersteuning krijgen vanuit de overheid. Ik zie graag dat er ondernemingen worden opgezet zeker i.v.m. de ontwikkelingen binnen de agrarische sector onder begeleiding van de Staat en zij aandelen kunnen uitgeven om op een hoger niveau te kunnen meedingen in de ontwikkeling. U ziet de ontwikkelingen internationaal. Surinamers kunnen niet naar de beurs gaan wanneer wij onze handelswaar op blote voeten en op onze hoofden moeten dragen. In dit kader zie ik de ontwikkelingsfunctie van een dergelijke markt.

Het effectenrechterlijke toezicht op de kapitaalmarkt betreft met name regels t.a.v. het aanbieden van effecten. Met dit op het oog: wat is het doel van de verstrekking van een verklaring van geen bezwaar zoals vervat in artikel 2 van de ontwerpwet? Ik vraag mij af als de mogelijkheid bestaat dat de minister een vergunning voor een effectenbedrijf weigert ondanks een verkregen verklaring van geen bezwaar. Is het niet aan te bevelen dat de verklaring wordt uitgegeven door de minister i.p.v. de toezichthouder, de Centrale Bank? De minister kan dan op advies van de toezichthouder handelen. Verder in artikel 10 lid 1c wordt aangegeven dat de bank richtlijnen kan vaststellen m.b.t. de administratieve- en bestuurlijke organisatie van een effectenbedrijf of een effectenbeurs. Daarbij inbegrepen de financiële administratie en de interne controle. Onder

de richtlijnen voor de bedrijfsvoering worden verstaan regels terzake het bestrijden van *money laundering* en het tegengaan van het financieren van terrorisme onder andere. Hoe verhoudt deze wet zich tot de wet Melding Ongebruikelijke Transacties en de toetreding tot de *international convention*? Essentieel voor de implementatie zijn de inspanningen en het beleid van de overheid. Gelet op de ontwikkelingsfunctie van deze wet zal er naartoe gewerkt moeten worden dat dit niet in zijn geheel aan een commerciële partij wordt toevertrouwd. Vandaar dat ik mij terug kan vinden in de inzichten zoals vervat in de overgangs- en slotbepalingen in het ontwerpartikel 35 lid 1 dat na de afkondiging van deze wet er door de minister een commissie wordt ingesteld om zodoende te komen tot een *public private partnership*. Wij weten dat ppp's als concept worden gehanteerd in het aangaan van lange termijn commerciële initiatieven tussen de overheid en de private sector. Het is een effectief mechanisme gebleken in het spreiden van risico's gebaseerd op de sterkte van partijen. Dit gelet op de ontwikkelingsambities die aan deze wet ten grondslag liggen om o.a. bescherming te bieden aan de beleggers. Volgens de inzichten die zijn gepresenteerd vanuit het *Comment Well* secretariaat dat enige studie heeft gedaan na de uitdagingen voor het implementeren van een ppp zal een partnerschap tussen de overheid en de private sector een lang termijn exercitie zijn om erop toe te zien dat de lange termijn doelstellingen gerealiseerd kunnen worden. Verder geven ze aan dat een belangrijke voorwaarde voor het welslagen van een dergelijk initiatief is dat het goed wordt voorbereid en het geen overhaast karakter heeft. Om de potentie van de kapitaalmarkt tot wasdom te brengen zijn er randvoorwaarden genoemd. Zo is genoemd het *in place* hebben van de wet op een jaarrekening. Er is geen wettelijk kader dat dit voorschrijft alhoewel in artikel 3 lid 3n van het ontwerp is het presenteren van een jaarrekening of openingsbalans als vereiste genoemd bij de aanvraag van een verklaring van geen bezwaar. Verder is ook genoemd de kleinschaligheid van onze open economie als uitdaging voor de ontwikkeling van een effectenmarkt. Ook is genoemd de uitdagingen en transparantie bij de aangifte van belasting.

Tot slot, heeft de regering gedacht aan het bieden van belastingvoordelen voor beursgenoteerde bedrijven? Welke belastingvoordelen zou de regering in dit kader kunnen bieden, dit in het kader van het aantrekken van meerdere investeerders zoals vermogensbedrijven? Er is vanuit de vereniging van de effectenbeurs aangegeven dat de vraag naar aandelen groter is dan het huidige aanbod. Er is verder ook gesteld dat de effectenbeurs zoals het zich nu voltrekt geen *money making business* is. Voor dit moment zal ik het hierop houden.

De **Voorzitter**: Als wij kijken naar de tijd dan denk ik dat wij ook aandacht moeten schenken aan de inwendige mens. Dan schorsen wij tot 15.00 uur.

De vergadering wordt geschorst!

De geschorste vergadering wordt hervat!

De **Voorzitter**: Ik hervat de geschorste vergadering. Voor de schorsing hebben de leden van de commissie gesproken. Ik heb hier nog de leden Asabina en Ramnandanlal. Wij hebben een beetje

met elkaar afgesproken over de spreektijd. Dat was een half uur aan beide kanten. Daar is ongeveer 15 minuten gebruikt. Lid Asabina.

Einde deel 6 (vervolg op deel 7)

Deel 7

De heer **Asabina (BEP)**: Mevrouw de voorzitter! Wij wensen ook een bescheiden bijdrage te leveren aan de behandeling van de twee wetsontwerpen welke onder uw hamer zijn. Alleen moet het ons weer van het hart dat wij het zeer jammer vinden dat wij niet in de gelegenheid zijn gesteld om de behandeling vanaf het begin mee te maken, omdat wij op hetzelfde tijdstip twee vergaderingen moesten bijwonen.

De **Voorzitter**: Ik denk dat u geconvoceerd bent voor beide vergaderingen. Ik denk dat u in het vervolg misschien gelijk contact kan opnemen met uw commissievoorzitter, dat u dat op uw niveau uitpraat.

De heer **Asabina (BEP)**, vervolgende: Mevrouw de voorzitter! Belangrijk is, wij hadden graag gewild dat wij vanaf het begin ook erbij konden zijn en ook konden meedoen danwel participeren in die debatten. Wat ik al eerder aangaf, aan de orde zijn twee wetsontwerpen. Wet kapitaalmarkt 2014 en de sanctiewet. Wij gaan ons focussen op het eerste ontwerp. Dat is wet kapitaalmarkt 2014. Een stringent toezicht is nodig om de markten goed te laten functioneren en burgers te beschermen. Met de financiële sector kunnen wij geen grappen maken. Het streven moet steeds erop gericht zijn om het vertrouwen van consumenten en bedrijven op de financiële markt te versterken. Onregelmatigheden kunnen onevenredige grote gevolgen hebben ook voor particulieren. Daarom moeten in het handelsverkeer ter wille van de rechtvaardigheid of doelmatigheid wijzigingen aangebracht worden bestaande uit wetsproducten en daar in voorkomende gevallen nieuwe wetten worden aangenomen. Het wetsontwerp dat onder uw hamer is, verruimt de mogelijkheden voor de minister om in hoofdlijnen een beeld te krijgen van de kwaliteit, wijze, waarop toezicht in het algemeen wordt uitgeoefend. Wij zien een verantwoordelijkheid tussen de minister van Financiën en de Centrale Bank van Suriname als toezichthoudende instantie. De Centrale Bank van Suriname als toezichthouder moet eerlijke en transparante financiële markten bevorderen. Zij ziet toe op een eerlijke en efficiënte werking van de kapitaalmarkten. Zij bevordert zorgvuldige financiële dienstverlening aan consumenten en is toezichthouder op de markten van sparen, lenen, beleggen en verzekeren. Op deze manier draagt de Centrale Bank bij aan de welvaart en de economische reputatie van Suriname. Ook in dit wetsontwerp is het verplicht gesteld dat effectenbedrijven en beurzen een gecertificeerde jaarrekening moeten produceren. In dit kader verwijzen wij naar de wet toezicht op bank- en kredietwezen, geldtransactiekantoren en andere wetsproducten die ook gewag maken van gecertificeerde jaarrekeningen. Niet alleen maar dat de Centrale Bank beslist wie de externe

account van deze dienstverlenende instantie moet zijn, met andere woorden moeten deze bedrijven gecertificeerde register-accountants inhuren. Zelf weten wij niet hoeveel register-accountants de moederbank in huis heeft. Het zou goed zijn als wij dat te weten zouden komen. Wat wij willen benadrukken en waarvoor wij bijzondere aandacht vragen, is het ontspanningsvermogen van de toezichhoudende instantie als de Centrale Bank. Daarmee bedoelen wij aan te geven: wij zien een steeds toenemende werkdruk en verhogen van het takenpakket van de Centrale Bank. De vraag is op welke wijze en welke mate de Centrale Bank kwalitatief en kwantitatief goed bezet is. Ik heb het over de kwalitatieve en kwantitatieve personele bezetting om zich goed van haar taken te kwijten. In dit kader zouden wij willen weten hoeveel primaire banken de Centrale Bank onder haar beheer heeft. Hoeveel verzekeringsinstellingen, kredietcoöperaties, spaarfondsen, beleggings- en financieringsmaatschappijen, cambio's en goudkoopcentrales? Het zijn allemaal dienstverlenende instanties die vallen onder het toezicht van de Centrale Bank. Het is de bedoeling dat de Centrale Bank snel moet kunnen inspelen op de markt en ook op de behoeften van de medewerkers. Als het takenpakket zich blijft opstapelen betekent het dat het van invloed zal zijn op de werkdruk. Belangrijk is ook te weten, want steeds meer wordt in deze wetten gewag gemaakt danwel verwezen naar de register-accountant. Een gecertificeerde jaarrekening kan alleen een register-accountant produceren en een oordeel daarover vellen. Graag de vraag hoeveel register-accountants wij landelijk in huis hebben. Zo lang dit vraagstuk niet wordt opgelost en als u mij vraagt een spoedige afwikkeling zal ik het blijven aankaarten. Het is niet alleen een urgente aangelegenheid, maar vanuit het gezichtspunt van de *stakeholders* ook slepend van aard. Ik weet dat de sector Sufa, een belangorganisatie van register-accountants in Suriname, op eigen initiatief diverse pogingen heeft ondernomen om te komen tot een wet op de jaarrekening. In dit kader weet ik dat er meerdere workshops en aanverwante activiteiten zijn gehouden met als resultaat een conceptwet, een discussiestuk. Ik weet dat ten tijde van het vorige kabinet het besluit is genomen om Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek te wijden aan het jaarrekeningrecht. Het concept zou af moeten zijn. Alleen weten wij niet wat de status is van dit initiatief. Wij ontkomen niet eraan dat het onder dikke stof is op dit moment. Ik breng nogmaals in herinnering dat wij geen wet op de jaarrekening hebben. Geen beroepsinstantie, tuchtcollege die accountants op het matje kan roepen als zij een scheve schaats rijden. Geen klankbord voor cliënten van deze zelfstandigen die zijn beet genomen en of in de maling zijn genomen. Waar moet zo een instelling zijn of haar rechten gaan zoeken of beklag doen? Geen klankbord in Suriname als een accountant niet in het gareel loopt. Wij wensen te pleiten voor tenminste een klachtencommissie. Er moet een klachtencommissie komen algemeen.

De **Voorzitter**: Ik zoek naar de aanknopingspunten voor deze wet die wij nodig hebben om te kunnen goedkeuren.

De heer **Asabina (BEP)**, vervolgende: Mevrouw de voorzitter! Nergens staat aangegeven welk verslaggevings- of waarderingssysteem gehanteerd moet worden. Die verslaggevingsvoorschriften zijn er niet. In feite zijn al deze instellingen op wie deze wetten van toepassing zijn overgeleverd aan de willekeur van de Centrale Bank voor wat betreft de verslaggevingsvoorschriften. Waarvoor wij aandacht vragen is de toepasbaarheid, de uitvoerbaarheid, de transparantie, maar ook vergelijkbaarheid van jaarrekening. Het kan zijn dat de Centrale Bank

zegt: u mag zo een systeem hanteren en een andere cliënt mag zo een systeem hanteren. Wij willen ook aandacht vragen voor het feit dat de aanneming en effectivering van dit ontwerp gepaard zal gaan met veel lasten of zo u wilt kosten voor de instellingen. Wij vragen op welke wijze en in welke mate de administratie van met name deze sector in Suriname geënt is op de zware eisen en verplichtingen met als gevolg dat men daarin moet gaan investeren. Wij hebben een gesprek gisteren of eergisteren gehad met de sector en dat is ook aan ons gegeven dat het gaat om een heel kleine sector. In feite wat men moet gaan doen, misschien moet men gaan sleutelen aan zijn winstmarge. Wij moeten voorkomen dat men zodanig sleutelt dat per slot van rekening men een negatief saldo overhoudt. Ik weet niet of u bekend bent met de prijs van een register-accountant, hoeveel men op jaarbasis als prijskaartje krijgt. Tot voor kort ging ik ervan uit dat ze niet onderhevig waren in die zin dat ze hun jaarcijfers niet elk jaar door een gecertificeerde register accountant moest worden beoordeeld en goed bevonden. Een aantal wetten is niet *in place*. Mijn vraag, deze wet wordt hier behandeld, misschien moet ik zeggen onder druk van de internationale kapitaalmarkt. Bij mij gaat het om die prioriteitsstelling en met name de rangschikking. Wij hebben een aantal wetten die verouderd is of niet meer actueel is. Ik denk hierbij aan wetten als de bankwet die dateert van 2005. Al die wetten moeten wij gaan synchroniseren. Als die andere wetten niet worden meegenomen in termen van actualisering ervan dan krijgen wij een scheve verhouding. Ik roep de regering op om aan te geven welke wetten prioriteit genieten en wanneer de conceptwetten het parlement zullen bereiken. De bankwet, de wet op economische delicten, deviezenregeling dateert van 1947. Wij hebben een deviezenwet die moet beantwoorden aan de eisen van de tijd. Wet op goudopkoop centrale. De wet op verzekeringsmaatschappijen; ik heb zoveel keren over deze wet gesproken. Wet op verzekeringsmaatschappijen. Wet op de jaarrekening heb ik net mogen opvangen die direct of indirect ook relatie moet hebben met een accountant. Wetboek van Kamer van Koophandel en zo zouden wij door kunnen gaan. Mijn eerste voorstel is om een diepgaande evaluatie te plegen met name in het kader van de vraag of de bestaande wettelijke bepalingen hun doel, nl. het bevorderen van de integriteit van het financieel stelsel d.m.v. regulering, hebben bereikt. Ook moeten wij vaststellen welke wetten ontbreken. Eerder heb ik een paar opgesomd. Waar het omgaat, is dat de kwaliteit van het financieel toezicht en financieel beheer *up to date* moet zijn. Wij moeten gaan naar volledige harmonisatie van bepaalde wettelijke bepalingen en richtlijnen en dit gedeelte wil ik echt aandikken. Tegenover het inlichtingenrecht van de minister staat de geheimhoudingsplicht van de toezichthouder. Het zal aan mij liggen, maar ik vraag mij af waar de geheimhoudingsplicht van de toezichthouder is vastgesteld. Misschien niet in deze wet. Misschien is het in de bankwet. Het is een aangelegenheid die bijzondere aandacht vraagt. Ten aanzien van de geschillenbeslechting moeten wij constateren, wij hebben bij eerdere gelegenheden ook wetten aangenomen. Er is in mooie ronde Nederlandse woorden opgenomen de spelers, klanten hebben de mogelijkheid om bezwaar te maken. De mogelijkheid om in beroep te gaan zit erin. Tot nu toe weten wij niet op welke wijze en in welke mate die beroepsprocedures en die bezwaarprocedures zijn beschreven en afgekondigd. Weet de sector dat? Sowieso weten wij dat; hebben wij ook eergisteren begrepen. Is er een beroepsorgaan in het leven geroepen zoals ze staan in al die wetten? Dit is de zesde wet in deze regeerperiode welke wij behandelen en hebben aangenomen en er is mooi daarin opgenomen de mogelijkheid om in beroep te gaan. Het is alleen op papier. Het spijt mij als ik moet zeggen of constateren dat wij in Suriname, het is niet alleen een probleem bij de Centrale Bank van Suriname, dat die cultuur van rechtsbescherming en rechtszekerheid in belangrijke mate te wensen overlaat. Ook bij de Belastingdienst hebben wij dit probleem. Ik weet niet of u op de hoogte bent dat vrij recentelijk

een belastingplichtige die zich in zijn recht aangetast voelt een zaak aanhangig heeft gemaakt bij de rechter en hij heeft de zaak gewonnen. Weet u wat voor consequentie deze uitspraak heeft voor onze financiële Staatshuishouding? Ik hoop dat de regering heel snel gevolg zal geven aan de uitspraak van de rechter. Het is jammer dat de regering geen gevolg heeft gegeven aan een besluit van de wetgevende macht om een Raad van Beroep in het leven te roepen. Ik hoop niet dat men het vonnis van de rechter naast zich zal neerleggen. Anders krijgen wij een probleem. Ik heb op school geleerd dat wij drie machten hebben: de uitvoerende macht, de wetgevende macht en de rechterlijke macht. En twee machten hebben de uitvoerende macht in het ongelijk gesteld. Tot nu toe zien wij die handelingen niet om te komen tot het in het leven roepen en bemensen - kwalitatief deskundig en onafhankelijk bemensen - van de Raad van Beroep in belastingzaken.

De **Voorzitter**: Wij zullen daar met de regering over praten.

De heer **Asabina (BEP)**, vervolgende: Mevrouw de voorzitter! Ik denk dat ik het hierbij zal houden voor wat betreft de eerste ronde. Ik dank u!

De heer **Abdoel (MC)**, interrumperende: Mevrouw de voorzitter! Wij ondersteunen de oproep van het geachte lid om zo snel als mogelijk te komen met een wet op de jaarrekening, omdat het sowieso aangekaart is door de voorzitter van de Vereniging voor de Effectenhandel. Dat is een van de randvoorwaarden die nodig is om de kapitaalmarkt verder te ontwikkelen. Wij kaarten daarbij direct aan dat de voorzitter van de Vereniging voor de Effectenhandel hier duidelijk heeft aangegeven dat hij zich volledig kan terug vinden in de strengheid van de wetten die in deze ontwerpwet zijn aangegeven. Dat vinden wij zeer dapper. Wij ondersteunen het lid Asabina om de wet op jaarrekening zo snel als mogelijk hier binnen te krijgen en goed te keuren. Ten aanzien van de geheimhoudingsplicht wil ik het lid wel even verwijzen naar artikel 23. Daar is dat geregeld.

De **Voorzitter**: Ik ga de regering straks vragen om de beleidsvragen naar de tweede ronde van de begrotingsbehandeling mee te nemen, omdat wij een doel hebben met deze wet. Echter zijn er belangrijke vragen hier gesteld en met name op de vraag van het geachte lid Asabina - opnieuw - over de wet op de jaarrekening zou ik toch graag hebben dat de regering ons een idee geeft straks bij het antwoorden wanneer die wet het parlement bereikt. U kent mijn verhaal over het nationale woningbouwfonds. Die wet gaat belangrijk worden voor ons om bedrijven op allerlei momenten te beoordelen. Het is een heel belangrijke wet. Ik vraag de regering om dat specifiek na te gaan.

Einde deel 7
(vervolg op deel 8)

Deel 8

De heer **Ramnandanlal (MC)**: Mevrouw de voorzitter! Onder uw hamer ligt thans de ontwerp-wetten wet houdende regels betreffende ordening van de kapitaalmarkt, wet kapitaalmarkt 2014 en wet houdende regels in verband met de uitvoering van internationale sancties, wet internationale sancties. Als laatste spreker van de CvR heb ik eigenlijk een eenvoudige taak. Ik wil beginnen inderdaad een opmerking te maken over de druk waarmee wij deze wetten thans behandelen in DNA. De druk die voornamelijk vanuit de internationale organisaties aan ons worden opgelegd, IFATF en de Caraïbische suborganisatie daarvan, de CFATF. Ik moet zeggen dat in het verlengde van de vorige spreker het lijkt alsof wij daarbij het eigen belang uit het oog verliezen. Om te beginnen de wet op de kapitaalmarkt. Voordat ik op deze ontwerp-wet inga, is het noodzakelijk om te kijken hoe deze wet zal werken om onze kapitaalmarkt te ordenen en verder ontwikkeling te brengen. Ordening heeft als gevolg ook ontwikkeling, maar ontwikkeling heeft meer zaken nodig, meer wetten ook die *in place* gebracht worden. De motivering achter deze wet is duidelijk. Er is reeds gezegd dat er een druk is van buiten, maar als argument is ook aangevoerd de ontwikkeling en vooral de ordening van de kapitaalmarkt. Het belang achter deze wet voor Suriname is duidelijk. Het mobiliseren van kapitaal voor de ontwikkeling van de nationale ondernemers in het land, maar vooral het beschermen van beleggers. Hoe werkt het om met deze wet de kapitaalmarkt te stimuleren en vooral dan die ordening teweeg te brengen? Ik wil verduidelijken door een voorbeeld te nemen uit onze economie die op vele gebieden achterstanden kent en veelal uit familiebedrijven bestaat. Als wij naar voor Surinaamse begrippen naar grote bedrijven kijken dan zien wij dat het veelal familiebedrijven zijn in Suriname. Ik zal hier geen namen noemen, maar een ieder zal het wel duidelijk zijn. Als wij kijken naar grote handelshuizen, bakkerijen in de bouw, maar ook in de landbouw en toerisme zien wij veel familiebedrijven en eenmanszaken. Het is namelijk zo dat vaak in een bepaalde fase van de ontwikkeling van een land ondernemers ontstaan, succesvol een bedrijf opzetten die een sterke groei doormaakt als familiebedrijf. Een familiebedrijf dat vervolgens doorgroeit in zowel de winsten die geboekt worden, maar ook op een bepaald moment een nationaal sociaal – economische functie vervult in de vorm van de creatie van arbeidsplaatsen en inkomsten voor de overheid. Dit bedrijf ontwikkelt zich vervolgens door in de tijd waarbij wij vaak zien dat nog net de tweede generatie de ontwikkeling van dit bedrijf kan bijbenen, maar langzamerhand de derde en vierde generatie binnen de familie of de interesse verliezen in het bedrijf of de technische kennis ontbreken om de groei van het bedrijf bij te benen. Het bedrijf werkt vast in een bepaald patroon van management, raakt daardoor in financiële problemen, terwijl de behoefte aan deskundig management en financiële middelen die wel buiten de familie aanwezig zijn groter worden. Vele familiebedrijven gaan in deze fase failliet en gaan indien er geen vernieuwingen worden doorgevoerd in het bedrijf zowel in het management als de organisatiestructuur c.q. productieproces en zelfs producten dan als die vernieuwingen niet worden doorgevoerd, failliet. In deze fase zien wij vaak dat de overheid zich ermee bemoeit om het bedrijf van faillissement te redden vanwege het economische belang van het bedrijf. Wij hebben vele voorbeelden hiervan gehad in Nederland. Grote bedrijven als Philips en Albert Heijn hebben deze fase doorgemaakt en zijn inmiddels onder druk van de overheid al lang geen familiebedrijven. In deze fase waarbij de ontwikkeling van het familiebedrijf sterk toeneemt, is het noodzakelijk om extern kapitaal aan te trekken om vernieuwingen door te voeren, maar vooral ook om nieuwe deskundigheid te betrekken in de leiding van het bedrijf dat niet uit de familie van de oorspronkelijke eigenaren van het bedrijf voortkomt. Het familiebedrijf verkoopt al dan niet onder druk de aandelen aan buitenstanders, beleggers zo u wilt en het zo

aangetrokken kapitaal wordt gebruikt voor investeringen om vernieuwingen door te voeren waarbij wij zien dat de nieuwe aandeelhouders eisen stellen aan het management. Hoe werkt dan het aantrekken van kapitaal op deze wijze? U moet zich voorstellen dat het bedrijf op een bepaald moment honderd waard is en de eigenaren van het bedrijf ertoe overgaan om een percentage van de aandelen van het bedrijf te verkopen in ruil voor investeringsmiddelen. Stel 40% van het bedrijf wordt zo verkocht. Dit kapitaal wordt vervolgens gebruikt om te herinvesteren in het bedrijf waarbij het bedrijf vanaf dat moment plotseling 140% meer waard wordt en tegelijkertijd worden vernieuwingen doorgevoerd die de groeipotentie van het bedrijf verder vergroten met weer het gevolg dat het bedrijf in waarde toeneemt en verder interessant wordt voor beleggers. Bovendien heeft de oorspronkelijke eigenaar - in dit geval de familie - geld gekregen voor zijn aandeel in het bedrijf dat ook nog in waarde toeneemt. Een win - win situatie. Het bedrijf kan voortbestaan, de naam hoog gehouden en de winsten nemen toe. De groeipotentie wordt groter, maar ook een nationaal belang wordt daarmee veilig gesteld. Ik neem hier als voorbeeld een familiebedrijf, maar het kan natuurlijk vandaag de dag allerlei andere bedrijven zijn, NV's en allerlei andere bedrijfsvormen waarvan de aandeelhouders op een bepaald moment besluiten om de aandelen te verkopen op een markt waar meerdere aanbieders van kapitaal zijn - lees potentiële investeerders die geïnteresseerd kunnen worden door investeringen in het bedrijf. Deze markt van effectenaandelen noemen wij de effectenbeurs waar deze wet om handelt. Waar aanbieders van kapitaal in zee kunnen gaan met aandeelhouders van bedrijven. Vandaag de dag zien wij in allerlei landen een nationale effectenbeurs voor de mobilisatie van nationaal kapitaal. Ook kleine aanbieders van kapitaal kunnen meedoen op deze thans sterk geautomatiseerde zelf regulerende effectenbeurzen om zo hun spaargelden te vermeerderen. Het komt erop neer dat de kleine man kan meedoen in de economische groei van het land en meedelen in de toename van het BBP van het land. Ik beschrijf het proces erg simpel om u duidelijk te maken waarvoor deze wet is opgemaakt. Het gaat om een effectenbeurs. De markt van aandeelhouders enerzijds van bedrijven en anderzijds de beleggers die op de markt komen om te beleggen om die aandelen te kopen in die bedrijven. Laat het duidelijk zijn op de effectenbeurs gaat het hoofdzakelijk om kapitaaltransacties. U begrijpt dat beleggers op de eerste plaats moeten verantwoorden waar hun financiële middelen vandaan komen. Wij hebben hier de wet toezicht bank- en kredietinstellingen goedgekeurd in DNA waar wij banken en andere kredietinstellingen onder toezicht hebben gesteld van de Centrale Bank op de eerste plaats om een gezond nationaal monetaire beleid te kunnen voeren, maar ook op de tweede plaats om *money laundering* - witwassen van zwart geld - en andere transacties zoals financieren van internationaal terrorisme en criminaliteit tegen te gaan. Op de eerste plaats mogen volgens deze wet alleen bedrijven opereren op de effectenbeurs. Deze effectenbedrijven die willen handelen namens beleggers op de effectenbeurs zullen eerst een vergunning moeten aanvragen met als voorwaarde een verklaring van geen bezwaar van de Centrale Bank en moeten zich daarmee registreren bij deze toezichthoudende instanties. Vervolgens moeten deze bedrijven die namens beleggers opereren inzicht verschaffen in de gedane transacties. Ook de effectenbeurs moet dat inzicht geven aan de toezichthoudende instantie, in dit geval de Centrale Bank. Deze wet handelt om vooral toezicht op de financiële transacties die plaatsvinden op de nog in te stellen Surinaamse effectenbeurs door effectenbedrijven. Dan begrijpt u, als het gaat om wat er in de eerste zin van memorie van toelichting staat: 'In het kader van het privatiseringsbeleid van de regering wordt gestreefd naar ordening en ontwikkeling van de kapitaalmarkt' en u ziet verder in de memorie van toelichting: 'De wet kapitaalmarkt 2014 heeft als doel de regulering en onder toezichtstelling van de kapitaalmarkt waarmee wordt beoogd een adequate functionering van de

effectenbeurzen en bescherming van de positie van beleggers', als wij kijken naar deze wet dan zal er meer nodig moeten zijn om niet alleen enerzijds die beleggers te beschermen, maar ook om nationale ondernemers te beschermen die kapitaal willen aantrekken voor hun onderneming. Anderzijds ook de beleggers te beschermen, de belegger die aandelen in die onderneming wilt kopen. Het gaat om 2 kanten. Die markt kent 2 kanten. Als wij kijken naar de wet en het proces zoals ik het net heb beschreven, het proces van overdracht van aandelen dan zien wij dat in deze wet het accent ligt op ordening en toezicht. Ik begrijp die internationale druk en wij moeten deze wet aannemen. Ordening is noodzakelijk en deze wet om het toezicht te reguleren is noodzakelijk. Willen wij ook de nationale kapitaalmarkt ontwikkelen dan zullen wij de ondernemer en de belegger moeten beschermen. De ondernemer zoals bij vijandige overname van bedrijven door concurrenten dus vooral om monopolievorming tegen te gaan, maar ook de beleggers die mogelijk in een leeg bedrijf investeren die geen enkele potentie heeft, maar die door de aandeelhouders worden gebruikt om beleggers te misleiden. Aandeelhouders die het bedrijf als *exit* gebruiken, terwijl beleggers het bedrijf juist zien als een start van hun hopelijk rendabele investeringstraject. Er zullen meer wetten nodig zijn om die kapitaalmarkt tot ontwikkeling te brengen, zoals de wet op de jaarrekening; dat is een al een paar keren herhaald hier, maar het dwingend voorschrijven aan met name beursgenoteerde bedrijven om hun jaarrekeningen bij het Surinaams Handelsregister te deponeren. Deze jaarrekeningen moeten dan vervolgens openbaar en toegankelijk zijn voor potentiële kredietverschaffers en het publiek. Wij hebben additionele wetgeving nodig. Wet op de jaarrekening, maar ook een handelsregister dat dit faciliteert. Wij hebben reeds een handelsregisterwet uit 1936 en die is laatstelijk gewijzigd in 1962, maar deze zal moeten worden herzien en aangepast aan de instellingen van de toekomstige effectenbeurs waar publiekelijke overdracht van aandelen kan plaatsvinden en consequenties kan hebben voor het handelsregister; waar het handelsregister additionele taken en functies krijgt in die handel in aandelen van ondernemingen. Zeker als wij een onderscheid gaan maken tussen beursgenoteerde bedrijven en niet-beursgenoteerde bedrijven, maar ook een wet om monopolievorming tegen te gaan en om vijandige overnames uit zowel het binnen- als het buitenland tegen te gaan en dit zelf strafbaar te stellen. Ik vraag aan de regering als er gekeken is naar deze wetten en op wat voor een termijn wij deze wet op de jaarrekening, maar ook eventuele wijziging van de handelsregisterwet tegemoet kunnen zien. Ook een wet om monopolievorming tegen te gaan. Ik overweeg om een voorstel te doen om in deze wet op te nemen een artikel waarbij de regering bijna verplicht wordt gesteld om deze wetten op korte termijn hier in te dienen. De werking van deze wet zal afhangen van de additionele wetten en het succes van deze wet zal ook daarvan afhankelijk zijn. Met name is er in artikel 18 opgenoemd de handel in aandelen met voorkennis. Als dat plaatsvindt en die opmerking is ook gemaakt door mijn voorganger, als er een handel in voorkennis plaatsvindt, door welke instantie wordt dat beoordeeld en door welke instantie wordt dan vervolgens de gang naar de rechter ingezet om dat strafbaar te maken? Dat is dan ook direct een vraag naar de regering om te kijken in hoeverre dat voldoende wordt afgedekt door deze wet. Dat is het voor wat betreft mijn bijdrage voor de wet kapitaalmarkt 2014.

Over de sanctiewet is er voldoende uitgewijd. Ik wil ook hier de kanttekening plaatsen dat wij deze wet nu teveel onder indruk van het buitenland aan het aannemen zijn. Is er een wettelijke ruimte voor de Surinaamse regering om bijvoorbeeld economische sancties tegen een ander land in te stellen los van internationale organisaties? Ik vraag dit omdat dit niet ondenkbaar is zeker gegeven het feit dat Suriname lid is van internationale organisaties waar wij zien dat landen soms regels van deze organisaties overtreden en waarbij Suriname best op een bepaald moment een

maatregel zou kunnen overwegen om tijdelijk eenzijdig de handel met een bepaald land te verbieden. Ik denk daarbij aan bijvoorbeeld WTO, waar WTO een aantal voorwaarden stelt aan landen en waar wij zien waar een aantal landen zich niet houdt aan die regels. Ik vraag aan de regering of deze wet of een andere wet de ruimte biedt aan Suriname om een sanctie te nemen tegen een ander land. Unilateraal, niet opgelegd vanuit een multilaterale organisatie bijvoorbeeld de handel met een bepaald land te verbieden om politieke redenen. Wij zien dat in andere landen sanctiewetten daarom al bestaan vanaf de jaren '40 omdat die landen met name Europese landen de ruimte wilden hebben om sancties te nemen tegen ex-koloniën. Vandaar deze vraag of wij in Suriname een wet kennen die ons die ruimte biedt op dit moment. Dat is voor wat betreft mijn bijdrage in de eerste ronde. Ik dank u!

De **Voorzitter**: Regering, een belangrijke vraag, de aanleunende wetten. Wanneer mogen wij ze verwachten? Dat was dan de commissie. Zijn er nog mensen die kort iets willen zeggen buiten de commissie?

Einde deel 8
(vervolg op deel 9)

Deel 9

De heer **Pigot (NF)**: Mevrouw de voorzitter! Ik zal mij voornamelijk bezighouden met de wet kapitaalmarkt 2014 met name de rol en importantie van het prospectus. Ondernemingen moeten in veel gevallen een prospectus laten goedkeuren door de hiervoor bevoegde instanties, in deze is dat de Centrale Bank artikel 13 lid 3 als zij effecten willen aanbieden of laten noteren aan de beurs. Artikel 13 lid 3 zegt: het is verboden zonder een door de bank goedgekeurde prospectus effecten aan te bieden aan het publiek of effecten te doen toelaten tot de handel op een effectenbeurs. De Centrale Bank van Suriname controleert het prospectus volledig, consistent en begrijpelijk. Het is de verantwoordelijkheid van de aanbieder om geen dingen in het prospectus te zetten die onjuist zijn. Ik weet niet hoe het bij de Centrale Bank is. Dat wordt mij niet duidelijk uit de wet. Wat is de rol van de Centrale Bank in deze? Ik zou verwachten dat de wet dat duidelijk aangeeft. Wat is het prospectus? De reden is dat de consument die weinig tot geen kennis heeft moet worden uitgelegd waarom zij het prospectus moet lezen en begrijpen. Waarom is er een prospectus nodig en wat de rol van de bank is in het hele prospectusverhaal? Transparantie valt en staat in deze met duidelijk te maken waarop door de Centrale Bank zal worden gecontroleerd om goed- of afkeuring van het prospectus te geven. De Centrale Bank geeft de criteria aan waarop zij toetsen op volledigheid of juistheid. Het oordeel welke de bank geeft op het prospectus is de juistheid of volledigheid van het prospectus. Er is een significant verschil in de wetenschap tussen juistheid en volledigheid. Juistheid geeft aan dat wat in het prospectus staat juist is, de cijfers kloppen; zeer moeilijk te controleren. Volledigheid geeft in deze aan dat de bank controleert dat alle informatie die de consument nodig heeft om een besluit te kunnen nemen in het prospectus aanwezig is. In het laatste geval hoeft de bank niet te controleren of deze informatie juist is, maar wel of datgene aanwezig is wat nodig is, waarop

wordt er gecontroleerd en kan dit ook duidelijk in de wet worden aangegeven. Het prospectus is een vooraankondiging van de gang naar de kapitaalmarkt, maar als de emissie heeft plaatsgehad zijn er meestal wijzigingen in de informatie die in het prospectus staan. De redenen kunnen divers zijn: meer geld opgehaald, minder geld, ratings, etc. Daarom wordt er normaliter ook een *final terms note* opgesteld. Deze *final terms note* wordt opgesteld om aan te geven wat de uiteindelijke voorwaarde van de stukken zijn. Deze *final terms note* is in *good governance* gedachte nodig ter bescherming van de consument. Er is een initiatiefrisico. Er is een initiatief om een stuk of stukken aan te bieden op de kapitaalmarkt middels een emissie. Het prospectus wordt aangeleverd bij de Centrale Bank ter goedkeuring. Hierna vindt de emissie plaats op de kapitaalmarkt. De emissie levert een bepaald resultaat welke niet gelijk is aan de informatie in het prospectus. Dus moet een *final term note* worden opgesteld die wordt gepubliceerd door de uitgever ter bescherming van de consument. Hier zie ik niets van terug in de wet. Wat teleurstellend is, want de consument die gekocht heeft moet weten wat de feitelijkheden zijn van de effecten na de emissie. De memorie van toelichting zou daar een aangewezen plek voor kunnen zijn of men zou in de memorie van toelichting een verwijzing kunnen maken naar de openbaar toegankelijke informatie van de Centrale Bank t.a.v. hun rol bij de goed- of afkeuring en publicatie van prospectussen, primaire emissies. Er zijn nergens voorzieningen getroffen voor een primaire emissie voor bedrijven die voor de allereerste keer aandelen willen aanbieden. Waar zouden zij aan moeten voldoen of mogen zij voldoen aan dezelfde regelgeving van al bestaande eminenten? Een primaire emissie of beursintroductie is de eerste keer dat een bedrijf zijn aandelen te koop aanbiedt aan het publiek via de effectenbeurs. Het belangrijkste doel van een emissie is het bijbrengen van kapitaal dat het bedrijf kan gebruiken voor investeringen en groei. Is de uitleg die bij artikel 22 pagina 32 wordt verstrekt een limitatieve opsomming? Ik denk het niet. Ik zou de zin op pagina 32 zeker anders formuleren. De zin in de tweede alinea luidt: de hierboven omschreven definitie kan met enkele voorbeelden worden geïllustreerd. Indien zich een situatie voordoet waarbij een of meerdere personen samenwerken om een machtspositie te verwerven t.a.v. het aanbod van of de vraag naar een effect met als gevolg dat rechtstreeks of onmiddellijk aan of verkoopprijzen of andere onbillijke transactievoorwaarden worden opgelegd. Ten eerste is er in dit artikel niet 1 definitie gegeven, maar een opsomming van 3 verschillende vormen van de definitie van marktmanipulatie artikel 1 lid m, dus zou de zin op dat punt moeten worden gewijzigd. Daarna wordt geïllustreerd hoe bovengenoemde mogelijkheden kunnen plaatsvinden. Ik stel voor om in de cursief gedrukte zin een voorbehoud te maken en te zeggen de hierboven genoemde mogelijkheden kunnen o.a. als volgt worden uitgelegd. Niet limitatief. Hiermede kan je criminelen die onder de limitatieve opsomming willen uitkomen niet de mogelijkheid bieden aangezien de wet niet limitatief opsomt. Deze manier laat ruimte over om nieuwe voorbeelden van manipulatie die nog niet bedacht zijn of wel zijn bedacht maar in deze wet niet zijn opgenomen wegens onwetendheid van de wetgever wel onder de uitleg van dit belangrijk artikel te laten vallen. Ter bevordering van transparantie zou ik dat wat wordt aangegeven hoe de communicatie van de kapitaalmarkt naar de gemeenschap moet plaatsvinden en met welke prioriteit, de kapitaalmarkt zal middels publicatie in dagbladen en via elektronische of digitale wegen daags na de resultaten van de marktbevingen moeten plaatsvinden. In ieder geval bewerkstelligt dat de consument dat kan weten. De Nationale Assemblée moet ervoor waken dat er wetten worden aangenomen die de consument niet volledig openheid geven en transparant zijn, dat de regering te weinig vat geeft op misbruik van de markt via criminele activiteiten. Het moet zo transparant mogelijk en daar zou je als jonge markt naartoe moeten groeien. Ik dank u!

De **Voorzitter**: Dan hebben de eerste ronde voor het parlement gehad. Daarmee sluit ik de eerste ronde voor het parlement af en stel ik aan de orde de eerste ronde voor de regering. Ik zie alle microfoons van de leden daar aangaan, maar niet van de regering. Spreekgestoelte. Er wordt hier aangegeven dat de blokmicrofoons niet werken, terwijl ik gisteren heb gezegd dat de onderhoudsploeg moest komen. Wij weten dat wij nieuwe spullen nodig hebben, maar dit hoeft niet. Ik schors de vergadering.

De vergadering wordt geschorst!

Einde deel 9
(vervolg op deel 10)

OPENBARE VERGADERING
D.D. 16-06-2014

Kapitaalmarkt/wet Uitvoering internationale sancties

Deel 10

De **Voorzitter**: Ik open de geschorste vergadering. Het technisch probleem is opgelost. Vice-president.

De heer **Ameerali (vice-president van de Republiek Suriname)**: Mevrouw de voorzitter! De minister van Justitie en Politie zal nu aan het woord komen en dan denk ik dat gelijk na hem de minister van Financiën aan de beurt komt, maar zij zijn nog bezig te formuleren. Misschien hebben we dan weer een schorsing nodig.

De heer **Belfort (minister van Justitie en Politie)**: Mevrouw de voorzitter! Resolutie 1373 heeft betrekking op de strafbaarstelling van terroristische misdrijven en de financiering daarvan. Om deze resolutie te implementeren, zijn zoals hier ook is aangegeven bij de wet van 20 juli 2011 wijzigingen aangebracht in het Wetboek van Strafrecht, in de Vuurwapenwet en in de wet Melding Ongebruikelijke Transacties, maar de sanctiemaatregel *freezing* is nog niet geïmplementeerd. Het onderhavige wetsvoorstel maakt middels een bestuurlijke maatregel *freezing* mogelijk. Onder *freezing* moeten wij verstaan het tijdelijk verbieden van de overdracht, omzetting, vervreemding of verplaatsing van fondsen of het tijdelijk aanvaarden van het beheer van of de zeggenschap over deze fondsen op basis van een door de rechter of ander bevoegde autoriteit afgegeven bevel. De ontwerpwet internationale sancties dient dus niet ter bestrijding van de criminaliteit op nationaal niveau. Slechts op basis van een internationale titel kan op

grond van deze wet actie worden ondernomen. De *Caribbean Financial Action Task Force* (CFATF) heeft de verplichtingen die uit resolutie 1373 van de VN voortvloeien in haar aanbevelingen opgenomen. Suriname is daarom ook in CFATF-verband gehouden uitvoering te geven aan de verplichtingen die voortvloeien uit deze resolutie van de Veiligheidsraad.

Het is bekend dat de CFATF-lidlanden periodiek worden geëvalueerd om na te gaan of zij voldoen aan de aanbevelingen. De lidstaten zijn met elkaar over eens geworden dat zij gezamenlijk de strijd tegen *money laundering* en financiering van terrorisme willen aangaan. Hierbij hebben de landen zich dus geëngaat aan het door de CFATF gehanteerde regiem. De landen evalueren elkaar en beslissen ook samen over elkaar of er maatregelen tegen een mede-lidstaat moet komen. Deze besluiten nemen de lidstaten op hun vergaderingen waar alle lidlanden aanwezig kunnen zijn en participeren. Er kan uit het verslag van de vergadering blijken wat besloten is op de vergadering. De *blacklisting* moet niet gezien worden als een straf of sanctie. Het is in feite een internationale notificatie waarin wordt aangegeven dat een bepaald land ondanks de onderlinge afspraken zich niet houdt aan de aanbevelingen. Daarbij worden de lidlanden aanbevolen alert te zijn en te voorkomen dat door de houding van het betreffende land schade wordt ondervonden. Dit heeft voor het betreffende land ernstige economische gevolgen. De CFATF spreekt formeel niet van *blacklisting*, maar dit is de naam die in de media voor deze maatregel wordt gekozen. Het niet voldoen aan de gezamenlijk door de lidstaten afgesproken aanpak kan uiteindelijk leiden tot maatregelen met ernstige economische consequenties voor het land en dat moeten wij voorkomen.

Dan ga ik nu in op de vragen gesteld door diverse leden van uw geacht College. Een vraag gesteld wie belast is met de rapportage aan de *Caribbean Action Task Force*. Er bestaat een commissie ingesteld door de minister van Justitie en Politie die ondermeer is belast met het voorbereiden van de rapportages aan de CFATF. De rapportages geschieden op regelmatige wijze en aan de hand van de rapportage wordt uiteindelijk beoordeeld of het land voldoet aan de aanbeveling. Ook is er gevraagd hoe de opname op de lijst geschiedt. In de memorie van toelichting is hieraan aandacht besteed. Ieder lidstaat kan een voorstel doen voor opname op de lijst door opgave aan het sanctie comité van de naam van de betreffende persoon of instantie. Het comité komt tot zijn uiteindelijke beslissing na afwegingen die worden gemaakt op basis van informatie die van de lidstaten is verkregen. De verkregen informatie moet voldoende specifiek zijn terwijl de herkomst daarvan zo mogelijk moet worden weergegeven. De beslissingen komen door middel van consensus tot stand. Bereiken de leden geen akkoord dan kan de zaak worden voorgelegd aan de Veiligheidsraad. De leden van het comité hebben vijf dagen de tijd om bezwaar te maken tegen opname van een voorgestelde naam. Er is ook een opmerking gemaakt van een geacht lid in verband met sancties tegen personen en rechtspersonen naast de sanctiestaten.

Inderdaad zijn wij bekend met sancties tegen staten, met name economische of diplomatieke sancties. Sinds de terroristische gebeurtenissen in de Verenigde Staten is de behoefte ontstaan om ook tegen personen met name ter zake hun banktegoeden sancties te kunnen treffen. Dit heeft dus te maken met de activiteiten zoals door terroristen plegen te geschieden.

Er is ook een vraag gesteld voor delegatie bepalingen. Omdat het niet te voorzien is wat de internationale sancties zullen inhouden, is het steeds nodig dat er een beschikking of een Staatsbesluit wordt gemaakt. Gaat het om een sanctiebesluit dat opname op de sanctielijst inhoudt dan zou een beschikking kunnen voldoen. Zoals uit artikel 3 blijkt kunnen de sancties

betreffen goederen- en dienstenverkeer, financieel verkeer, scheepvaart, luchtvaart, luchtverkeer, post en de telecommunicatie en al hetgeen overigens is vereist ter voldoening aan verdragen of bindende besluiten van volkenrechtelijke organisaties. Er is in de memorie van toelichting voorts aandacht besteed aan zaken die mogelijk nog bij Staatsbesluit kunnen worden geregeld. Daarnaast kunnen bij Staatsbesluit ook nadere regels van meer algemene aard betreffende de uitvoering VN in deze wet geregelde onderwerpen worden vastgesteld. Zo zou het met betrekking tot het zelf voordragen van personen voor het plaatsen op een internationale lijst voor wat betreft de te volgen procedure en de te hanteren voorwaarden nodig kunnen zijn, nadere regels bij Staatsbesluit vast te stellen. Het is ook van belang dat bij Staatsbesluit een notificatieprocedure waarin de getroffen maatregelen aan betrokkenen worden bekendgemaakt, wordt vastgesteld. Voorts zal de beroepsprocedure nader moeten worden geregeld. Ook een ontheffingsprocedure in geval van bevrozing waarbij ontheffing wordt verleend voor sommige maatregelen om te kunnen voorzien in bepaalde levensbehoeften zoals nadere uitwerking van de wet bij Staatsbesluit kunnen worden geregeld.

Er is ook gevraagd of terrorisme gedefinieerd is. In het Wetboek van Strafrecht is het begrip terroristisch misdrijf omschreven. In de wet zijn de artikelen opgenomen die kunnen worden gepleegd met een terroristisch oogmerk. Terroristisch oogmerk wordt ook omschreven als het oogmerk om de bevolking of een deel van de bevolking van een land vrees aan te jagen dan wel een overheid of internationale organisatie wederrechtelijk te dwingen iets te doen, niet te doen of te dulden, dan wel de fundamentele, politieke, constitutionele, economische of sociale structuren van een land of een internationale organisatie ernstig te ontwrichten of te vernietigen.

De vraag is ook gesteld: kan de wet aangevuld worden met een termijn waarvoor de sancties gelden? Dat is niet mogelijk omdat het niet van te voren bekend is hoe lang een sanctie duurt. Dit hangt ook af van de aard van de sanctie. Ook ten aanzien van het ontbreken van een algemene wet bestuursrecht kan ik uw College medelen dat er op het ministerie van Justitie en Politie thans gewerkt wordt aan een ontwerpwet bestuursrecht.

Er is ook door een lid van het College een vraag gesteld of deze wet het mogelijk maakt dat Suriname sancties tegen andere landen kan instellen. Op die vraag kan ik ontkennend antwoorden omdat alleen vanuit een internationale organisatie die zich bezighoudt met handhaving of herstel van de internationale vrede en veiligheid kan op grond van deze wet een sanctie worden opgelegd en wel volgens de procedure van de internationale organisatie.

Met dit laatste ben ik dan gekomen bij het einde van de vragen gesteld door diverse leden van uw geacht College.

De heer **Castelen (NF)**, interrupterende: Mevrouw de voorzitter! Onder dankzegging voor de beantwoording van de gestelde vragen en onder toewensing van beterschap aan de minister wil ik opmerken dat ik een antwoord kan hebben gemist, hetzij dat het niet beantwoord is, hetzij dat ik het heb gemist bij het luisteren. Ik dacht dat ook gevraagd is van stel dat iemand onterecht – die kans is klein – op de lijst is opgenomen, op de lijst van mensen internationaal, er wordt een maatregel in Suriname tegen zo iemand genomen - ik dacht het lid Abdoel heeft zichzelf gebruikt - en hij met succes kan hij aantonen hier in Suriname dat Suriname onterecht is overgegaan tot *freezen*, dat er een misverstand is in de persoon, een dwaling in de persoon, nou

dan heeft Handel en Industrie misschien dat hier hard gemaakt in Suriname, maar hoe ziet het proces eruit om internationaal ook van die lijst te komen? Is het dat Suriname daarin een rol heeft? Moet hij iets doen? Hoe werkt dat internationaal? Ik denk dat die vraag gesteld is.

De heer **Tjin A Tsoi (NF)**, interrumperende: Mevrouw de voorzitter! Dat was inderdaad ook de vraag die ik gemist heb. Dit is de tweede keer en dit is geen verwijt dat we snel weer aan wetgeving moeten werken zodat voorkomen wordt dat Suriname *geblacklist* wordt om zo te stellen. Onder het ministerie van Justitie en Politie is de leiding, de AG de trekker van de rapportages, enz. De uitvoering van deze wet valt onder de minister van Justitie en Politie, Buitenlandse Zaken en Financiën. Zij zijn belast. Om te voorkomen dat we in 2015 weer op stel en sprong aan wetgeving moeten gaan werken, stel ik voor dat de minister in de begroting van 2014 daar een pot voor krijgt om de negen voorwaarden waarvoor we nog moeten *comply-en* dat die in orde gemaakt worden zodat we deze haastige discussies in de toekomst kunnen voorkomen. Voor de rest ben ik content met de beantwoording van de minister.

De heer **Abdoel (MC)**, interrumperende: Mevrouw de voorzitter! We zijn de minister dankbaar dat hij uitgebreid is ingegaan op de verschillende vragen, met uitzondering van één makkelijke vraag. Ik denk een makkelijke vraag die misschien heel moeilijk te beantwoorden is van zowel lid Castelen als van mij. Hoe kom je af van de lijst wanneer je naam eenmaal daarop staat? En ik kan meegaan met een deel van het lid Tjin A Tsoi want inmiddels weten we dat er nieuwe aanbevelingen zijn gedaan in februari. Hoe gaan wij daarmee dan om? Heb ik de minister goed begrepen dat wanneer er sancties zullen worden uitgeschreven door een bepaald ministerie via ministeriële beschikking of Staatsbesluit dat dat middels een Staatsbesluit zal worden vastgesteld? Kan de minister dat deel even voor me verduidelijken?

De heer **Belfort (minister van Justitie en Politie)**, vervolgende: Mevrouw de voorzitter! Ik denk dat ik in tweede ronde even erop inga omdat ik aanvoel dat ik regelmatig zal hoesten en het zal heel vervelend zijn. Als u mij even de ruimte kunt gunnen.

De **Voorzitter**: Ja, we gaan dan even zometeen naar de minister van Financiën, waarna we de minister een kopje warme thee aanbieden met honing zodat hij daarna weer kan praten. Ik zie dat de minister van Financiën waarschijnlijk nog niet ready is.

De vergadering wordt geschorst.

De geschorste vergadering wordt hervat.

De **Voorzitter**: De minister van Justitie en Politie wenst door te gaan met zijn beantwoording heb ik begrepen.

De heer **Belfort (minister van Justitie en Politie)**: Mevrouw de voorzitter! Inderdaad heb ik bij de beantwoording een vraag gemist en de geachte leden hebben dat goed opgemerkt en ik wil daarop ingaan door te stellen dat de procedure om geplaatst te worden op de lijst die gevolgd wordt, is de procedure om ook van de lijst af te komen met name dat er een voordracht voor doorhaling bij het sanctiecomité van de VN moet worden gedeponereerd en dan kan iemand van die lijst komen.

Dat gezegd hebbende denk ik dat ik de vraag gesteld door de leden beantwoord heb. Dan dank ik u.

De **Voorzitter**: Intussen ben ik me ook gaan oriënteren en heb ik begrepen van deskundigen dat ze van nu af ongeveer nog 20 minuten nodig hebben om de wijzigingen die u heeft gevraagd in het parlement te verwerken. Dat betekent dat we iets over zes zouden komen, maar we zijn wel als ik het goed begrepen heb dichtbij het aannemen van de wetten. Ik heb gehoord en gemerkt dat kamerbreed we toch wel achter de aanneme staan, maar dat er wat wijzigingen moesten komen en die worden nu verwerkt. Dus indien we over ongeveer 20 minuten de minister van Financiën hebben die ons de wijziging kan voorhouden en er zijn enkele vragen gesteld die rechtstreeks betrekking hebben op de wet dan denk ik dat misschien met hier en daar wat korte opmerkingen we over kunnen gaan tot de stemming. Dus ik wilde toch wel wachten zodat we rond half zeven, kwart voor zeven misschien zo ver kunnen zijn - uiterlijk zeven uur - om die wet aan te nemen.

Ik wil dus nu weer schorsen zodat de minister de gelegenheid krijgt.

De vergadering wordt geschorst.

Einde deel 10
Vervolg op deel 11

Deel 11

De geschorste vergadering wordt hervat.

De **Voorzitter**: De minister heeft ons geantwoord dus in eerste ronde, maar dan zouden we nu in tweede ronde als er opmerkingen zijn over de sanctiewet alleen, de tweede ronde voor de sanctiewet kunnen laten ingaan.

De heer **Abdoel (MC)**: Mevrouw de voorzitter! Zoals eerder aangehaald denken wij dat de minister wel voldoende is ingegaan op de gestelde vragen. Wij nemen genoegen hiermee. We weten dat het gaat om een kaderwet. We weten dat het gaat om structuur te brengen in het proces dus we zijn content.

De heer **Castelen (NF)**: Mevrouw de voorzitter! Van mijn plaats uit kan ik het volgende zeggen. We zijn ons bewust van de urgentie van de wetten in het bijzonder de sanctiewet in deze. Er is gesproken over mogelijke *blacklisting*. De minister heeft uitgebreid antwoord gegeven op de zaak. Het parlement heeft toch wel het geluid laten horen dat we toch niet zo graag – en dat is aan beide zijde, zowel het lid Ramnandanlal als het lid Tjin A Tsoi – met de rug tegen de muur worden gedrukt vanuit die internationale gemeenschap wanneer het gaat om zaken die gerealiseerd moeten worden en het is dus goed als we nagaan als het aan onze zijde ligt of dat het ligt aan de internationale zijde om dit te voorkomen in de toekomst. Die wet is heel erg belangrijk want zouden we *geblacklist* worden en we hebben genoeg voorbeelden o.a. onze buurland dat geldtransacties van de eenvoudige vrouw van de straat zelfs een probleem zou kunnen worden als ze geld zou moeten overmaken naar Nederland of geld van Nederland zou moeten ontvangen. Het hele bankverkeer zou kunnen stremmen. Dus we zullen niet langer de wet ophouden. Voor wat ons betreft in tweede ronde hebben we reeds in eerste ronde de zaken die urgent waren beantwoord gekregen en kijken we uit naar het moment om over te gaan tot goedkeuring van de wet.

De heer **Wangsabesari (MC)**: Mevrouw de voorzitter! Ook van mijn kant uit heb ik wel het gevoel dat de minister genoegzaam is ingegaan op de vragen en voor die vragen die misschien wat beleidsmatig zijn, kan hij eventueel tijdens de begrotingsbehandeling daarop terug komen. We zien zo snel mogelijk de goedkeuring van dit ontwerp tegemoet.

De heer **Tjin A Tsoi (NF)**: Mevrouw de voorzitter! De minister heeft beantwoord. Hij had één vraagje overgeslagen; dat heeft hij inmiddels beantwoord. We zijn blij met de vlotte beantwoording van de minister, maar nogmaals, we moeten onze aandacht vestigen in de toekomst op een stukje beleid zodat we geen *rush hour* krijgen met betrekking tot het aannemen van wetten omdat we aan de vooravond van de *blacklisting* staan. Ik wil het hierbij laten en ik dank u.

Mevrouw **Dogojo (MC)**: Mevrouw de voorzitter! Ook ik kan me terugvinden in de wijze waarop de vragen zijn beantwoord door de minister.

De **Voorzitter**: Geen leden buiten de commissie. Dan sluiten we hiermee de tweede ronde voor het parlement af en stel ik aan de orde de tweede ronde voor de regering. Laat me dit zeggen, misschien voor de pers die hier bijzitten. De regering is wel hier maar zoals u weet is er een ernstig vraagstuk met BvL en er is een vergadering gaande - nog steeds sinds vanmorgen - om tot oplossingen te komen dus ik verontschuldig even de vice-president en ook sommige leden,

maar voor deze wet hebben we in de zaal nu deze ministers nodig vandaar dat we verder gaan. Minister, heeft u in tweede ronde nog iets eraan toe te voegen?

De heer **Belfort (minister van Justitie en Politie)**: Mevrouw de voorzitter! Dank u voor de gelegenheid mij geboden. Ik moet u medelen dat ik niets eraan toe te voegen heb en ik dank u.

De **Voorzitter**: Dan is voor de ontwerpwet internationale sancties de tweede ronde voor de regering afgesloten.

Einde deel 11
Vervolg op deel 12

Deel 12

De **Voorzitter**: Ik stel aan de orde voor de wet internationale sancties de derde ronde aan de orde voor het parlement waarin de leden van de Commissie van Rapporteurs nog even kort de gelegenheid hebben om iets te zeggen.

De heer **Abdoel (MC)**: Mevrouw de voorzitter! We hebben de afgelopen twee, drie dagen heel hard gewerkt om eigenlijk beide wetten, zowel de kapitaalwet 2014 als de ontwerpwet internationale sancties, voor te bereiden en op het punt te komen waarbij wij ze kunnen goedkeuren. Dat gaan wij ik denk straks doen, maar ik wil wel een opmerking maken dat wanneer het gaat om zulke wetten dat wij niet zo kort voor een deadline van de regering zulke wetten ontvangen omdat wij ons ook goed willen voorbereiden. We hebben ook een aantal vragen dat we willen stellen anders zitten we de hele dag hier te zweten, te zwichten en als ze voorstellen hebben, hebben wij geen wijzigingsvoorstel, kunnen we dat niet eens in voldoende mate doen of we houden ons een beetje achter of we doen het, maar dan wordt er te lang eraan gewerkt dus eigenlijk voelen wij ons wel een beetje beperkt, maar we zijn heel blij dat wij kamerbreed ervoor gaan. Wij zijn heel blij dat we het belang van Suriname voorop stellen, dat wij als Surinamers eigenlijk niet willen dat ons land *geblacklist* wordt, dat wij eigenlijk toch nog tonen dat wanneer het gaat om het Surinaams belang dat wij één zijn en ik ben heel blij om straks ook vanuit de overkant om eigenlijk deze ontwerpwet kamerbreed te mogen goedkeuren dus ik roep een ieder op om straks misschien voor te stemmen voor deze wet.

De heer **Castelen (NF)**: Mevrouw de voorzitter! Ik heb de eer om namens de oppositie in derde ronde als lid van de commissie aan te geven dat we als oppositie helemaal staan achter dit

wetsontwerp en dat we gaan voor goedkeuring voor deze wet. U ziet dat we niet op volle sterkte zijn vandaag omdat we wat leden uitlandig hebben, er zijn leden vanwege sterfgeval richting het westen van Suriname en sommige leden zijn ziek dus daardoor zijn wij op wat minder volle sterkte, maar we staan volledig achter deze wet. We hebben inderdaad het lijkt voor zij die het volgen, zou het lijken alsof de wet snel erdoor is gejaagd, maar niets is minder waar. We hebben gelet op de urgentie van de wet, het moment dat de wet is binnengekomen, is er door de commissie dagen, uren in bepaalde dagen is er gewerkt, is met deskundigen gewerkt, is van gedachten gewisseld, er zijn vragen gesteld, vragen beantwoord en hebben we de zaken die nog openstonden in openbare vergadering behandeld en heeft de minister in ieder geval in eerste ronde ruim beantwoord. We zijn daarom overtuigd dat het werk dat hier verzet is, dat het goed is dat het verzet is en kunnen we dus vol vertrouwen en vol zekerheid straks voor de wet stemmen. Met deze woorden dank aan de collega's en dank in ieder geval aan collega Tjin A Tsoi dat hij de alertheid heeft gehad aan de signalen welke hij heeft gehad uit het veld toch wel met ons te delen in het parlement zodat we gezamenlijk konden werken aan zo een mijlpaal.

De **Voorzitter**: Dat was de derde ronde voor het parlement dan stel ik aan de orde de derde ronde voor de regering. Minister heeft u nog enige zaken eraan toe te voegen?

De heer **Belfort (minister van Justitie en Politie)**: Mevrouw de voorzitter! Ik dank het totale College voor de opmerkingen gemaakt en u ook. Dat is wat ik nog als laatst eraan wil toevoegen.

De **Voorzitter**: Dank u wel minister. Dat zou ons nu naar de stemming brengen. Ik ga de vergadering voor enkele ogenblikken schorsen want ik heb begrepen dat er twee leden onderweg zijn naar hier.

De vergadering wordt geschorst.

De geschorste vergadering wordt hervat.

De **Voorzitter**: We zijn op het punt gekomen dat we gaan stemmen voor de wet op agendapunt 4, de ontwerpwet houdende regels in verband met uitvoering van internationale sancties.

We brengen dus in stemming de wet houdende regels in verband met de uitvoering van internationale sancties, de wet internationale sancties.

Artikel 1 tot 5 woord of stemming.

Artikel 5 tot 10 woord of stemming, considerans en intitulé woord of stemming. Het gehele ontwerp wordt thans in stemming gebracht.

Het ontwerp is aangenomen met algemene 34 stemmen. Gefeliciteerd en dank u wel. Dat betekent dat wij in elk geval op dit punt dit hebben afgerond. Dan hebben we nog één te gaan zodat het land nu niet *geblacklist* wordt en ik breng opnieuw het verzoek over van het parlement.

Er zijn nog wat punten ik dacht een acht stuks die wij conform de verdragen die wijzelf hebben gesloten dat wij invulling eraan moeten geven. Kan de regering ons echt op korte termijn vertellen hoe ver al die dingen zijn zodat we niet nog een keer op deze manier alles hals over kop moeten zetten in het parlement om wetten af te krijgen? Ik ga nu de vergadering weer schorsen omdat we weten dat de minister van Financiën als ik het goed heb nu nog een minuut of tien nodig heeft, een kwartier misschien, zodat we dan met de andere wet, agendapunt 3 door kunnen gaan.

De vergadering wordt geschorst.

Einde deel 12
Vervolg op deel 13

Deel 13

De Voorzitter: Voor wat betreft agendapunt 3, de behandeling van de ontwerpwet houdende regels betreffende de ordening van de Kapitaalmarkt, wet Kapitaalmarkt 2014 gebleven bij de eerste ronden voor de regering en de minister van Financiën zou aan het woord komen daarover.

De heer Rusland (**minister van Financiën**): Mevrouw de voorzitter! We hebben natuurlijk ook in het kader van de behandeling van de wetten de informatie door uw parlement aan ons doorgegeven tot ons genomen en wij hebben natuurlijk naar aanleiding daarvan enkele besluiten genomen.

Het uur is vergevorderd. Wij verkeren wel in de gelukkige omstandigheid dat de twee wetten veel raakvlakken hebben, zeker met het oog op het creëren van een klimaat, een omgeving in ons land die toch wel uitnodigend is voor investeringen. Deze regering heeft als beleid dat wij er alles aan zullen doen om nogmaals het klimaat zo goed als mogelijk te doen zijn, waardoor wij Surinamers op de eerste plaats en buitenlanders uitnodigen om toch wel investeringen te plegen waardoor wij in staat gesteld worden om de potentie die we hebben als land tot ontwikkeling te brengen op een correcte manier binnen een beschermende omgeving.

Wij hebben ook de zorgpunten van uw College tot ons genomen en wij hebben besloten om een x-aantal wijzigingen voor te stellen met betrekking tot de wet op kapitaalmarkt. Alvorens daartoe over te gaan, lijkt het mij goed om enige opmerkingen mee te nemen. De opmerking van uw leden met betrekking tot het slaan van meerdere wetten, het maken van meerdere regels om toch wel die omgeving vol te maken, die hebben we meegenomen. U heeft expliciet gevraagd hoe het zit met de wet op de jaarrekeningen. Wij hebben informatie ingewonnen en het blijkt dat het inderdaad nog ligt bij de regering, maar het is voor ons land van het allergrootste belang om zo snel als mogelijk dit naar uw Assemblee te sturen. Het is een onlosmakelijk deel van het BW en

wij zullen nagaan hoe wij op de kortst mogelijke termijn dit aan uw Nationale Assemblee zullen doen toekomen. Zoals ik eerder zei, mijn collega Justitie en Politie heeft een x-aantal onderwerpen behandeld die ook raakvlakken hebben met de wet op kapitaalmarkt. Dus op die zaken hoef ik omwille van efficiëntie niet in te gaan. Een ander zorgpunt is of wij als land in staat zijn om te voldoen aan alle zaken die genoemd zijn in de wetten. Wij zijn de mening toegedaan dat inderdaad wij veel werk te verzetten hebben in dit land, ook met de onderliggende structuren die ons in staat moeten stellen dat de wetten en de regels op een correcte manier werken. We zijn echter van mening dat we ergens moeten beginnen. Wanneer wij geen wetten slaan, geen regels maken dan zijn we makkelijk geneigd om zaken voor ons uit te schuiven. Op het moment dat wij regels en wetten hebben dan zou er mogelijk verfijning, verbetering van die wetten kunnen plaatsvinden, maar dan zijn we onder druk van de wet die er bestaat om toch wel steeds verbetering aan te brengen. Hoewel wij dus zoals is opgemerkt in uw College niet compleet zijn, zullen wij voortgaan om stuk voor stuk alle wetten te slaan of te laten slaan door De Nationale Assemblee of indienen bij uw Nationale Assemblee ter goedkeuring totdat wij toch wel de juiste omgeving hebben voor hetgeen wij nastreven.

De regering tracht inhoud te geven aan haar beleid door hervormingen door te voeren in de wet en regelgeving. Deze wetten en de regelgeving moeten aan internationale standaarden voldoen. Bij het formuleren van het economisch beleid is het van belang dat de kapitaalmarkten en daaraan gekoppeld een goed functionerende beurs wordt meegenomen. Er wordt steeds meer een link gelegd tussen adequaat functionerende kapitaalmarkten en economische groei en ontwikkeling. Bedrijven en de overheid kunnen naast het traditioneel bankkrediet op de kapitaalmarkt terecht om kapitaal voor investeringen aan te trekken of om overtollige liquiditeiten te beleggen. Zulks betekent dat de ontwikkeling van de kapitaalmarkt actief ter hand genomen dient te worden. De vereniging voor de effectenhandel in Suriname bestaat vanaf 1994 en houdt twee keer per maand beursdagen. Echter staat deze niet onder toezicht vanwege het gebrek aan wet- en regelgeving op dit gebied. Vandaar dat de regering het initiatief heeft genomen een ontwerpwet kapitaalmarkt voor te bereiden. Dit beleid van de regering sluit aan bij de taken o.a. van de Centrale Bank van Suriname.

Er moet mij nog van het hart omdat er een discussie is geweest over *blacklisting* en er is een concrete vraag gesteld vandaar dat ik erop inga. De vraag is gesteld: is er ergens concreet op schrift aangegeven dat Suriname een mogelijke *blacklisting* tegemoet gaat? Ik kan u zeggen volgens de informatie die ons bereikt heeft, daarop moet ik zeggen: neen. Wat wel het geval is, is dat op basis van gebruiken, vuistregels, dat wij niet hebben voldaan aan een x-aantal voorwaarden na de MOT-wet in uw Assemblee aangenomen te hebben. Vandaar dat wij redelijkerwijs hebben aangenomen dat wij indien wij niet zo snel als mogelijk orde op zaken stellen dat wij moeilijke tijden met betrekking tot deze aangelegenheid kunnen tegemoet zien en het is belangrijk dat wij niet omwille alleen van de druk van buiten, maar op de eerste plaats omdat wij als Suriname verplicht zijn dat te doen om deze wetten te laten behandelen.

De wet op kapitaalmarkt 2014 heeft als doel de regulering en de onder toezicht stellen van de kapitaalmarkt met name effectenbedrijven en effectenbeurzen waarmede beoogd wordt het adequaat functioneren van de effectenbeurzen en de bescherming van de positie van de beleggers. De bescherming van beleggers past in het beleid dat erop gericht is het vertrouwen van beleggers en spaarders in de Surinaamse financiële sector te bevorderen en zal mede bijdragen aan een efficiënte prijsvorming en middelenallocatie. Het winnen van het vertrouwen

van het publiek is cruciaal bij marktontwikkeling. Vandaar dat het belangrijk is om in wet- en regelgeving aandacht te besteden aan de bescherming van de bedoelde beleggers. De mening is bekend. Ik denk dat iedereen van mening is dat dit een moment is in de historie van Suriname dat dringend noodzakelijk is.

Wij hebben met het oog daarop gemeend om de gevoelens van uw College mee te nemen - zoals ik eerder zei - en die te verwerken in wijzigingsvoorstellen die wij ter goedkeuring aan uw Nationale Assemblée willen voorleggen.

Als u mij de ruimte geeft, wil ik enkele mondelinge aktes van wijziging aan uw College ter goedkeuring voorleggen verbandhoudende met de wet kapitaalmarkt.

De **Voorzitter**: De minister wil enkele wijzigingen doorvoeren en gaat akte vragen.

De heer **Rusland (minister van Financiën)**, vervolgende: Mevrouw de voorzitter!

1. In de considerans, de eerste alinea van de considerans wordt conform het voorstel van de commissie aangepast en luidt nu als volgt: in overweging genomen hebbende dat in het kader van de ontwikkeling van een geordende kapitaalmarkt het nodig is regels vast te stellen – en dan komt een toevoeging – in het bijzonder voor effectenbedrijven en effecten- beurzen.

De **Voorzitter**: Akte.

De heer **Rusland (minister van Financiën)**, vervolgende: Mevrouw de voorzitter!

2. Artikel 1. Aan artikel 1 wordt een nieuw sub d toegevoegd met betrekking tot geldmarkt en hierdoor treedt er een vernummering op in dit artikel. Geldmarkt. De vermogensmarkt waarop effecten met een oorspronkelijke looptijd van minder dan één jaar worden verhandeld.

De **Voorzitter**: Akte.

De heer **Rusland (minister van Financiën)**, vervolgende: Mevrouw de voorzitter!

3. Artikel 2 lid 2. In dit artikel worden de woorden ‘en de verklaring van geen bezwaar afgegeven door de bank’ geschrapt.

De **Voorzitter**: Akte.

De heer **Rusland (minister van Financiën)**, vervolgende: Mevrouw de voorzitter!

4. Artikel 2 lid 3. In dit lid worden de woorden ‘verklaring van geen bezwaar en vergunning’ van plaats verwisseld, waardoor het artikel thans luidt: in geval hetzij de

verklaring van geen bezwaar, hetzij de vergunning bevoegdlijk is ingetrokken, is het onmiddellijk intredend rechtsgevolg daarvan het verbod tot uitoefening van een effectenbedrijf of het houden van een effectenbeurs’.

De **Voorzitter**: Akte.

De heer **Rusland (minister van Financiën)**, vervolgende: Mevrouw de voorzitter!

5. Artikel 2 lid 5 sub a en b worden van plaats verwisseld.

De **Voorzitter**: Akte.

De heer **Rusland (minister van Financiën)**, vervolgende: Mevrouw de voorzitter!

6. Artikel 3. In artikel 3 worden de leden 1 t/m 3 gewijzigd en luiden thans als volgt:
‘Een rechtspersoon die voornemens is een effectenbedrijf uit te oefenen of een effectenbeurs te houden vraagt eerst een verklaring van geen bezwaar bij de bank per aangetekende brief aan’. De toevoeging: ‘Indien de verklaring van geen bezwaar is afgegeven door de bank richt de aanvrager daarna per aangetekende brief een verzoek aan de minister voor het verkrijgen van een vergunning’.

De **Voorzitter**: Akte.

De heer **Rusland (minister van Financiën)**, vervolgende: Mevrouw de voorzitter!

Artikel 3 lid 3i. de aanvraag voor de vergunning bevat de volgende gegevens: dan komt er een toevoeging punt a. verklaring van geen bezwaar van de bank.

De **Voorzitter**: Akte.

De heer **Rusland (minister van Financiën)**, vervolgende: Mevrouw de voorzitter!

Artikel 3 lid ii toevoeging. De minister beslist binnen een maand na de datum van ontvangst van een volledige aanvraag. En afwijzende beslissing wordt met redenen omkleed.

De **Voorzitter**: Is dit een nieuw punt?

De heer **Rusland (minister van Financiën)**, vervolgende: Mevrouw de voorzitter!

Neen, het is nog steeds punt 6, maar het betreft artikel 3 lid ii.

De Voorzitter: In de wet zelf, de aanvraag voor de vergunning van de bank...

De heer **Rusland (minister van Financiën)**, vervolgende: Mevrouw de voorzitter!
Het gaat om een toevoeging.

De **Voorzitter**: bevat de volgende gegevens daar heb ik gewoon 3 en dan a. Er is een toegevoegde a onder vernummering en dan het tweede die komt gewoon onder de opsomming. Onder m. het voorgenomen domicilie adres etc. worden uitgeoefend. En dan zou er 'n' moeten komen.

Minister, klopt dat? De woorden die u net heeft gelezen? De minister beslist binnen een maand na de datum van ontvangst van een volledige aanvraag. Een afwijzende beslissing wordt met redenen omkleed. Dat moet onder 'n' komen te staan. Dank u.

De heer **Rusland (minister van Financiën)**, vervolgende: Mevrouw de voorzitter!
Dat is 3 ii.

De heer **Tjin A Tsoi (NF)**, interrumperende: Mevrouw de voorzitter! Ik begrijp het. We hebben namelijk de vernummering onder artikel 3. 3 wordt 2 en 2 wordt 3 vanwege de procedure die we volgen en die toevoeging moet in die oude artikel 3 lid 2 komen.

De **Voorzitter**: Artikel 3 zoals dat in het ontwerp voorkomt.

De heer **Tjin A Tsoi (NF)**, vervolgende: Mevrouw de voorzitter! We praten over een vernummering en we hadden daar een termijn gevraagd van de minister van Financiën om de wel of niet afwijzende beslissing en ik denk dat het daar thuis hoort.

De **Voorzitter**: En dan komt de tweede, dus 3.2. De minister beslist binnen een maand na de datum van ontvangst van een volledige aanvraag. Dat moet dus niet onder 'n', maar onder 'f'. Artikel 3 lid 2 onder f. is dat wat u bedoelt? Dan moet de minister misschien even met zijn deskundigen praten omdat zij hebben meegeluisterd. Zoals ik het zei: eerst krijgen we 3i, de aanvraag voor de vergunning bevat de volgende gegevens. In het ontwerp is dat artikel 3 lid 2 en daar komt a bij onder vernummering en dan krijgen we artikel 3 lid 3 en ik denk dus dat dit inderdaad niet staat dus dan moet het onder een nieuwe 'g'. Onder het artikel 3 lid 2 zou deze tekst dan moeten komen onder 'g'. Zoals het hier staat moet in het gewijzigde ontwerp deze tekst onder 'g' komen. Artikel 3 lid 2 onder 'g'. Klopt dat minister?

De heer **Rusland (minister van Financiën)**, vervolgende: Mevrouw de voorzitter!

Wat er is gebeurd: artikel 3 heeft een toevoeging. Dat is de kwestie van een maand en er is een 'i' aan toegevoegd. Artikel 3i en daar hebben we een toevoeging gezet. Dat is 'a'. De verklaring van geen bezwaar van de bank en vanwege die vernumming hebben we een 3ii aan toegevoegd waarin wij de bepaling van een maand hebben aangegeven.

Einde deel 13
Vervolg op deel 14

Deel 14

De heer **Castelen (NF)**, interrumperende: Mevrouw de voorzitter! Ik begrijp een beetje wat de minister ons wil uitleggen, althans dat denk ik. Artikel 3 oud daar is een lid a toegevoegd, maar dat zijn de zaken die je nodig hebt bij de aanvraag. Dan gaan we verder naar artikel 3 lid 3 oud en daar heb je bij 3i is er net een aanpassing aangegeven. En hier gaat het allemaal nog om zaken waaraan je moet voldoen en nu je een verplichting wil leggen aan dit geval het ministerie om in een bepaalde periode een besluit te nemen, zou ik voorstellen dat hij komt onder een nieuw lid, dus in plaats van 3 wordt het of 4 of 5. Als een lid op zich. Een sub op zich. Omdat het niet een van de opsommingen is die hier zijn dat je moet hebben de aanvrager moet een bestaande rechtspersoon zijn of wat, maar het gaat er nu om dat je ten aanzien van het besluit een voorstel doet voor wat betreft de periode dus ik zou voorstellen dat in plaats van ii gewoon te zeggen het wordt het nieuwe drie. Dus artikel 3 lid 4 en dan krijg je een vernumming van 4 wordt 5, enz.

De **Voorzitter**: Dat zou je kunnen begrijpen ja. Laat me dit even aan u voorhouden minister. Ik heb nu nadat u heeft gesproken een artikel 3 hier waarbij artikel 3 lid 1 een rechtspersoon etc. dat blijft staan. Artikel 3 lid 2 heb ik dat u heeft gezegd, aangegeven de aanvraag voor de vergunning bevat de volgende gegevens en dan heeft u : a.verklaring van geen bezwaar van de bank toegevoegd daaraan. Dus artikel 3 lid 2a en dan krijg je vernumming dus dan gaat dat nu tot g in plaats van tot f. Klopt dat tot zover?

Dan krijg ik nu artikel 3 lid 3 in me ontwerp en dan heb ik een opsomming van a t/m m daaronder. En over wat u net heeft voorgelezen ben ik bang dat dat niet erg veel te maken heeft met de 'i' in die wet. In het ontwerp is een toevallige nummering die door de computer is gegeven aan uw wijzigingen dus u geeft een nieuwe wijziging op: 'de minister beslist binnen een maand' en dan begrijp ik lid Castelen dat hij zegt dat moet dan een nieuw lid 4 worden om duidelijkheid te krijgen in die wet. Klopt dat minister?

De heer **Rusland (minister van Financiën)**, vervolgende: Mevrouw de voorzitter!
In dat geval voorzitter krijgen we een totaal nieuwe vernumming.

De **Voorzitter**: Dat klopt. U krijgt dan een vernummering en dan gaat die wet tot 10, maar dan is het duidelijk.

De heer **Rusland (minister van Financiën)**, vervolgende: Mevrouw de voorzitter!
Het heeft volgens de deskundigen wel consequenties omdat er daarna vele wijzigingen aangebracht moeten worden.

De **Voorzitter**: Wijzigingen?

De heer **Abdoel (MC)**, interrumperende: Mevrouw de voorzitter! Ik kan wel meegaan wat door het lid Castelen is voorgesteld. De wijzigingen die daarna in de andere artikelen zullen optreden, die wijzigingen zullen verwijzen naar dit nieuwe lid. Dus dat gaan we samen met de minister *checken* want ik denk niet dat er later veel meer wijzigingen zullen optreden dus we kunnen meegaan met lid Castelen in dit geval.

De heer **Castelen (NF)**, interrumperende: Mevrouw de voorzitter! Dus kijkend naar de lichaamstaal van de deskundigen geef ik dus nog een optie erbij dat we als het verregaande gevolgen zou hebben voor verwijzingen dat we dan onder lid 4 heb je dan de bank kan van de aanvrager eisen nadere gegevens te verstreken die verband houden met de verklaring van geen bezwaar. Dat is dan 'a' en dan wordt 4b 'de vergunning moet binnen...' dus de aanvulling wat onder ii is waardoor het dus onder 4b komt dan is op 4a wat al hier staat en 4b is de termijn waardoor die andere verschuift, de rest niet verschuift en dan kan er misschien op een plaats eventueel als nodig is een verwijzing nodig zijn.

De **Voorzitter**: Minister, heb ik het goed begrepen van uw deskundigen dat ze in de rest van de wet verwezen hebben naar een 3ii als het gaat over dit stuk?

De heer **Rusland (minister van Financiën)**, vervolgende: Mevrouw de voorzitter!
Ik denk dat dat aan de hand is want de verwijzingen, daardoor heeft het natuurlijk consequenties, het voorstel van uw lid Castelen.

De Voorzitter: Leden, ik denk dat inderdaad de deskundigen een keuze hebben gemaakt voor een nummering die dus inderdaad nog niet voorkwam en omdat de minister die wijziging in feite niet heeft aangebracht in de vorige wijziging, artikel 3 lid 2 en artikel 3 want daar staat die eerste 'i' en dat is artikel 3 lid 2. Ik denk dat er een verwarring is tussen de nummering in de mondelinge akte en de wet. Dat is gebeurd. Ik denk dat de deskundigen er niet onderuit zullen komen om wat hier wordt voorgesteld een nieuw artikel 3, een lid 4 in te voegen en wanneer; we kunnen het zelfs in een keer doen door hier aan te geven dat waar de deskundigen die verwijzing zien naar

3ii dat ze dat kunnen vervangen door artikel 3 lid 4. Dat mogen de deskundigen zelf doen bij het verwerken van de wet. Is dat de oplossing?

De heer **Tjin A Tsoi (NF)**, interrumperende: Mevrouw de voorzitter! Even de gedachtegang teruggaan. Deze tekst: 'de minister beslist binnen een maand na datum van ontvangst van een volledige aanvraag, een afwijzende beslissing wordt met redenen omkleed'. De gedachte hierachter was dat de governor van de Centrale Bank een termijn van drie maanden heeft om dat af of toe te wijzen. De minister had geen termijn en daarom hebben we toen gezegd in dat oude artikel 3 lid 2 zou bij moeten komen een verklaring van geen bezwaar van de Centrale Bank van Suriname en dat de tijd van de minister, de minister beslist binnen één maand na de datum en dan zou het volgens mij letter 'h' moeten worden. Ik weet niet of de voorzitter het met me eens is.

De **Voorzitter**: De wijziging die hier door de minister is gepresenteerd, is nadat de bank een verklaring van geen bezwaar heeft afgegeven, wat de aanvrager dan moet doen. Indien de verklaring is afgegeven door de bank richt de aanvrager etc....dus dit moet in principe dan volgen. De minister beslist binnen één maand na de datum van de ontvangst van de volledige aanvraag dus blijkbaar voorzien van de verklaring van geen bezwaar en al die zaken. Dus het zou inderdaad iets moeten zijn wat na de verhandelingen over de verklaring van geen bezwaar volgt. Er is een hele rij over wat de bank allemaal doet enz. en een verklaring van geen bezwaar dus dat is wat ik hier zie.

De heer **Rusland (minister van Financiën)**, vervolgende: Mevrouw de voorzitter!
Ik begrijp van de deskundigen dat het eerste voorstel van het lid Castelen om de zaak te brengen naar nummer 4 en de vernummering daarna dat dat werkbaar is.

De **Voorzitter**: Dank u wel. Dus dan wordt dit een - laat mij het goed formuleren voor de deskundigen die gaan verwerken - dit wordt artikel 3 lid 4 en dan onder vernummering. Dus artikel 3 lid 5 wordt dan de bank kan van de aanvrager eisen etc. en laat me erbij zetten dat de deskundigen die gaan verwerken steeds als er zou worden verwezen naar die 3ii dat dan mag worden vervangen door artikel 3 lid 4. Akkoord?

De heer **Castelen (NF)**, interrumperende: Mevrouw de voorzitter! Het is misschien lastig maar ik denk dat ik het eerste voorstel moet intrekken. We zijn wel op weg nu maar het lid Tjin A Tsoi heeft gelijk als hij zegt voor de bank was er al een termijn van drie maanden en in dit artikel wordt over de bank gesproken dus we zouden moeten gaan naar oud artikel 3 waar die opsomming is verschoven naar 'g' en dan zou wat ik voorstel daaronder moeten komen als sub 3 omdat het te maken heeft met de vergunning. De minister krijgt een maand. Dus oud artikel 3 daar staat een rechtspersoon die voornemens is een effectenbedrijf uit te oefenen of een effectenbeurs te houden vraagt per aangetekende brief een vergunning bij de minister en dan moet je dus je verklaring van geen bezwaar erbij toevoegen. Dat wordt 'h' en dan moet je aan het

eind ook die minister een termijn geven want de bank heeft al een termijn van drie maanden en ons voorstel was om ook voor de vergunning een termijn in te bouwen en dat zou dus bij oud 3, bij de verwisseling komt het dan waar het moet zijn, maar na de vernummering tot 'g' zouden we dus een nieuw lid 3 moeten toevoegen dan zijn we denk ik ready.

De **Voorzitter**: Dat is wat in het begin onder 'g' zou moeten komen maar als een artikel 3 lid 3 en de vernummering begint dan niet bij 4 maar bij 3. Het is hetzelfde natuurlijk maar dit wordt onder 3 gezet en niet onder 4. Akkoord? Het maakt in de zin van wat er moet gebeuren niets uit. Het is meer een logische plek waar de zaak kan staan.

De heer **Rusland (minister van Financiën)**, vervolgende: Mevrouw de voorzitter!
Het laatste voorstel lijkt de deskundigen op dit moment juist niet werkbaar. Kunnen wij niet teruggaan naar het voorstel van we gaan naar punt 4 en we vernummeren de rest waardoor we het probleem hebben opgelost? Dus we maken van d ii...

De **Voorzitter**: Ja, het is mogelijk omdat het niet veel verschil maakt maar als de juristen zeggen dat dat beter is dan kan het ook naar 4.

De heer **Rusland (minister van Financiën)**, vervolgende: Mevrouw de voorzitter! 3ii wordt 4 en de vernummering vindt daarna plaats met de wijzigingen.

De **Voorzitter**: Dan ga ik het opnieuw samenvatten. Wat is gevraagd onder punt 3ii door de minister begint met de woorden: 'de minister beslist binnen een maand na datum van ontvangst'. Dat wordt in het ontwerp ingevoegd als een nieuw artikel 3 lid 4 in artikel 3 onder vernummering vanaf artikel 4 naar 5, etc. De juristen die gaan werken, de deskundigen, die kunnen dus als er wordt verwezen naar dit artikel 3ii dat vervangen met artikel 3 lid 4. Akkoord leden?

De heer **Rusland (minister van Financiën)**, vervolgende: Mevrouw de voorzitter!
Dat betekent ook dat er bij 3i, dat die 'i' komt te vervallen. Die eerste 'i' dus komt te vervallen.

De **Voorzitter**: Dat had ik al vermoed omdat het in feite die eerste 'i' het is allemaal in uw document hier. Het is niet in de wet. Het is ook niet door u als een wijziging opgegeven toen. Het is gewoon artikel 3.

De heer **Rusland (minister van Financiën)**, vervolgende: Mevrouw de voorzitter! Wij gaan naar het volgend punt, punt no.7.

Als gevolg van de verwisseling van de leden 2 en 3 van artikel 3 wordt de verwijzing in artikel 4 lid 2 sub e gewijzigd in artikel 3 lid 2 onder g.

In artikel 4 lid 2 sub f wordt de verwijzing gewijzigd in artikel 3 lid 2.

In artikel 13 lid 1a wordt de verwijzing gewijzigd in artikel 3 lid 2 onder k.

De **Voorzitter**: Akte.

De heer **Rusland (minister van Financiën)**, vervolgende: Mevrouw de voorzitter!

7. Er wordt een nieuw artikel 16 toegevoegd waardoor er vernummering optreedt van de artikelen 16 t/m 36 naar de artikelen 17 t/m 37.

De **Voorzitter**: Akte

De heer **Rusland (minister van Financiën)**, vervolgende: Mevrouw de voorzitter!

Nieuw artikel 16 luidt als volgt.

Artikel 16.

De bank is bevoegd bij elke persoon, onderneming of instelling waarvan zij op grond van feiten en omstandigheden vermoedt dat deze enige activiteit uitoefent die op grond van deze wet voorbehouden is aan een effectenbedrijf of een effectenbeurs alle inlichtingen in te winnen of te doen inwinnen die redelijkerwijs geacht kunnen worden nodig te zijn om zulks te beoordelen.

De bank vraagt per aangetekende brief om de gewenste inlichtingen.

De door de bank of door degene die in haar opdracht handelt gevraagde inlichtingen dienen door degene die de bank heeft aangeschreven schriftelijk binnen één maand na ontvangst van de aangetekende brief aan de bank of diegene die in haar opdracht handelt te worden toegezonden.

De **Voorzitter**: Dat is artikel 16 lid 1. Akte.

De heer **Rusland (minister van Financiën)**, vervolgende: Mevrouw de voorzitter!

Artikel 16 lid 2. De in lid 1 bedoelde persoon, onderneming of instelling stelt de bank of degene die in haar opdracht handelt in de gelegenheid zich aan de hand van haar boeken, bescheiden en andere informatie dragers te overtuigen van de juistheid en volledigheid van de door de persoon, onderneming of instelling verstrekte inlichtingen en verleent daarbij alle medewerking.

De **Voorzitter**: Artikel 16 lid 2. Akte.

De heer **Rusland (minister van Financiën)**, vervolgende: Mevrouw de voorzitter!

Artikel 16 lid 3. Indien blijkt dat de persoon, onderneming of instelling een effectenbedrijf uitoefent dan wel een effectenbeurs houdt zonder vergunning van de bank is deze op aanwijzing van de bank gehouden, onverminderd het bepaalde in artikel 34, de uitoefening van diens bedrijf

onmiddellijk te staken en onder toezicht van de bank de verrichte handeling of handelingen binnen een door de bank te stellen termijn ongedaan te maken.

De **Voorzitter**: Artikel 16 lid 3. Akte.

De heer **Rusland (minister van Financiën)**, vervolgende: Mevrouw de voorzitter!

Artikel 16 lid 4. De bank is bevoegd bij de Kantonrechter in eerste aanleg te vorderen dat de persoon, onderneming of instelling de activiteiten stopzet indien deze na de in lid 3 bedoelde aanwijzing van de bank doorgaat met het uitoefenen van een effectenbedrijf dan wel het houden van een effectenbeurs.

De **Voorzitter**: Akte.

De heer **Rusland (minister van Financiën)**, vervolgende: Mevrouw de voorzitter!

Als gevolg van een toevoeging van artikel 16 en de vernummering van de navolgende bepalingen vinden in de volgende artikelen vernummeringen plaats. In artikel 13 lid 5 wordt de verwijzing naar artikel 32 gewijzigd in artikel 33. In artikel 16 lid 3 wordt de verwijzing naar artikel 20 gewijzigd in artikel 21.

Einde deel 14

Vervolg op deel 15

Deel 15

De heer **Rusland (minister van Financiën)**, vervolgende: Mevrouw de voorzitter! In artikel 16 lid 6 wordt de verwijzing naar artikel 32 lid 1 gewijzigd in artikel 33 lid 1.

De **Voorzitter**: Artikel 16 lid 6. Dat is artikel 16 oud, wordt 33 lid 1. Dat betekent dat alle verder genoemde artikelen zijn de oude artikelen want artikel 16 is 17 geworden maar het is artikel 16 oud.

De heer **Rusland (minister van Financiën)**, vervolgende: Mevrouw de voorzitter! Ik denk dat wij omdat er enige zaken ontdekt zijn behoefte hebben aan een korte schorsing.

De **Voorzitter**: Hoe kort? We kunnen het niet zo afhandelen. Neen, correct is oud16. Nieuw 16 heeft geen lid 6. Geen nood. We zeggen oud. Artikel 19 oud. Dat is geen probleem dan kunnen we doorgaan. Is dat mogelijk minister?

De heer **Rusland (minister van Financiën)**, vervolgende: Mevrouw de voorzitter! De behoefte voor een schorsing schijnt groot te zijn.

De vergadering wordt geschorst.

De **Voorzitter**: Ik vraag de leden om even in de zaal te blijven; we gaan even oriënteren.

De geschorste vergadering wordt hervat.

De **Voorzitter**: Dat was even overleg.

De heer **Rusland (minister van Financiën)**, vervolgende: Mevrouw de voorzitter! We zijn gestopt bij artikel 16 oud lid 6. Wij vervolgen met in artikel 19 oud wordt de verwijzing naar artikel 18 gewijzigd in artikel 19.

In artikel 23 oud lid 1 en 2 wordt de verwijzing naar artikel 24 gewijzigd in artikel 25.

In artikel 33 oud lid 1 eerste zin wordt de verwijzing naar de artikelen 18, 19 en 20 respectievelijk gewijzigd in artikelen 19, 20 en 21.

In artikel 33 oud lid 1, tweede zin wordt de verwijzing naar de artikelen 23 en 25 respectievelijk gewijzigd in de artikelen 24 en 26.

In artikel 33 oud lid 4 wordt de verwijzing naar artikel 23 lid 2 gewijzigd in artikel 24 lid 2.

In artikel 34 oud lid 1 wordt de verwijzing naar artikel 33 gewijzigd in artikel 34.

De **Voorzitter**: Akte.

De heer **Rusland (minister van Financiën)**, vervolgende: Mevrouw de voorzitter!

9. Artikel 22. Het artikel is gewijzigd en luidt als volgt: ‘Tenzij bij vonnis van de rechter kwader trouw is vastgesteld zijn noch de commissarissen, noch de president, noch enige medewerker van de bank aansprakelijk voor schade voortvloeiende uit enig handelen of nalaten bij de uitoefening van de taken ingevolge deze wet’.

Deze bepaling – en dat is de toevoeging – is van overeenkomstige toepassing op de minister en de medewerkers van het ministerie van Financiën.

De **Voorzitter**: Akte.

De heer **Rusland (minister van Financiën)**, vervolgende: Mevrouw de voorzitter!

10. Artikel 35. Lid 2 van het artikel wordt gewijzigd en luidt thans als volgt: ‘De vereniging voor effectenhandel in Suriname blijft na de inwerkingtreding van deze wet voortbestaan voor een periode van twee jaar, dan wel totdat een nieuwe beurs in gevolge deze wet is opgericht’.

De **Voorzitter**: Akte. Artikel 35 oud. Het is allemaal vanaf 16. Steeds ook bij artikel 22. Artikel 22 oud, artikel 35 oud. Dat klopt.

De heer **Rusland (minister van Financiën)**, vervolgende: Mevrouw de voorzitter!

b. In de memorie van toelichting op de ontwerpwet worden de volgende wijzigingen voorgesteld. Artikel 3. In de memorie van toelichting, artikel 3 wordt als laatste alinea het volgende toegevoegd.

Toevoeging: ‘De financiële instellingen die onder toezicht staan en reeds handelen in effecten kunnen worden vrijgesteld van het vereiste van het oprichten van een naamloze vennootschap voor het uitoefenen van een effectenbedrijf’.

De **Voorzitter**: Dat is bij artikel 3. Dus na de woorden ‘nieuw effectenbeurs realiseerbaar zijn’ volgen deze woorden. Akte. Lid Tjin A Tsoi, u wil terug naar de vorige?

De heer **Tjin A Tsoi (NF)**: Mevrouw de voorzitter! Ik heb net met de governor afgestemd en de bedoeling van deze wet is transparantie, registratieplicht, enz. enz. In de memorie van toelichting in de laatste alinea willen we die toevoeging hebben om de banken die nu reeds handelen, de financiële instellingen helpen, maar we willen ze niet ontslaan van de rest van de verplichtingen die deze wet met zich meeneemt. Als het expliciet erbij kan dat het ze niet ontslaat van alle andere artikelen van deze wet behalve dat ze apart een nv moeten oprichten.

De **Voorzitter**: Ja, ik begrijp dus wat het lid wil. Minister, gaat u akkoord dat er dus daaraan wordt toegevoegd?

De heer **Tjin A Tsoi (NF)**, vervolgende: Mevrouw de voorzitter! Dan moet misschien het woord alleen vrijgesteld van het vereiste. Ik weet niet als de deskundigen van Centrale Bank daarmee eens zijn.

De **Voorzitter**: Misschien het woordje ‘slechts’. Minister, kunt u dan akkoord gaan? ‘Die reeds handelen in effecten kunnen slechts worden vrijgesteld van...’

De heer **Rusland (minister van Financiën)**, vervolgende: Mevrouw de voorzitter! Akkoord.

De **Voorzitter**: Dan wordt het woord 'slechts' toegevoegd; '...kunnen slechts worden vrijgesteld'. Akte.

De heer **Castelen (NF)**: Mevrouw de voorzitter! Ik vraag om het woordje 'kunnen' daar misschien te vervangen met 'zijn'. 'De financiële instellingen die onder toezicht staan en die reeds handelen in effecten zijn slechts vrijgesteld van het vereiste tot ..' omdat kunnen laat je het optioneel. Ik denk dat we ze willen vrijstellen.

De **Voorzitter**: Het is niet de bedoeling minister dat sommige wel en sommige niet worden vrijgesteld.

De heer **Rusland (minister van Financiën)**, vervolgende: Mevrouw de voorzitter! Dat is niet de bedoeling. Het geldt voor allemaal.

De Voorzitter: Dan moet het inderdaad veranderd worden. 'Zijn slechts vrijgesteld of worden slechts vrijgesteld'. Waar kiezen we voor? 'Worden slechts vrijgesteld van het vereiste'. Dan wordt het: '...die reeds handelen in effecten, worden slechts vrijgesteld van...' Akkoordkte.

De heer **Rusland (minister van Financiën)**, vervolgende: Mevrouw de voorzitter!

Na de toelichting op artikel 15 wordt de toelichting opnieuw artikel 16 toegevoegd luidende als volgt: Artikel 16. Aan de bank is een controle mogelijkheid gegeven voor het geval een persoon, onderneming of instelling enige activiteit uitoefent die op grond van deze wet voorbehouden is aan een effectenbedrijf of effectenbeurs zonder een door de minister verleende vergunning en een door de bank afgegeven verklaring van geen bezwaar. Indien een persoon, onderneming of instelling activiteiten verricht zonder vergunning van de minister en een door de bank afgegeven verklaring van geen bezwaar is deze ingevolge lid 3 verplicht daarmede op aanwijzing van de bank onmiddellijk op te houden en de in dit kader reeds verrichte handelingen ongedaan te maken.

Indien een persoon, onderneming of instelling ondanks de aanwijzing van de bank of na eerst op aanwijzing van de bank bepaalde handelingen ongedaan gemaakt heeft toch blijft doorgaan met het uitoefenen van een effectenbedrijf of het houden van een effectenbeurs zonder daartoe over de vereiste vergunning en verklaring van geen bezwaar te beschikken is de bank ingevolge het bepaalde in lid 4 bevoegd bij de Kantonrechter te vorderen dat de betrokken onderneming of instelling dan wel de persoon verboden wordt de activiteiten behorende bij het effectenbedrijf of een effectenbeurs uit te oefenen.

De **Voorzitter**: Akte.

De heer **Rusland (minister van Financiën)**, vervolgende: Mevrouw de voorzitter! Als gevolg van de toevoeging van een nieuw artikel 16 treedt er een vernummering op in de memorie van toelichting. Artikel 17 oud wordt gewijzigd in artikel 18.

Artikel 18 oud wordt gewijzigd in artikel 19.

Artikel 20 oud wordt gewijzigd in artikel 21.

Artikel 23 oud wordt gewijzigd in artikel 24.

Artikel 33 oud wordt gewijzigd in artikel 34.

Artikel 34 oud wordt gewijzigd in artikel 35 en

Artikel 35 oud wordt gewijzigd in artikel 36.

De **Voorzitter**: Akte.

De heer **Rusland (minister van Financiën)**, vervolgende: Mevrouw de voorzitter! Dat waren de mondelinge nota's. Ik denk dat omwille van efficiëntie...

De **Voorzitter**: Voordat we verder gaan, wil ik toch opnieuw in algemene zin toevoegen dat mocht er iets over het hoofd zijn gezien bij de vernummeringen dat de deskundigen moeten vernummen zoals dat bij de wijzigingen ter sprake is gekomen zodat de wetstekst in overeenstemming is met de wijzigingen in de artikelnummers. Akkoord? Akte.

De heer **Rusland (minister van Financiën)**, vervolgende: Mevrouw de voorzitter! Er is zoals tijdens de afstemming is gebleken behoefte om nog twee of drie kleine wijzigingen aan te brengen. Dat betekent dat wij terug moeten gaan als wij daartoe de toestemming krijgen.

De **Voorzitter**: Welk artikel?

De heer **Rusland (minister van Financiën)**, vervolgende: Mevrouw de voorzitter! Ik zie dat de deskundigen nog druk bezig zijn.

De **Voorzitter**: Heeft u een kleine schorsing nodig?

De vergadering wordt geschorst.

De geschorste vergadering wordt hervat.

Einde deel 15
Vervolg op deel 16

Deel 16

De heer **Rusland (minister van Financiën)**, vervolgende: Mevrouw de voorzitter! Zoals afgesproken zijn wij teruggegaan en wij voegen nog een wijziging eraan toe. Dat betreft artikel 1, geldmarkt.

De Voorzitter: Daar had u d aan toegevoegd, een nieuwe sub d.

De heer **Rusland (minister van Financiën)**, vervolgende: Mevrouw de voorzitter!
De vermogensmarkt waarop effecten met een oorspronkelijke looptijd van minder dan een jaar of minder worden verhandeld.

De **Voorzitter**: We hadden daar artikel 1 onder d, hadden we geldmarkt, de vermogensmarkt waarop effecten met een oorspronkelijke looptijd van minder dan een jaar worden verhandeld. Dat was het. Dat wordt gewijzigd: van minder dan een jaar wordt gewijzigd in een looptijd van een jaar of minder worden verhandeld. Dus we krijgen dan: ‘... met een oorspronkelijke looptijd van een jaar of minder worden verhandeld’. Is dat goed? Dank u wel. Geen andere?

De heer **Rusland (minister van Financiën)**, vervolgende: Mevrouw de voorzitter! Dat waren dan de aktes van wijziging en hiermee hopen wij de bijdrage van de regering afgesloten te hebben.

De **Voorzitter**: Dat was dan de eerste ronde voor de regering. Ik sluit hierbij de eerste ronde voor de regering af. Ik stel aan de orde voor de wet kapitaalmarkt 2014 de tweede ronde voor het parlement.

De heer **Abdoel (MC)**: Mevrouw de voorzitter! Ik ben heel blij dat de minister bijna al de wijzigingsvoorstellen die wij hebben gedaan, heeft meegenomen en verwerkt en we kunnen ons terugvinden in de beantwoording van de minister. Er was nog één voorstel dat gedaan was door

het lid Castelen om te komen tot een *one stop shop*, maar dat zou dan de hele wet wijzigen en we zien daarvan af omdat we de urgentie van deze ontwerpwet kennen. We houden ons hierbij.

De heer **Castelen (NF)**: Mevrouw de voorzitter! We zijn content met de beantwoording van de minister en de wijze waarop de regering de voorstellen vanuit het parlement heeft geprobeerd zoveel als mogelijk te verwerken in het concept. We vinden het jammer dat die *one stop window* het niet gehaald heeft, maar we begrijpen ook de argumenten en de redenen die gebruikt zijn om dat niet te doen. Dat is voor ons op dit moment geen principiële zaak. Ik denk dat we in de toekomst wel voorzieningen kunnen treffen om ondernemers het makkelijk te maken; we zien in de toekomst wel een ruimte. Er is een opmerking die ik in de tweede ronde wil maken en dat is waar we de vereniging, waar we aangeven punt 10 van de mondelinge akte van wijziging, waar we aangeven dat de periode voor de vereniging van effectenhandel in Suriname dat ze voort kunnen bestaan is twee jaar dan wel totdat een nieuwe beurs ingevolge deze wet is opgericht. We gaan er niet van uit dat de vereniging, de overheid, want het wordt een *public private partnership* en we weten dat deze minister zich daarin heeft verdiept, maar we gaan er niet van uit dat het minste en geringste zal maken dat men eigenlijk de handschoenen in de ring werpt waardoor we van die twee jaar moeten gaan naar dan wel en dat dat een *kayana granman* wordt. De jongeren gaan niet weten wat *kayana granman* is, maar *te kafowru kisi tifi* kennen ze zeker wel, dus dat nooit eigenlijk die effectenbeurs tot stand komt want u weet er zijn stringente regels hier en we willen zo snel als mogelijk dat in werking brengen. En om een vacuüm te voorkomen geven we aan dat een periode van twee jaar wat als redelijk wordt beschouwd, maar er kunnen onverhoopt – we zitten in een verkiezingsjaar – omstandigheden zijn dat het een beetje langer duurt dan twee jaar, maar niet *te kafowru kisi tifi en ad finitun* dat dat niet meer komt en we eigenlijk dat heel doel dat we met de wet nastreven eigenlijk missen. Dat is de opmerking welke ik maak voor de handelingen zodat duidelijk is dat die dan wel bedoeld is voor kleine *extensions*, maar niet dat het nooit meer komt en dan blijft gewoon de vereniging voortbestaan.

De **Voorzitter**: Mag ik technisch wat vragen dan. Die dan wel kan dat ook korter zijn dan twee jaar. Blijft voortbestaan voor een periode van twee jaar dan wel tot een nieuwe wet. Dat zou ook kunnen betekenen dat het korter kan zijn.

De heer **Castelen (NF)**, vervolgende: Mevrouw de voorzitter! Dat zou ook korter dan twee jaar kunnen zijn. Daarom zeg ik, ik heb geen bezwaar dat die formulering zo is, maar voor de handelingen geef ik aan dat het de bedoeling wel is dat zo spoedig als mogelijk dan is die dan wel korter dan twee jaar, maar het kan ook iets langer dan twee jaar als gevolg van omstandigheden, maar niet tot in *ad finitun* want dan hebben we ons doel niet bereikt. Ik zeg het meer voor de handeling zodat we elkaar, regering, parlement en samenleving dat we nastreven de vereniging, maar ook de overheid die samen met de vereniging het doel heeft om inderdaad zo spoedig als mogelijk onze nieuwe effectenbeurs en de nieuwe omstandigheden te realiseren. Dus ik maak die opmerkingen voor de handelingen. Ik maak het niet voor een wijziging in de tekst.

De heer **Wangsabesari (MC)**: Mevrouw de voorzitter! Ik heb toch wel een paar andere vragen gesteld, maar ik vertrouw erop dat voor die vragen ik dan de minister die herinnering ga geven tijdens de begrotingsbehandeling.

De **Voorzitter**: We hebben de afspraak met de regering in deze vergadering dat de meer beleidsmatige zaken, dat daarop wordt ingegaan in de tweede ronde van de begrotingsbehandeling.

De heer **Tjin A Tsoi (NF)**: Mevrouw de voorzitter! Ik ben blij dat praktisch alle voorstellen van het parlement, coalitie, oppositie zijn overgenomen in de wet. Ik ben content met de beantwoording van de minister over de vragen die hier zijn gesteld. Ik hoop dat alle ministers ook in de begroting ook zo luisteren en ook zo de voorstellen overnemen straks.

De heer **Asabina (BEP)**:Mevrouw de voorzitter! Nogmaals vind ik het jammer dat ik een deel van de inhoudelijke behandeling heb gemist, maar als we kijken naar artikel 3 - in commissie verband hadden we ook hierover gesproken, althans die onduidelijkheid dat er gevraagd wordt naar een nationaliteitsverklaring van de aanvrager, een uittreksel uit het bevolkingsregister maar in die wet is aangegeven dat alleen rechtspersonen het beroep van effectenbedrijf dan wel de effectenbeurs mogen uitoefenen. Van wie moet zo een uittreksel komen? Moet het van het bestuur, van de directeur, de aandeelhouder? Nergens is het aangegeven. Ik heb ook de relatie gelegd met de memorie van toelichting en nergens kom ik dat tegen. Artikel 3.

En als ik kijk naar artikel 31, ik hoop dat hetzelfde artikel is gebleven; dat over beroepsprocedure. Ik vraag me af of we die kop niet zouden moeten veranderen in bezwaar en beroep. Is oud? Oké, het is nu 32. Ik zei hier beroepsprocedures, maar ik dacht van misschien zou ik ook een hoofdstuk tegenkomen dat gaat over bezwaar, maar dat ben ik nergens tegengekomen en als ik artikel 31 lid 1 lees: ‘... indien op de aanvraag afwijzend is beslist...’, maar nergens staat aangegeven om welke aanvraag het gaat. Gaat het om een vergunningsaanvraag of van verklaring van bezwaar? Dus dat zou ook daar te zien moeten zijn.

De **Voorzitter**: Maar u heeft een voorstel om daar beroep en bezwaar te vermelden?

De heer **Asabina (BEP)**, vervolgende: Mevrouw de voorzitter! Bezwaar en beroep. Ik heb net aangegeven dat we het eerste lid zo concreet mogelijk maken, om welke aanvraag we het hebben.

De **Voorzitter**: Als ik het artikel lees, gaat het over al die aanvragen dus als u bij de bank had gevraagd dan bij de bank. Als u bij de minister had gevraagd dan bij de minister, afhankelijk van het bewuste dat u had gevraagd. Dat zie ik in het artikel.

De heer **Castelen (NF)**, vraagt het woord voor een punt van orde: Mevrouw de voorzitter! Mijn punt van orde kan prematuur zijn, maar alleen we komen in een sneltrein dus vandaar dat ik het nu maak. U heeft net aangegeven wat waarschijnlijk bedoeld wordt met aanvraag en ik stel voor dat de minister ons dat ook zegt voor de handelingen zodat we het horen van de minister.

De **Voorzitter**: Absoluut ja. Uw spreekbeurt is natuurlijk voorbij, maar u kunt het bij interruptie doen. Neen, niet alleen derde ronde. Het kan bij interruptie als de minister begint. Ik moet me ook een beetje aan die orde van de vergadering houden. Als de minister is begonnen dan kunt u dat bij interruptie doen. Het ging erom, het punt dat lid Castelen maakte bij punt van orde is omdat ik lees. Het lid had een aantal vragen en ik las hier de verschillende zaken waardoor ik zei dat de verschillende verzoeken die zowel bij de minister als bij de bank worden ingediend dat op allemaal hun bezwaar op de bestemde plek kan worden ingediend, dat verstond ik. Dus er wordt gevraagd als dat zo is dat u dat ook aangeeft.

Dan sluiten we hiermee de tweede ronde af voor het parlement en dan stel ik aan de orde de tweede ronde voor de regering.

De heer **Rusland (minister van Financiën)**: Mevrouw de voorzitter! De kwestie van de aanvraag wil ik dan zoals voorgesteld bij deze bevestigen. Ik wil verder ook nog even ingaan op artikel 35 waar het lid Castelen over gesproken heeft. Het betreft de kwestie van 1 en 2 jaar of 2 jaar dan wel totdat een nieuwe beurs ingevolge deze wet is opgericht. Ik mag u zeggen dat de aanvangsgedachte was 1 jaar, maar wij weten natuurlijk hoe zaken zich soms kunnen voltrekken dus wij hebben er 2 jaar van gemaakt, maar het is geenszins de bedoeling dat wij te lang over deze zaak doen. Wij moeten snel naar de volgende fase omdat dat juist de bedoeling is van dit stukje wetgeving. Verder heb ik geen aanvullingen voor deze ronde.

De heer **Castelen (NF)**: Mevrouw de voorzitter! De minister bevestigt, alleen weet ik niet wat hij bevestigt.

De **Voorzitter**: Ja minister, het moet iets concreter worden gedaan. Daar ben ik het ook mee eens.

Artikel 31. Het gaat erom dat u bevestig dat beide procedures daar aan de orde komen afhankelijk van waar de aanvrager had gevraagd; de bank, in geval van een verklaring, de minister, in geval van een vergunning. Dat is wat u voor ons moet bevestigen zodat bij de verwerking het antwoord is gegeven op die vraag.

De heer **Rusland (minister van Financiën)**, vervolgende: Mevrouw de voorzitter! Bij deze met betrekking tot artikel 31 wil ik inderdaad bevestigen dat de aanvraag verband houdt met beide procedures.

Einde deel 16
Vervolg op deel 17

Deel 17

De heer **Asabina (BEP)**, interrumperende: Mevrouw de voorzitter! Ik heb niet gehoord dat de minister op mijn eerste op- en aanmerking heeft gereageerd, dat van artikel 3. Mijn tweede op- en aanmerking heeft betrekking op nog steeds oud artikel 31 lid 2. De minister en de bank wijzen de deskundigen aan. Dat zijn de mensen die de raad van beroep zullen bemensen, afhankelijk van de inhoud van het beroep. Wat ik hieruit kan destilleren is dat we niet een bestaand orgaan krijgen, raad van beroep. Het is variabel, afhankelijk van de case. Is dat het geval en waarom moet het zo in elkaar gezet worden? Het heeft geen permanent karakter. Het kan zijn dat bij elke *case* er een andere raad van beroep komt. Graag een verduidelijking van de regering.

De **Voorzitter**: Dat is de vraag en bij artikel 3 was de opmerking onder b vernummerd c, uittreksel uit het bevolkingsregister vraagt het lid van wie, van de personen, van bestuurders, enz.

De heer **Rusland (minister van Financiën)**, vervolgende: Mevrouw de voorzitter! Wij zijn gevoelig daarvoor. Voor wat betreft artikel 31 oud kunnen wij dan afhankelijk van de inhoud van 'g' beroep eruit halen, eruit lichten. Dan wordt het: 'De minister en de bank wijzen de deskundigen aan voor de raad van beroep'.

De **Voorzitter**: Dat betekent dat artikel 31 oud lid 2 wordt dan na de minister en de bank. 'De minister en de bank wijzen de deskundigen aan'. Klopt dat? En dan bij Staatsbesluit worden nadere regels gesteld omtrent de werkwijze van de raad.

De heer **Tjin A Tsoi (NF)**: Mevrouw de voorzitter! En dan een bevestiging van de minister, wat bij nadere regels vastgesteld wordt daar ook de zittingsduur van de raad geregeld.

De heer **Rusland (minister van Financiën)**, vervolgende: Mevrouw de voorzitter! Daar zullen wij ook ertoe overgaan om de zittingsduur aan een termijn te verbinden.

De **Voorzitter**: De werkwijze en de zittingsduur. Dan moet u dat wijzigen ja, want het is een heel concreet Staatsbesluit wat hier wordt genomen.

De heer **Rusland (minister van Financiën)**, vervolgende: Mevrouw de voorzitter! En die worden bij Staatsbesluit geregeld.

De **Voorzitter**: Dan zou dat gewijzigd moeten worden bij: 'Bij Staatsbesluit worden nadere regels vastgesteld omtrent de werkwijze en de zittingsduur van de raad'. Minister, akkoord?

De heer **Rusland (minister van Financiën)**, vervolgende: Mevrouw de voorzitter! Ja, akkoord.

De **Voorzitter**: En over artikel 3 was er ook een vraag gesteld over uittreksels.

De heer **Rusland (minister van Financiën)**, vervolgende: Mevrouw de voorzitter! Artikel 3 oud daar kunnen wij ook meegaan want in feite hebben we hierover al gesproken. U heeft het over een uittreksel uit het bevolkingsregister van de aanvrager. Dan moeten wij, als we ervan maken uittreksel van de aanvrager. Een rechtspersoon kan ook een uittreksel halen bij de Kamer van Koophandel.

De **Voorzitter**: Ja, maar niet uit het bevolkingsregister.

De heer **Rusland (minister van Financiën)**, vervolgende: Mevrouw de voorzitter! Dat zei ik toch. Uittreksel van de aanvrager. Bevolkingsregister halen we eruit. Uittreksel van de aanvrager dan hebben we het opgevangen.

De **Voorzitter**: Oké, dan wordt b: '...een uittreksel van de aanvrager uit het bevolkingsregister dan wel de Kamer van Koophandel'.

De heer **Rusland (minister van Financiën)**, vervolgende: Mevrouw de voorzitter! Neen, bevolkingsregister gaat eruit.

De heer **Abdoel (MC)**: Mevrouw de voorzitter! Mijn voorstel is om daar aan te vullen nationaliteitsverklaring van de bestuurders van de rechtspersoon en uittreksel uit het bevolkingsregister van de bestuurders van de rechtspersoon die de vergunningsaanvraag doet.

De **Voorzitter**: Is dat akkoord en is dat voldoende? Moet het bedrijf naar Surinaams recht?

De heer **Rusland (minister van Financiën)**, vervolgende: Mevrouw de voorzitter! Het voorstel is werkbaar.

De **Voorzitter**: Laat mij even vaststellen waar we zijn. De minister zegt dat hij het voorstel kan aannemen dus dat zou worden nationaliteitsverklaring van de aanvrager wordt dan van de bestuurders van de rechtspersoon en uittreksel uit het bevolkingsregister van de bestuurders van de rechtspersoon en dan is de vraag of van zo een bedrijf niet een uittreksel uit het register van de kamer van Koophandel ook nodig is want dat zei de minister zo-even.

De heer **Rusland (minister van Financiën)**, vervolgende: Mevrouw de voorzitter! Dat is al onder f. Kunnen wij er niet van maken nationaliteitsverklaring van de bestuurders van de aanvrager, want de aanvrager kan ook een rechtspersoon zijn en zoals de heer Abdoel voorstelt uittreksel uit het bevolkingsregister van de bestuurders van de aanvrager.

De **Voorzitter**: Ja, beide. Dan is die wijziging ook door. Dan zijn we er geloof ik. Minister, u bent ook klaar. Dat is dan het einde van de tweede ronde van de regering en dan stel ik aan de orde de derde ronde voor het parlement.

De heer **Abdoel (MC)**: Mevrouw de voorzitter! Ik kan u meegeven dat we heel blij zijn, heel content zijn dat bijna al onze wijzigingsvoorstellen zijn meegenomen en verwerkt. We hebben gezien dat we vandaag bijna alles bevestigd hebben gekregen van de minister, dat wat wij bevestigd zouden willen hebben. Ik denk dat we kamerbreed gaan voor goedkeuring van deze ontwerpwet. Het is een heel belangrijke ontwerpwet en ik denk dat wij ons nu allemaal kunnen terugvinden in de ontwerpwet dus ik hou het hierbij.

De heer **Tjin A Tsoi (NF)**: Mevrouw de voorzitter! Ik mag namens de oppositie praten. We zijn content met de beantwoording en het overnemen van de zaken door de regering, de minister en ik adviseer het College en ook het lid Doekhie om voor te stemmen.

De **Voorzitter**: Dat was de derde ronde en dan zijn we nu bij de stemming. Mag ik even uw aandacht? We zijn bij de stemming en dat betekent dat we gaan stemmen over de wet, agendapunt 3. Ik breng in stemming de wet houdende regels betreffende de ordening van de kapitaalmarkt, wet kapitaalmarkt 2014.

Artikel 1 tot 5, woord of stemming

Artikel 6 tot 10 woord of stemming

Artikel 11 tot 15 woord of stemming

Artikel 16 tot 20 woord of stemming

Artikel 21 tot 27 woord of stemming

Artikel 28 tot 36 woord of stemming considerans en intitulé, woord of stemming. Het gehele ontwerp wordt thans in stemming gebracht zoals gewijzigd.

Het ontwerp is aangenomen met algemene 33 stemmen. Ik feliciteer u en ik feliciteer de regering. Ik moet zeggen, het is behoorlijk hard trekken geweest vanaf het moment dat die wetten hier binnen zijn gekomen en zoals we al hebben gezegd: laten we het anders doen in de toekomst. Gefeliciteerd regering!

De heer **Ameerali (vice-president van de Republiek Suriname)**: Mevrouw de voorzitter! Ik denk dat wij het gehele parlement willen bedanken voor de vlotte wijze waarop zij heeft gemeend deze twee wetten vandaag te behandelen in openbare vergadering. We weten dat het een hele grote wissel heeft getrokken op het parlement, maar voor vooral ook op de voorzitter. We hopen dat wij een trend hebben gezet voor kamerbrede ondersteuning voor wetten die in belang zijn van het land. Ik was heel vroeg hier vandaag, de eerste stop kwart over acht. Ik ben toen even weggegaan, teruggekomen en we bedanken het College. Helaas heeft het College me nog meer werk gegeven en ik zit nog steeds - eigenlijk de afgelopen dagen verlaat ik het parlement minimaal een uur later dan de Assembleeleden en dat is geen goed gebaar, maar het lijkt me goed dat ik toch wel wil aangeven aan het College dat het belangrijk is dat wij straks de mensen die ons meer werk hebben gegeven vandaag en dat is de commissie die rond de kwestie van Onderwijs aanwezig was, dat die zich straks nog vervoegen bij ons. We zitten nog hier over de kwestie te praten en het lijkt me wel goed, hoewel ik dat niet wil doen in het openbaar dat er toch wel kennis wordt genomen van wat extra informatie, afgezien van dat wij op de weg zijn om een goede oplossing te brengen in deze zaak. Ik ga ook geen mededelingen doen over deze zaak in het openbaar omdat wanneer je *on speaking terms* bent, probeer je die zaak daartoe te leiden. Maar nogmaals, dank u wel parlement en we hopen dat wij dan heel vlot die begroting hier kunnen behandelen en we rekenen op kamerbrede ondersteuning.

De heer **Castelen (NF)**: Mevrouw de voorzitter! We feliciteren in ieder geval de regering, maar ook de Surinaamse samenleving met de wetten die net zijn goedgekeurd en we hopen dat - in ieder geval wij hebben ons deel gedaan - de regering de verdere stappen die moeten worden gezet om datgene van waar we hadden begrepen dat dat urgent was om die zaken dus in orde te maken bij de internationale organisaties. De vice-president maakte een opmerking over zijn langer hier blijven. Een keer heeft hij het gedaan, maar hij heeft de smaak te pakken en vandaag gaat hij weer door. We hopen dat hij de invloed naar hogere regionen in het land kan doen uitstralen. Als die ook de smaak te pakken krijgen dan denk ik dat het land daarbij gediend zal zijn. We zullen nablijven om te vernemen. We zijn blij dat met betrekking tot onderwijs dat na de bijdrage van het parlement, overleg met de regering – ik zag sommige mensen in de corridors ook nog met de minister praten – dat in ieder geval een pad richting oplossing is gezet en we hopen dat beide partijen met de begeleiding die komt vanuit de vice-president, de andere regionen van de regering, dat we inderdaad komen tot een oplossing welke past binnen ons rechtssysteem en welke past ook voor de mensen die met het probleem zitten.

De heer **Abdoel (MC)**: Mevrouw de voorzitter! Wij willen een ieder bedanken die meegewerkt heeft aan deze twee wetten. Wij feliciteren natuurlijk ook een ieder. We hebben kunnen voorkomen dat de Suriname zoals gezegd wordt *geblacklist* wordt. Ik kan u aangeven dat mijn weekend laat, maar wel goed is begonnen.

De **Voorzitter**: Bedankt en dat betekent dat we - als ik terugga naar mijn agenda - nu klaar zijn met de agendapunten 3 en 4 en dat we zijn bij agendapunt 5, de rondvraag.

Behoeft? U kunt geen behoefte hebben van de assistent. Niemand heeft getekend. Goed zo. Dan kunnen we rondvraag ook afsluiten en dan gaan we onder dankzegging inderdaad aan alle mensen deze vergadering sluiten.

De vergadering wordt gesloten door de voorzitter mevrouw Simons.